

PATVIRTINTA
Šiaulių rajono savivaldybės
administracijos direktoriaus
2021 m. balandžio d. įsakymu Nr. A-

ŠIAULIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ VALDYMO PLANAS

(Vilniaus g. 263, Šiauliai)

Šiauliai
2021 m.

TURINYS

<i>Eil. Nr.</i>	<i>Pavadinimas</i>	<i>Psl. Nr.</i>
1.	BENDROSIOS NUOSTATOS:	6–15
1.1.	Plano derinimo lapas	6
1.2.	Plano tikslinimo registravimo lapas	7
1.3.	Plano atnaujinimo ir kopijų paskirstymo lapas	8
1.4.	Plano tikslas	8
1.5.	Plane vartojamos sąvokos, jų apibrėžimai ir santrumpos	9
1.6.	Plano teisinis pagrindas	11
1.7.	Plano rengėjai ir jų kontaktiniai duomenys	12
1.8.	Plano aktyvinimas	12
1.9.	Plano ryšys su kitais galimų aktualių pavojų valdymo planais	12
1.10.	Savivaldybės apibūdinimas	13
2.	GRESIANTYS PAVOJAI IR EKSTREMALIOSIOS SITUACIJOS:	15–16
2.1.	Galimi ekstremalieji įvykiai	15
2.2.	Didžiausią grėsmę keliantys pavojai	16
3.	PERSPĖJIMO IR INFORMAVIMO GRESIANT AR SUSIDARIUS EKSTREMALIAJAI SITUACIJAI ORGANIZAVIMAS:	16–22
3.1.	Bendrosios perspėjimo – informavimo nuostatos	16
3.2.	Savivaldybės administracijos direktoriaus įgalioto administracijos darbuotojo veiksmai gavus savivaldybės lygmens civilinės saugos sistemos institucijų nurodymą perspėti ir informuoti savivaldybėje esančius gyventojus, civilinės saugos sistemos subjektus	17
3.3.	Savivaldybės administracijos direktoriaus įgalioto administracijos darbuotojo veiksmai gavus apskrities priešgaisrinės gelbėjimo valdybos nurodymą perspėti ir informuoti savivaldybėje esančius gyventojus, civilinės saugos sistemos subjektus	19
3.4.	Savivaldybės administracijos direktoriaus įgalioto administracijos darbuotojo veiksmai gavus pranešimą apie avariją pavojinguose objektuose ir hidrotechnikos statiniuose	20
3.5.	Savivaldybės administracijos direktoriaus įgalioto administracijos darbuotojo ir už techninę priežiūrą atsakingo subjekto veiksmai sutrikus esamoms gyventojų perspėjimo ir informavimo sistemoms	21
4.	INFORMACIJOS EKSTREMALIAUS ĮVYKIO AR EKSTREMALIOSIOS SITUACIJOS ATVEJU GAVIMO IR PERDAVIMO ORGANIZAVIMAS:	22–26
4.1.	Savivaldybėje atsakingo už informacijos apie ekstremalų įvykį ar ekstremaliąją situaciją perdavimą Valstybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centrai, Priešgaisrinės apsaugos departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos ir jo teritorinei priešgaisrinei gelbėjimo valdybai veiksmai	23
4.2.	Informacijos apie ekstremalų įvykį ar ekstremaliąją situaciją perdavimą Savivaldybės administracijoje, savivaldybės civilinės saugos institucijoms, valstybės institucijoms ar įstaigoms, kitiems civilinės saugos sistemos subjektams ir gretimoms savivaldybėms tvarka	24
4.3.	Visuomenės informavimo civilinės saugos ir ekstremaliosios situacijos klausimais organizavimas	25
5.	GYVENTOJŲ EVAKAVIMO ORGANIZAVIMAS:	26–34

5.1.	Gyventojų evakavimo ir priėmimo tvarka gresiant ar susidarius ekstremaliajai situacijai	27
5.2.	Gyventojų evakavimo ypatumai įvedus karo padėtį	28
5.3.	Gyventojų evakavimui organizuoti skirti punktai ir jų funkcionavimas	28
5.4.	Galimos evakavimo kryptys ir maršrutai	32
5.5.	Gyventojų evakavimui būtinos priemonės ir kiti materialiniai išteklių	33
5.6.	Kolektyvinės apsaugos statiniai ir jų panaudojimas laikinam evakuotų gyventojų apgyvendinimui	33
5.7.	Evakuotų gyventojų grįžimas	34
6.	GRESIANČIŲ AR ĮVYKUSIŲ EKSTREMALIŲJŲ ĮVYKIŲ ARBA GRESIANČIŲ AR SUSIDARIUSIŲ EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ SAVIVALDYBĖS LYGMENIU VALDYMO ORGANIZAVIMAS IR KOORDINAVIMAS:	34–77
6.1.	Ekstremaliosios situacijos, aukštesnio lygio civilinės saugos parengties paskelbimas ir atšaukimas	35
6.2.	Savivaldybės ekstremalių situacijų komisijos darbo organizavimas	36
6.3.	Savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centro aktyvavimas ir jo veiklos organizavimas	37
6.4.	Savivaldybės ekstremalių situacijų operacijų vadovo paskyrimas ir jo atsakomybė	37
6.5.	Pagalbos dirbančioms civilinės saugos sistemos pajėgoms pasitelkimas	38
6.6.	Savivaldybės administracijos ir jos struktūrinių padalinių veiklos tęstinumo užtikrinimas	39
6.7.	Savivaldybės civilinės saugos sistemos subjektų veiksmai didžiausią grėsmę keliančių pavojų atvejais:	39
6.7.1.	žmonių ypač pavojingų užkrečiamųjų ligų ir (ar) pavojingų užkrečiamųjų ligų išplitimas (epidemijos ir (ar) pandemijos)	39
6.7.2.	pramonės paskirties, gyvybiškai svarbias paslaugas teikiančių įstaigų ar ūkio subjektų pastatų ir daugiabučių namų gaisrai	43
6.7.3.	miškų, durpynų ir kitose atvirose teritorijose didesnio masto gaisrai	46
6.7.4.	gyvūnų užkrečiamųjų ligų protrūčiai (enzootijos, epizootijos)	49
6.7.5.	pavojų keliantys meteorologiniai reiškiniai	51
6.7.6.	elektros energijos tiekimo didesnio masto ir gyvybiškai svarbias paslaugas teikiantiems vartotojams sutrikimai (nutraukimas)	54
6.7.7.	avarijos hidrotechnikos įrenginiuose, pavojingai aukštas (poplūdis, užtvindymas) arba žemas vandens lygis tvenkiniuose	56
6.7.8.	kibernetinės atakos gyvybiškai svarbias paslaugas teikiančių institucijų ir ūkinių subjektų atžvilgiu	57
6.7.9.	gaisrai ir kiti incidentai objektuose, turinčiuose pavojingąsias medžiagas arba atliekas	59
6.7.10.	pavojingi radiniai	62
6.7.11.	radioaktyvus aplinkos užteršimas	63
6.8.	Dalyvavimas valdant valstybinio lygio ekstremaliąsias situacijas	66
6.9.	Taršos likvidavimas:	70
6.9.1.	žmonių sanitarinis švarinimas	70
6.9.2.	technikos, patalpų ir aplinkos komponentų taršos likvidavimas	73

6.10.	Privalomųjų darbų organizavimas	74
6.11.	Pagalbos kitai savivaldybei teikimas	75
6.12.	Panaudotų materialinių išteklių, patirtų nuostolių (žalos) apskaitos ir pateikimo kompensavimui tvarka	75
7.	VIEŠOSIOS TVARKOS PALAIKYMO ORGANIZAVIMAS	78–79
8.	KARANTINO ORGANIZAVIMAS:	79–83
8.1.	Bendrųjų karantininių priemonių organizavimas:	79
	8.1.1. ūkinės, kitos veiklos reorganizavimas ir apribojimai	80
	8.1.2. įprastų gyvenimo sąlygų apribojimai	80
	8.1.3. asmeninių apsaugos priemonių ir būdų panaudojimas	80
8.2.	Specialiųjų priešepideminių priemonių organizavimas:	80
	8.2.1. asmenų izoliavimas	80
	8.2.2. epidemiologinė diagnostika ir priežiūra	81
	8.2.3. imunoprofilaktika	82
9.	PAGALBOS TEIKIMO NUKENTĖJUSIEMS DĖL EKSTREMALIAUS ĮVYKIO AR EKSTREMALIOSIOS SITUACIJOS GYVENTOJAMS ORGANIZAVIMAS:	83–87
9.1.	Medicinos pagalbos teikimas:	83
	9.1.1. būtinoji pagalba	83
	9.1.2. ambulatorinė pagalba	83
	9.1.3. stacionarus gydymas	84
9.2.	Psichologinė pagalba	84
9.3.	Socialinė pagalba ir parama	84
9.4.	Aprūpinimas pirmosios būtinybės priemonėmis ir maistu	85
9.5.	Nutrauktų komunalinių paslaugų teikimo atnaujinimas ir kitų būtinausių gyvenimo (veiklos) sąlygų atkūrimas	85
9.6.	Žuvusiųjų ekstremalaus įvykio ar ekstremaliosios situacijos metu laidojimo tvarka	86
10.	PRIEDAI:	
10.1.	Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymo, kuriuo tvirtinamas savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo planas, kopija	
10.2.	Savivaldybės galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizė	
10.3.	Kalendorinis veiksnių ekstremaliųjų situacijų atvejais planas	
10.4.	Atsakomybės tarp institucijų pasiskirstymo suvestinė	
10.5.	Savivaldybės materialinių išteklių žinynas	
10.6.	Savivaldybės ir gretimų savivaldybių civilinės saugos sistemos subjektų, ūkio subjektų, kurie vykdo numatytas užduotis arba sudarytos pagalbos teikimo sutartys, atsakingų už kultūros paveldo apsaugą, kitų suinteresuotų įstaigų ir teritorinių institucijų vadovų arba jų įgaliotų asmenų kontaktiniai duomenys	
10.7.	Sutarčių su ŪS ir KĮ, kurios vykdo nustatytas užduotis, kopijos	
10.8.	Tarpusavio pagalbos planų tarp gretimų savivaldybių kopijos	
10.9.	ES atvejais teikiamų administracinių ir viešųjų paslaugų sąrašas	
10.10.	Savivaldybėje esančių kultūros vertybių, įtrauktų į registrą, sąrašas	
10.11.	Savivaldybės ESK sudėtis, kontaktiniai duomenys ir nuostatai	
10.12.	Savivaldybės administracijos direktoriaus rezervo lėšų panaudojimo tvarkos aprašo kopija	

10.13.	Savivaldybės ESOC sudėtis, kontaktiniai duomenys ir nuostatai
10.14.	Informacijos apie EĮ ir ES teikimo tipinės formos (ES1, ES2, ES3 ir ES4)
10.15.	Informacijos EĮ ar ES atveju gavimo ir perdavimo schema
10.16.	Keitimosi informacija apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją su kitomis institucijomis ir įstaigomis schema
10.17.	Sutarčių su žiniasklaidos subjektais kopijos
10.18.	Perspėjimo apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją schema
10.19.	Savivaldybės gyventojų evakavimo ir priėmimo komisijos sudėtis, kontaktiniai duomenys ir nuostatai
10.20.	Evakavimo organizavimo schema
10.21.	Evakuotų gyventojų surinkimo punktų sąrašas
10.22.	Evakuotų gyventojų laikino apgyvendinimo vietų sąrašas
10.23.	Kolektyvinės apsaugos statinių sąrašas
10.24.	Kolektyvinės apsaugos statiniams aprūpinti reikalingų išteklių žinynas
10.25.	Kolektyvinės apsaugos statinių, jiems priklausančių patalpų ir artimiausioje teritorijoje esančių objektų planai
10.26.	Savivaldybės žemėlapis (M 1:10 000, M 1:25 000 arba M1:50 000) su pažymėtais svarbiais civilinės saugos požiūriu objektais (skaitmeninė versija)
10.27.	Savivaldybės žemėlapis (M 1:10 000 arba M 1:25 000) su pažymėtomis savivaldybės valdomomis ar valstybės disponuojamomis teritorijomis įrengti stovyklas laikinai apgyvendinti evakuotus gyventojus, žuvusiems dėl ekstremaliosios situacijos laidoti ir vietas (karjerus), kur galima neutralizuoti sprogmenis (skaitmeninė versija)

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1.1. Plano derinimo lapas

Institucijos (įstaigos) pavadinimas	Pareigos, vardas ir pavardė, parašas, data
Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos Šiaulių priešgaisrinė gelbėjimo valdyba	Viršininkas, vidaus tarnybos pulkininkas Kęstutis Bautronis 2020 m. kovo 10 d.

1.2. Plano tikslinimo registravimo lapas

Procesas, kai Planas ne rečiau kaip kartą per 3 metus peržiūrimas iš esmės ir pagal poreikį koreguojamas. Jeigu dokumentas keičiamas daugiau nei 50 procentų apimtimi, laikoma, kad tai jo nauja redakcija.

Plano atnaujinimo data	Institucijos, kuriai pateikiama, pavadinimas	Pateikimo būdas	Pateikimo data	Atsakingo už pateikimą asmens pareigos, vardas, pavardė, parašas
	Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos Šiaulių priešgaisrinė gelbėjimo valdyba	Kopija ir elektroninė versija CD	20__-__-__	
	Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos	elektroninė versija CD	20__-__-__	
	Savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centras	Kopija ir elektroninė versija CD	20__-__-__	
	Savivaldybės interneto svetainė	Elektroninė versija PDF formatu	20__-__-__	

1.4. Plano tikslas

Plano tikslas – padėti Šiaulių rajono savivaldybės administracijos direktoriui, savivaldybės ESK, savivaldybės ESOC ir paskirtam ES Operacijų vadovui organizuoti ir koordinuoti gresiančių ar susidariusių (paskelbtų) ES likvidavimą, jų padarinių šalinimą ir tinkamai vykdyti ES prevenciją.

Savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo plane (toliau – ESV planas):

- nustatyti didžiausią grėsmę keliantys pavojai (galimi EĮ ar dėl jų susidarančios ES), jų keliamas bendrosios rizikos lygis;
- numatyti galimų aktualiausių pavojų esminiai reaguojančiųjų veiksmai, atsakomybė ir kompetencija;
- aprašytas gyventojų apsaugos ir pagalbos priemonių, visuomenės pagrindinių poreikių tenkinimo organizavimas;
- sukaupti duomenys apie turimus išteklius, kurie būtų panaudoti prognozuojamų nelaimių atvejais.

1.5. Plane vartojamos sąvokos, jų apibrėžimai ir santrumpos

Ekstremalioji situacija – dėl ekstremaliojo įvykio susidariusi padėtis, kuri gali sukelti staigų didelį pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, turtui, aplinkai arba gyventojų žūtį, sužalojimą ar padaryti kitą žalą.

Ekstremalusis įvykis – nustatytus kriterijus atitinkantis, pasiekęs ar viršijęs gamtinis, techninis, ekologinis ar socialinis įvykis, kuris kelia pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, jų socialinėms sąlygoms, turtui ir (ar) aplinkai.

Ekstremaliosios situacijos židinys – vieta, kurioje įvyko įvykis ar ekstremalusis įvykis, ir teritorija, apimanti didžiausio pavojaus sritį apie tų įvykių vietą, kurioje gresia įvykio ar ekstremaliojo įvykio veiksmų pavojai ten esančių gyventojų sveikatai ir (ar) gyvybei, turtui ir (ar) aplinkai.

Įvykis (pavojingas) – ekstremaliojo įvykio kriterijų neatitinkantis, nepasiekęs gamtinis, techninis, ekologinis ar socialinis įvykis, keliantis pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, jų socialinėms sąlygoms, turtui ir (ar) aplinkai.

Karo padėtis – Lietuvos Respublikos Konstitucijos ir kitų teisės aktų nustatyta ypatinga teisinė padėtis, kuri įvedama prireikus ginti Tėvynę ginkluoto užpuolimo ar jo grėsmės atveju, kai kyla grėsmė Lietuvos valstybės suverenumui ar jos teritorijos vientisumui, arba prireikus vykdyti Lietuvos valstybės tarptautinius įsipareigojimus siekiant užtikrinti valstybės gynybą ir kitas gyvybiškai svarbias valstybės funkcijas karo metu.

Ekstremaliųjų situacijų komisija – iš valstybės politikų, valstybės ir (ar) savivaldybių institucijų ir įstaigų valstybės tarnautojų ir (ar) darbuotojų, profesinės karo tarnybos karių sudaroma nuolatinė komisija, koordinuojanti ekstremaliųjų situacijų prevenciją, valdymą, likvidavimą ir padarinių šalinimą.

Ekstremaliųjų situacijų operacijų centras – iš valstybės ir (ar) savivaldybių institucijų ir įstaigų valstybės tarnautojų ir (ar) darbuotojų, ūkio subjektų darbuotojų sudaromas organas, vykdamas ekstremaliųjų situacijų prevenciją, užtikrinantis Ekstremaliųjų situacijų komisijos priimtų sprendimų įgyvendinimą, organizuojantis ir koordinuojantis įvykių, ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų likvidavimą, padarinių šalinimą, gyventojų ir turto gelbėjimą.

Gelbėjimo darbų vadovas – civilinės saugos sistemos pajėgų valstybės tarnautojas ar darbuotojas, iki operacijų vadovo paskyrimo ekstremaliosios situacijos židinyje vadovaujantis gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotiniams darbams, taip pat įvykio, ekstremaliojo įvykio likvidavimo ir jų padarinių šalinimo darbams.

Ekstremaliosios situacijos Operacijų vadovas – civilinės saugos sistemos subjekto valstybės tarnautojas, darbuotojas ar valstybės politikas, paskirtas vadovauti visoms civilinės saugos sistemos pajėgoms, dalyvaujančioms likviduojant ekstremalių įvykių ar ekstremaliąją situaciją ir šalinant jų padarinius ekstremaliosios situacijos židinyje.

Neatidėliotini darbai – veiksmai, užtikrinantys gelbėjimo, paieškos darbų vykdymą, turto išsaugojimą, sanitarinį švarinimą ir būtiniausių gyvenimo sąlygų atkūrimą įvykių, ekstremaliųjų įvykių ar ekstremaliųjų situacijų metu.

Paieškos darbai – veiksmai, kuriais siekiama surasti įvykių, ekstremaliųjų įvykių ar ekstremaliųjų situacijų metu dingusius, pasiklydusius ar nukentėjusius gyventojus, patyrusius avariją laivus ir orlaivius.

Privalomieji darbai – tai valstybės arba savivaldybės lygio operacijų vadovo nustatyti ir ekstremalių situacijų komisijų sprendimu įteisinti gyventojams ir ūkio subjektams (įstaigoms) privalomi ir atlyginami veiksmai, skirti ES likviduoti ar jos padariniams šalinti.

Gyventojų evakavimas – dėl gresiančios ar susidariusios ekstremaliosios situacijos organizuotas gyventojų perkėlimas iš teritorijų, kuriose pavojinga gyventi ir dirbti, į kitas teritorijas, laikinai suteikiant jiems gyvenamąsias patalpas.

Kolektyvinės apsaugos statinys – statinys ar patalpa, kurią ekstremaliųjų situacijų ar karo metu galima pritaikyti gyventojams apsaugoti nuo atsiradusių gyvybei ar sveikatai pavojingų veiksnių.

Materialiniai ištekliai – nekilnojamasis turtas, transporto priemonės, statybinės medžiagos ir kiti ištekliai, kurie teisės aktų nustatyta tvarka gali būti panaudoti gresiančioms ar susidariusioms ekstremaliosioms situacijoms likviduoti ir jų padariniams šalinti, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų veiklai palaikyti ir atkurti.

Gyventojų ir civilinės saugos sistemos subjektų perspėjimo sirenomis sistema – perspėjimas apie gresiantį ar susidariusį pavojų, panaudojant elektromechanines ar elektronines – akustines sirenas, radijas ir televizija.

Gyventojų perspėjimo ir informavimo pranešimų sistema – perspėjimo pranešimų apie pavojų pateikimas, naudojant viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų teikėjo tinklų infrastruktūrą.

Žala – gyventojų, ūkio subjekto ir kitos įstaigos turto netekimas arba sužalojimas, turėtos išlaidos (tiesioginiai nuostoliai) dėl pavojų likvidavimo ir jų padarinių šalinimo.

Neįgalumo lygis – tai kompleksiskai įvertinus nustatytas asmens sveikatos būklės, savarankiškumo kasdieninėje veikloje ir galimybių ugdytis netekimo mastas.

Sunkus neįgalumo lygis – asmens būklė, kai dėl ligos, traumos, sužalojimo, įgimtų arba vaikystėje įgytų sveikatos sutrikimų, aplinkos veiksnių neigiamo poveikio žymiai sumažėjusios galimybės ugdytis, dalyvauti, veikti ir būtina nuolatinė kitų žmonių slauga, priežiūra, pagalba.

Vidutinis neįgalumo lygis – asmens būklė, kai dėl ligos, traumos, sužalojimo, įgimtų arba vaikystėje įgytų sveikatos sutrikimų, aplinkos veiksnių neigiamo poveikio sumažėjusios galimybės ugdytis, dalyvauti, veikti ir reikia nenuolatinės kitų žmonių priežiūros, pagalbos.

Kitos vartojamos sąvokos pateikiamos atitinkamuose šio Plano skyriuose.

Vartojamos santrumpos:

- CS – civilinė sauga;
- EĮ – ekstremalusis įvykis;
- ES – ekstremalioji situacija;
- ESK – ekstremalių situacijų komisija (savivaldybės);
- ESVP – savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo planas;
- ESOC – ekstremaliųjų situacijų operacijų centras (savivaldybės);
- BPC – bendrasis pagalbos centras;
- KAS – kolektyvinės apsaugos statinys;
- PSS – perspėjimo apie pavojų sirenomis sistema;
- GPIS – perspėjimo pranešimais apie pavojų į mobiliuosius telefonus sistema;
- LR – Lietuvos Respublika;
- PAGD prie VRM – Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos;
- PVV SKS – departamento Operatyvaus valdymo valdybos Situacijų koordinavimo skyrius;
- PGV – priešgaisrinė gelbėjimo valdyba;
- PGT – priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba;
- PVS – pajėgų valdymo skyrius;
- SA – savivaldybės administracija;
- ŪS – ūkio subjektas;
- KĮ – kita įstaiga.

1.6. Plano teisinis pagrindas

- LR civilinės saugos įstatymas.
- LR Vyriausybės 2017 m. balandžio 12 d. nutarimu Nr. 270 patvirtintas naujos redakcijos ES prevencijos vykdymo tvarkos aprašas.
- LR Vyriausybės 2015 m. spalio 14 d. nutarimu Nr. 1063 patvirtintas naujos redakcijos EĮ kriterijų sąrašas.
- LR Vyriausybės 2010 m. rugpjūčio 31 d. nutarimu Nr.1243 patvirtintas ES skelbimo ir atšaukimo tvarkos aprašas.
- LR Vyriausybės 2010 m. liepos 21 d. nutarimu Nr. 1108 patvirtintas LR CS sistemos parengties lygių skelbimo ir atšaukimo tvarkos aprašas.
- LR Vyriausybės 2010 m. rugpjūčio 25 d. nutarimu Nr. 1212 patvirtintas Gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotųjų darbų, įvykių, EĮ ir ES likvidavimo ir jų padarinių šalinimo organizavimo tvarkos aprašas.
- LR Vyriausybės 2015 m. lapkričio 11 d. nutarimu Nr. 1171 patvirtintas naujos redakcijos Gyventojų evakavimo organizavimo tvarkos aprašas.
- LR Vyriausybės 2010 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 529 patvirtintas Kolektyvinės apsaugos statinių poreikio nustatymo tvarkos aprašas.
- LR Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimu Nr. 512 patvirtintas Privalomųjų darbų atlikimo ES atvejais ir kompensavimo už jų atlikimą tvarkos aprašas.
- LR Vyriausybės 2010 m. liepos 21 d. nutarimu Nr. 1107 patvirtintas Materialinių išteklių teikimo ir kompensavimo už jų teikimą tvarkos aprašas.
- LR Vyriausybės 2010 m. liepos 21 d. nutarimu Nr. 1107 patvirtintas Valstybės paramos už žalą, patirtą dėl ES, teikimo tvarkos aprašas.
- LR vidaus reikalų ministro 2020 m. spalio 6 d. įsakymu Nr. 1V-1021 patvirtintas naujos redakcijos Keitimosi informaciją apie įvykį, EĮ ar ES tvarkos aprašas.
- PAGD prie VRM direktoriaus 2016 m. liepos 21 d. įsakymu Nr. 1-239 patvirtintas naujos redakcijos Duomenų, reikalingų CS uždaviniams vykdyti savivaldybės administracijoje, kaupimo, tvarkymo ir teikimo PAGD prie VRM tvarkos aprašas.
- PAGD prie VRM direktoriaus 2016 m. balandžio 27 įsakymu Nr. 1-130 patvirtintas naujos redakcijos Paspėjimo apie gresiančią ar susidariusią ES priemones, gyventojų, valstybės ir savivaldybės institucijų ir įstaigų, KĮ ir ŪS perspėjimo apie gresiančią ar susidariusią ES ir informavimo CS klausimais tvarkos aprašas.
- PAGD prie VRM direktoriaus 2015 m. rugpjūčio 27 d. įsakymu Nr. 1-244 patvirtintas CS signalai ir jų panaudojimo tvarkos aprašas.
- PAGD prie VRM direktoriaus 2015 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. 1-406 patvirtintos Kolektyvinės apsaugos statinių paruošimo evakuotiems gyventojams apsaugoti rekomendacijos.
- PAGD prie VRM direktoriaus 2011 m. vasario 23 d. įsakymu Nr. 1-70 patvirtintos Savivaldybės ES valdymo plano rengimo metodinės rekomendacijos ir jų pakeitimai, patvirtinti PAGD prie VRM direktoriaus 2016-01-14 įsakymu Nr. 1-11 ir 2019-12-18 įsakymu Nr. 1-524.
- PAGD prie VRM direktoriaus 2011 m. birželio 2 d. įsakymu Nr. 1-189 patvirtintos Savivaldybės galimų pavojų ir ES rizikos analizės metodinės rekomendacijos.
- Šiaulių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2020 m. lapkričio 19 d. įsakymas Nr. A-1887 „Dėl Šiaulių rajono savivaldybės ES valdymo plano atnaujinimo“.

- Šiaulių rajono savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų komisijos 2021 m. kovo 3 d. protokolas Nr. KO-45(3.48).

- Šiaulių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2020 m. balandžio __ d. įsakymas Nr. A- „Dėl Šiaulių rajono savivaldybės ES valdymo plano patvirtinimo“.

1.7. Plano rengėjai ir jų kontaktiniai duomenys

Eil. Nr.	Rengėjo rekvizitai (atstovaujančios įstaigos, institucijos ar ūkio subjekto pavadinimas, atstovo pareigos)	Rengėjo tel. Nr. ir el. paštas
1.	Jonas Kiriliauskas, SA vyriausiasis specialistas (CS specialistas – plano rengimo grupės vadovas)	8 686 92 933, jonas.kiriliauskas@siauliuraj.lt
2.	Inga Rimgailienė, SA vyriausioji specialistė (savivaldybės gydytoja)	8 612 45 519, inga.rimgailiene@siauliuraj.lt
3.	Alfonsas Račinskas, Ričardas Kazlauskas, teritorinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos atstovai	(8 41) 39 79 42, alfonsas.racinskas@vpgt.lt 8 656 43 289, ricardas.kazlauskas@vpgt.lt
4.	Valdas Glazauskis, teritorinės aplinkos apsaugos institucijos atstovas	8 620 70 374, valdas.glazauskis@aad.am.lt
5.	Arūnas Teišerskis, teritorinės valstybės maisto ir veterinarijos tarnybos atstovas	8 686 39 174, arunas.teiserskis@vet.lt

1.8. Plano aktyvinimas

Eil. Nr.	Vardas, pavardė	Pareigos	Kontaktiniai duomenys
1.	Gipoldas Karkelis	Administracijos direktorius, ESK vadovas	gipoldas.karklelis@siauliuraj.lt (8 41) 59 66 55, 8 640 61 199
2.	Regina Rupšienė	Administracijos direktoriaus pavaduotoja, ESOC koordinatore	regina.rupsiene@siauliuraj.lt (8 41) 59 66 59, 8 698 71 288
3.	Jonas Kiriliauskas	Tesės ir personalo administravimo skyriaus vyr. specialistas, atsakingas už civilinę saugą	jonas.kiriliauskas@siauliuraj.lt (8 41) 55 79 22, 8 686 92 933
4.	Inesa Lukošūtė	Tesės ir personalo administravimo skyriaus vyr. specialistė	inesa.lukosiute@siauliuraj.lt (8 41) 58 08 13, 8 612 93 407
5.		ESK paskirtas ekstremalios situacijos operacijų vadovas	

1.9. Plano ryšys su kitais galimų aktualių pavojų valdymo planais

Eil. Nr.	Dokumento pavadinimas	Dokumentą patvirtinančio teisės akto rekvizitai
1.	Valstybinis gyventojų apsaugos planas branduolinės ar radiologinės avarijos atveju planas (nauja redakcija)	LR Vyriausybės 2018 m. spalio 31 d. nutarimas Nr. 1085

2.	Valstybinis ES valdymo planas	LR Vyriausybės 2010 m. spalio 20 d. nutarimas Nr. 1503
3.	Pasirengimo gripo pandemijai Šiaulių rajono savivaldybėje veiksmų planas	Šiaulių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2018 m. gruodžio 13 d. įsakymas Nr. A-1732
4.	Pasirengimo 2019–2023 m. raupų grėsmei Šiaulių rajono savivaldybėje veiksmų planas	Šiaulių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2019 m. sausio 10 d. įsakymas Nr. A-30_____
5.	Užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės organizacinių priemonių 2020–2022 m. planas	Šiaulių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2020 m. kovo 24 d. įsakymas Nr. A-424

1.10. Savivaldybės apibūdinimas

Šiaulių rajono savivaldybė užima 2,7 procentus Lietuvos teritorijos dalies ir ribojasi: Šiaulių rajonas yra Lietuvos šiaurės vakarų dalyje – Rytų Europos lygumos pakraštyje, Lietuvos vidurio žemumoje. Šiaulių rajono savivaldybės teritorija glaudžiu žiedu juosia Šiaulių miestą. Šiaulių rajonas ribojasi su kitais 6 administraciniais vienetais: iš šiaurės vakarų – Akmenės, iš šiaurės rytų – Joniškio, iš vakarų – Telšių, iš pietvakarių – Kelmės, iš pietryčių – Radviliškio, iš rytų – Pakruojo rajonais.

Teritorijos plotas – 1807 km². **Gyventojų skaičius** – 41505. Gyventojų tankis – 26,0 žm. sk. / km². Savivaldybės teritorija padalinta į 11 seniūnijų.

Duomenys apie gyventojus. 2020 m. pradžioje Šiaulių rajone buvo 41 505 gyventojai, iš kurių: kaime 29 977; vaikai iki 7 metų amžiaus – 3004; 8–17 metų amžiaus – 4332; 18–65 metų amžiaus – 25900; virš 65 metų amžiaus – 8274.

Infrastruktūra:

Elektros energijos tinklai. Per Šiaulių rajoną eina aukštos įtampos (35 ir 110 kW) elektros linijos. 100 kW elektros perdavimo linija Šiaulių rajoną kerta iš vakarų į rytus ir eina tokiu maršrutu Rėkyva–Kužiai–Kuršėnai–Raudėnai. 35 kW elektros perdavimo linija Šiaulių rajoną kerta iš pietų į šiaurę ir eina tokiu maršrutu Šeduva–Rozalimas–Pakruojis–Petrašiūnai.

Centralizuotas vandens tiekimas ir nuotekų tvarkymas. Pagrindinė Šiaulių rajono savivaldybės teritoriją aptarnaujanti vandens tiekimo įmonė yra UAB „Kuršėnų vandenys“.

Bendrovės aptarnaujamoje teritorijoje gyvena 18 244 gyventojai. Centralizuotu vandentiekiu naudojasi 10 489 gyventojai, nuotekų tvarkymo paslauga – 7 650.

Centralizuotas šilumos energijos tiekimas. Šiaulių rajono gyventojams ir ūkio subjektams, kitoms įstaigoms šilumą tiekia UAB „Šiaulių energija“. Centralizuotu šildymo tiekimu naudojasi 1541 gyventojas (67 namai: iš jų 502 butai) ir 76 ūkio subjektai, kitos įstaigos (36 administraciniai pastatai).

Gamtinių dujų tiekimas. Dujotiekis iš Klaipėdos iki Lapkasių k. (Kuršėnų) (Kuršėnų kaimiškoji seniūnija). Vamzdyno diametras 720 mm, 0,8–1 m. gylyje, aukšto spaudimo, darbinis slėgis 45–60 atm., apsauginė zona 30 m į abi puses. Panevėžys – Klaipėda kerta rajoną iš rytų į vakarus, t. p.

Dujotiekis teikia dujas Kuršėnų miesto ir kitų miestelių gyventojams bei įstaigoms ir organizacijoms.

Šiaulių rajono teritorijoje yra magistralinis dujotiekis (MD) ir susijusi infrastruktūra: MD Klaipėda–Kuršėnai; MD Šiauliai–Klaipėda ir dujotiekio katodinės apsaugos įrenginių požeminiai elektros kabeliai; MD atšaka į Naująją Akmenę ir dujotiekio katodinės apsaugos įrenginių požeminiai elektros kabeliai; MD Panevėžys–Šiauliai ir dujotiekio katodinės apsaugos įrenginių požeminiai elektros kabeliai; MD Šiauliai–Kuršėnai II gija ir dujotiekio katodinės apsaugos įrenginių požeminiai elektros kabeliai; MD Panevėžys–Šiauliai II gija ir dujotiekio katodinės

apsaugos įrenginių požeminiai elektros kabeliai; MD atšaka į Šiaulių dujų skirstymo stotį; MD atšaka į Šiaulių dujų skirstymo stotį II gija; MD atšaka į Kužių dujų skirstymo stotį; MD atšaka į Daugėlių dujų skirstymo stotį; Šiaulių dujų skirstymo stotis (Šiaulių r. sav. Šiaulių kaimiškoji sen. Vinkšnėnų k); Kužių dujų skirstymo stotis (Šiaulių r. sav. Kužių sen. Norutaičių k.); Daugėlių dujų skirstymo stotis (Šiaulių r. sav. Kuršėnų kaimiškoji sen. Daugėlių k. Smilgių g. 6).

Keliai:

Krašto keliai: Kuršėnai–Šiauliai 22 km; Šiauliai–Šakyna per Gruzdžius – 29 km; Šiauliai–Joniškis – 30 km; Šiauliai–Kelmė – 15 km; Šiauliai–Radviliškis 18 km.

Rajono pagrindiniai keliai: Kuršėnai–Aukštelkė – 20 km; Kuršėnai–Dirvonėnai – 10 km; Kuršėnai–Šakyna 29 km; Kužiai–Gruzdžiai – 12 km; Dirvonėnai–Raudėnai – 8 km; Šiupyliai–Gruzdžiai – 15,4 km; Kuršėnai–Gilvyčiai – 11 km ir kitos mažesnės rajono kelių atkarpos.

Geležinkelis Šiauliai–Radviliškis – 10 km, Šiauliai–Klaipėda – 32 km. Šiauliai–Mažeikiai – 30 km. Šiais geležinkeliais vežami įvairūs kroviniai, tarp jų ir pavojingi, taip pat vežami keleiviai.

Tiltai, viadukai. Tiltai per Ventos upę: Kuršėnuose automobilių ir geležinkelio tiltas, Šilėnuose (Kuršėnų kaimiškoji seniūnija).

Tiltas per Dubysą: už Šiaulių.

Tiltas per Žižmą prie Raganių.

Tiltas per Ringuvą, ties Gedinčiais.

Kitų upių tiltai daugiausia pralaidų tipo.

Buitines ir pavojingas atliekas tvarkantys objektai. Komunalines atliekas rajone surenka UAB „Švarinta“ ir UAB Kuršėnų komunalinis ūkis specialiomis mašinomis ir jas veža į Aukštrakių sąvartyną Šiaulių rajone. Pavojingas atliekas surenka, sandėliuoja ir rūšiuoja UAB „Toksika“ Šiaulių filialas.

Pavojingieji objektai:

UAB „Toksika“, Jurgeliškių k., Šiaulių k. sen., Šiaulių r. – pavojingos medžiagos, surinkimas, sandėliavimas, utilizavimas.

UAB „Agrokonzernas“ Agrochemijos sandėliai, Žalioji g. 43A, Micaičiai, Kuršėnų k. sen., Šiaulių r. – dideli kiekiai įvairių pesticidų, trąšų ir kt. Agrochemijos produkcijos.

Durpynai: Raudėnų seniūnijoje, Luinių k., esantis Tyrelio durpynas (310 ha) eksploatuojamas.

Miškai: Miškingumas 34,7 proc., didžiausi Gruzdžių, Gubernijos, Gulbinų ir Rėkyvos miškai. Šiaulių rajonas turtingas medžioklės ūkiui tinkamų miškų.

VĮ Kuršėnų miškų urėdijos administruojamas plotas suskirstytas į 7 girininkijas, jose 18 eiguvų, iš jų 7 priskirtos girininkų pavaduotojams, 8 – eiguliams. Šiuo metu urėdijoje dirba 55 darbuotojai, iš jų 39 specialistai, be to yra medelynas.

VĮ Šiaulių miškų urėdija. Joje yra 43 500 ha miškų, iš jų 27 000 ha valstybinės reikšmės miškų. Lietuvos miškingumas – 33,3 proc., Šiaulių miškų urėdijos teritorijos miškingumas – 36,5 proc. Urėdijos miškai išsidėstę keturių rajonų savivaldybių teritorijoje: Šiaulių – 78 proc., Kelmės – 19 proc., Radviliškio – 3 proc. ir Joniškio – tik 92 ha. Urėdijos teritorijos plotas suskirstytas į septynias girininkijas: Šiaulių, Lukšių, Kurtuvėnų, Gruzdžių, Vanagių (Kelmės r.), Rėkyvos ir Meškuičių. Urėdijos miškuose vyrauja beržynai – 37 proc. Eglynų yra 33 proc., pušynų – 18 proc., drebulynų – 6 proc., juodalksnynų – 3 proc., baltalksnynų – 2 proc. visų urėdijos miškų ploto. Kietųjų lapuočių medynų yra labai nedaug – tik 1 proc. Šiaulių miškų urėdijos Vainagių medelyne auginama 4 mln. sodinukų. Kasmet Šiaulių miškininkai atkuria apie 400 ha kirtaviečių, naujų miškų įveisia – apie 20 ha.

Didelio gaisringumo miškai – Ilgšilio – 1080 ha, Šilėlės – 98 ha, Varputėnų – 100 ha, Gelžės durpynas – 816 ha.

Potencialiai pavojingi hidrotechnikos įrenginiai: iš viso yra 28 tvenkiniai, tačiau didžioji dalis nedideli po kelis ha. Didžiausi – Bubių – 418 ha – dugninis-vamzdinis vandens reguliavimo įrenginys, patvankos aukštis – 12,5; Kairių – 319 ha, 4,3 m; Dirvonėnų – 175 ha, 5,1 m; Gilvyčių 112 ha 5,0 m – visų vandens reguliavimo įrenginiai yra šachtiniai.

Upės: Šiaulių rajono žemėmis teka upės Venta (41,7 km) ir Dubysa (17,2 km). Šiaulių rajone yra gana tankus upių ir upelių tinklas. Natūraliomis ir melioratorių tiesintomis vagomis per Šiaulių rajoną teka 35 upės, kurių bendras ilgis – 474,4 km. Kitos rajono upės priklauso Ventos ir Dubysos vandens baseinams.

Nacionaliniai parkai, draustiniai, rezervatai: Kurtuvėnų regioninis parkas, Ventos regioninis parkas (dalis), Rėkyvos botaninis–zoologinis, Tyrulių botaninis–zoologinis, Vijolių entomologinis draustinis. Paukščių apsaugai 2004 metais įsteigtas Gubernijos miško biosferos poligonas. Poligone saugomas mažasis erelis rėksnys. Varputėnų geomorfologinis draustinis.

Sveikatos priežiūros ir gydymo įstaigos: Šiaulių rajone yra 3 sveikatos priežiūros įstaigos: VšĮ Kuršėnų ligoninė ir Šiaulių rajono pirminės sveikatos priežiūros centras (pastarosios sudėtyje yra: poliklinika, 4 ambulatorijos, 16 medicinos punktų), VšĮ Gruzdžių ambulatorija.

Socialinės paskirties įstaigos: Viena iš didžiausių socialinių įstaigų yra Aukštelkės socialinės globos namai (Šiaulių kaim. seniūnija, Aukštelės k.). Kitos: Šiaulių rajono socialinių paslaugų centras, Kuršėnų sutrikusio intelekto suaugusių dienos centras, Kuršėnų vaikų globos namai. Rajone yra trys privačios socialinės priežiūros įstaigos.

Ugdymo ir švietimo įstaigos: Šiaulių rajone 2020-11 mėn. yra 26 ugdymo įstaigos. Iš jų: 4 – gimnazijos, 13 – pagrindinių ir progimnazijų, 6 ikimokyklinės, 3 neformalaus ugdymo 1 švietimo pagalbos įstaiga. Be to yra 1 – specialioji, taip pat veikia 1 profesinio rengimo mokykla.

Kultūros paveldas: Šiaulių rajone yra per 470 kultūros paveldo objektų. Patys didžiausi ir vertingiausi:

Kuršėnų dvaras ir parkas su jam priklausančiais statiniais;

Kurtuvėnų dvaro sodyba;

Kryžių kalnas;

Sereikų koplyčia;

Smilgių cerkvė;

Šakynos, Bazilionų, Raudėnų bažnyčios.

Ūkinė veikla: UAB „Kuršėnų vandenys“, Valstybinės miškų urėdijos Kuršėnų regioninis padalinys, AB Šiaulių kelių tarnybos Šiaurės vakarų regiono Šiaulių kelių tarnyba, UAB Kuršėnų autobusų parkas, UAB „Verbūnų duona“, UAB Kuršėnų komunalinis ūkis, UAB „Agrokonzernas“, Ginkūnų agrofirma, Kuršėnų ir Verbūnų žemės ūkio bendrovės ir kt. smulkesnės įmonės.

II SKYRIUS

GRESIANTYS PAVOJAI IR EKSTREMALIOSIOS SITUACIJOS

2.1 Galimi ekstremalieji įvykiai

Pavojai ir ekstremalieji įvykiai, kurie galėtų sukelti Šiaulių savivaldybės lygio ES:

– **gamtinio pobūdžio** – pavojingi, stichiniai ir katastrofiniai meteorologiniai reiškiniai, žmonių ir gyvūnų užkrečiamosios ligos;

– **techninio pobūdžio** – transporto įvykiai, susiję su automobilių kelių eismu ir (geležinkelio) įvykiais vežant pavojingąjį krovinį, avarijos ar incidentai įmonėse, turinčiose pavojingąsias medžiagas, avarijos ir sutrikimai energetikos sistemoje, hidrotechnikos statinio avarijos, komunalinių sistemų avarija, kibernetinės atakos ir kiti ryšių paslaugų teikimo vartotojams sutrikimai;

– **ekologinio pobūdžio** – aplinkos komponentų tarša naftos produktais, kitomis cheminėmis ir radioaktyviomis medžiagomis, meteoreiškiniai sukelti miškų ir durpynų gaisrai;

– **socialinio pobūdžio** – pabėgėlių srautai, visuomenės neramumai, riaušės, organizuota nusikalstama veikla;

– **kiti ekstremalieji įvykiai** – žmonių ypač pavojingų užkrečiamų ligų epidemijos ar pandemijos, pastatų ir statinių griūtys, gaisrai ir gaisrai atvirose teritorijose, teroristiniai išpuoliai, pavojingi radiniai, žmonių žūtys vandens telkiniuose, pavojus sunaikinti kultūros vertybę.

2.2. Didžiausią grėsmę keliantys pavojai

Patikslinus Šiaulių rajono savivaldybės Rizikos analizę (2 PRIEDAS) nustatyta: rajono savivaldybės teritorijoje **visiems 36 vertintiems galimiems pavojams konstatuojama nepriimtina rizika;**

trims iš jų (žmonių ypač pavojingų užkrečiamųjų ligų ir (ar) pavojingų užkrečiamųjų ligų išplitimas (epidemijos ir (ar) pandemijos); pavojingi radiniai ir žmonių žūtys vandens telkiniuose) – **labai didelė tikimybė pastariesiems įvykti.**

Eil. Nr.	Pavojaus pavadinimas	Bendras rizikos balas
Labai didelis rizikos lygis		
1	Žmonių ypač pavojingų užkrečiamųjų ligų ir (ar) pavojingų užkrečiamųjų ligų išplitimas (epidemijos ir (ar) pandemijos)	44 balai
Didelis rizikos lygis		
1.	Pramonės paskirties, gyvybiškai svarbias paslaugas teikiančių įstaigų ar ūkio subjektų pastatų ir daugiabučių namų gaisrai	36 balai
2.	Miškų, durpynų ir kitose atvirose teritorijose didesnio masto gaisrai	
3.	Gyvūnų užkrečiamųjų ligų protrūkiai (enzootijos, epizootijos)	
4.	Labai stiprus ar stiprus vėjas (škvalas, viesulas, uraganas)	32 balai
5.	Labai smarkus ar smarkus lietus ir mišrūs krituliai, lijundra, sudėtinis apšalas, plikledis, šlapio sniego apdrebą	
6.	Labai smarki ar smarki audra (vėjas, perkūnija, kruša, lietus)	
7.	Avarijos hidrotechnikos įrenginiuose, pavojingai aukštas (poplūdis, užtvindymas) arba žemas vandens lygis tvenkiniuose	
8.	Elektros energijos tiekimo didesnio masto ir gyvybiškai svarbias paslaugas teikiantiems vartotojams sutrikimai (nutraukimas)	
9.	Kibernetinės atakos gyvybiškai svarbias paslaugas teikiančių institucijų ir ūkinių subjektų atžvilgiu	
10.	Pavojingi radiniai	30 balų
11.	Radioaktyvus aplinkos užteršimas	
12.	Gaisrai ir kiti incidentai objektuose, turinčiuose pavojingąsias medžiagas arba atliekas	
13.	Labai smarkus ar smarkus snygis, pūga	28 balai

Likusiems galimiems pavojams nustatytas vidutinis bendrosios rizikos lygmuo.

III SKYRIUS PERSPĖJIMO IR INFORMAVIMO GRESIANT AR SUSIDARIUS EKSTREMALIAJAI SITUACIJAI ORGANIZAVIMAS

3.1. Bendrosios perspėjimo – informavimo nuostatos

Už Šiaulių rajono savivaldybės teritorijoje esančių gyventojų, valstybės ir savivaldybės institucijų ar įstaigų, ūkio subjektų ir kitų įstaigų perspėjimą bei informavimą atsakingi yra:

Ei vietoje arba ES židinyje – atvykusių CS sistemos pajėgų gelbėjimo darbų vadovas, jeigu susidariusi padėtis gali sukelti staigų ir didelį pavojų gyventojų gyvybei sveikatai, padaryti žalą turtui ir aplinkai.

Savivaldybės lygiu – savivaldybės administracijos direktoriaus sprendimu (įsakymu) savivaldybės administracijos įgaliotas asmuo (darbuotojas);

Valstybės lygiu:

- PAGD prie VRM PVV SKS;
- PAGD prie VRM Šiaulių PGV (darbo val. – CS skyrius / ne darbo val. – PVS skyrius).

Lietuvos Respublikoje yra nustatyti aštuoni civilinės saugos signalai, t. y.:

Įspėjamasis garsinis signalas – „**Dėmesio visiems**“

Įspėjamieji balsu skelbiami signalai: „**Cheminis pavojus**“ / „**Radiacinis pavojus**“ / „**Katastrofinis užtvindymas**“ / „**Potvynio pavojus**“ / „**Uragano pavojus**“ / „**Oro pavojus**“ / „**Perspėjimo sistemos patikrinimas**“.

Gyventojams perspėti apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją (įvykį) naudojama perspėjimo sistema, o informacija ir rekomendacijos perduodamos per Lietuvos nacionalinę radiją ir televiziją, kitus transliuotojus (rajono savivaldybės teritorijoje girdimas regionines radijo ir televizijų stotis (17 PRIEDAS), su kuriais pasirašytos bendradarbiavimo sutartys dėl gyventojų informavimo ekstremaliųjų situacijų (įvykių) atvejais, taip pat ir per elektros sirenas.

Šiaulių rajono savivaldybės teritorijoje yra 8 centralizuoto valdymo ir 3 vietinio valdymo elektros sirenos.

Rajono perspėjimo – informavimo priemonės sudaro:

- PSS;
- GPIS;
- automobiliai su įgarsinimo įranga;
- savivaldybės ir (ar) regioninis radijas, TV (nurodomos žiniasklaidos priemonės, su kuriomis sudarytos paslaugos teikimo sutartys);
- interneto paslaugos (svetainių socialinių tinklų nuorodos);
- žinybiniai ir specialiosios paskirties ryšių tinklai (pvz. vyriausybiniis ryšys);
- pasiuntiniai.

Valstybės ir savivaldybių institucijų, įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų perspėjimas ir informavimas vykdomas naudojant viešųjų ryšių tinklus, specialios paskirties tinklus, taip pat ir civilinės saugos sistemos subjektų turimus žinybinius ryšių tinklus ekstremaliųjų situacijų valdymo planuose nustatyta tvarka.

Sprendimą dėl gyventojų ir civilinės saugos sistemos subjektų perspėjimo ir informavimo savivaldybės lygiu priima:

– Šiaulių rajono savivaldybės administracijos direktorius, savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų komisijos pirmininkas Gipoldas Karklelis (tel. (8 41) 59 65 55, faks. (8 41) 52 38 86, mob. 8 640 61 199, e. paštas gipoldas.karklelis@šiauliuraj.lt);

Jo nesant:

– Šiaulių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotoja, savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų operacijų centro koordinatorė Regina Rupšienė (tel. (8 41) 59 66 59, faks. (8 41) 52 38 86, mob. 8 698 71288, e. paštas regina.rupsiene@šiauliuraj.lt).

3.2. Savivaldybės administracijos direktoriaus įgalioto administracijos darbuotojo veiksmai gavus savivaldybės lygmens civilinės saugos sistemos institucijų nurodymą perspėti ir informuoti savivaldybėje esančius gyventojus, civilinės saugos sistemos subjektus

Už Šiaulių rajono savivaldybėje esančių gyventojų ir CS subjektų perspėjimą Šiaulių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2020 m. rugsėjo 18 d. įsakymu Nr. A-1533 atsakingas paskirtas savivaldybės administracijos Teisės ir personalo administravimo skyriaus vyr. specialistas Jonas Kiriliauskas, jo nesant to paties skyriaus vyr. specialistė Inesa Lukošiuūtė. Jis, gavęs savivaldybės administracijos direktoriaus arba paskirto ES operacijų vadovo nurodymą perspėti, atlieka šiuos veiksmus:

1. **Patikslina** sirenų įjungimo datą, laiką.
2. **Priima** paruoštą ir savivaldybės administracijos direktoriaus arba ES operacijų vadovo pasirašytą pranešimą apie įvykį ir trumpojo perspėjimo pranešimo tekstą.
3. Apie gautą nurodymą perspėti telefonu **informuoja** PAGD prie VRM Šiaulių PGV (darbo val. – tel. 8 612 43471 / ne darbo val. – tel. 8 610 41240) ir PAGD prie VRM PVV SKS budėtoją (tel.: (8 5) 212 0635, 8 610 02 359).
4. Pranešimą apie įvykį **perduoda, nurodydamas pranešimo paskelbimo laiką:**
 - 4.1.vietiniam arba regioniniam, su kuriuo sudaryta paslaugos teikimo sutartis, transliuotojui AB „Saulės radijas“ (17 PRIEDAS);
 - 4.2. PAGD prie VRM Šiaulių PGV (darbo val. – el. p. šiauliai.css@vpgt.lt / ne darbo val. – šiauliai.pvs@vpgt.lt), prašant, kad perspėjimo tekstas būtų perduotas per regioninius transliuotojus (jeigu pačių savivaldybių tokios paslaugos sutartys nesudarytos);
 - 4.3. PAGD prie VRM PVV SKS (el. p. sks@vpgt.lt), prašant, kad perspėjimo tekstas būtų perduotas per Lietuvos Respublikos transliuotojus.
5. **Perduoda** tel., el. paštu pranešimą apie įvykį svarbiausiems teritoriniams CS sistemos subjektams.
6. **Organizuoja** centralizuoto ir vietinio valdymo sirenų įjungimą:
 - 6.1. gavęs nurodymą įjungti sirenas, darbuotojas atsakingas už sirenų pajungimą, pajungia sirenas (pajungimo pultas J. Basanavičiaus g. 7, Kuršėnai);
 - 6.2. darbuotojo nesant pajungia jį pavaduojantis darbuotojas.
7. **Aktyvuoja** savivaldybės GPIS atsakingas už tai laikosi šios tvarkos:
 - 7.1. **pasitikslina** perdavimo laiką, teritoriją, kanalų, kokiomis kalbomis ir kiek kartų skelbti. Jeigu nenurodomos kalbos, perdavimų skaičius ir pauzės tarp jų trukmė, tai pranešimas kartojamas 10 kartų, pauzė – 1 min. ir perduodama trimis (lietuvių, anglų ir rusų) kalbomis;
 - 7.2. **informuoja** telefonu PAGD prie VRM PVV SKS budėtoją, kuris priima sprendimą dėl GPIS panaudojimo ir koordinuoja pranešimo siuntimo eigą;
 - 7.3. **prisijungia** prie GPIS serverio ir nurodytu laiku **perduoda** gautą ar pačio parengtą trumpąjį perspėjimo pranešimą;
 - 7.4. „GPIS darbo registravimas“ žurnale nuoseklia tvarka įrašo visus gautus nurodymus ir atliktus veiksmus.
8. Jeigu dėl techninių ar kitų priežasčių nepavyksta pačiam prisijungti prie GPIS:
 - 8.1. ryšio priemonių pagalba susisiekiama su PAGD prie VRM PVV SKS budėtoju ir **prašo jo perspėti**, pateikdamas (el. paštu, *PDF* arba *Word* formatais) savivaldybės administracijos direktoriaus arba ES operacijų vadovo pasirašytą nurodymą ir trumpąjį perspėjimo pranešimą;
 - 8.2. kartu su minėta informacija **pateikia** departamento SKS budėtojui **duomenis** apie vietovę (adresą, koordinates, administracinį vienetą ar perspėjimo spindulį), perdavimo laiką, kanalų, kokiomis kalbomis ir kiek kartų bei kokiu intervalu perduoti pranešimą;
 - 8.3. **įsitikina** (tel. arba el. pašto žinute), ar teisingai ir visa apimtimi suprastas prašymas;
 - 8.4. telefonu **informuoja** Bendrąjį pagalbos centrą.
9. Apie atliktus visus nurodymus telefonu (skambučiu arba SMS žinute) **informuoja** savivaldybės administracijos direktorių ir (ar) paskirtą ES operacijų vadovą.

Ekstremaliųjų situacijų atvejais rajono savivaldybės gyventojai ir civilinės saugos sistemos subjektai perspėjami gavus rajono savivaldybės administracijos direktoriaus, rajono savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų vadovo (koordinatoriaus) arba Šiaulių PGV atsakingo darbuotojo nurodymą perspėti ir informuoti savivaldybėje esančius civilinės saugos sistemos subjektus bei gavus pranešimą apie įvykusią avariją ūkio objekte, registruotame Valstybinės reikšmės ir pavojingų objektų registre.

Atsakingas darbuotojas – Šiaulių rajono savivaldybės administracijos darbuotojas, atsakingas už gyventojų perspėjimą ir informavimą.

Atsakingas darbuotojas, gavęs nurodymą perspėti ir informuoti gyventojus ir rajono savivaldybėje esančius civilinės saugos sistemos subjektus privalo:

- 1) prieš aktyvuojant gyventojų perspėjimo ir informavimo sistemą (sirenas):
 - patikslinti sirenų jungimo laiką ir skaičių;
 - priimti ir fiksuoti esminę informaciją apie esamą ar gresiančią situaciją, pranešimo tekstą ir rekomendacijas gyventojams. Jei nurodymas yra gautas iš rajono savivaldybės administracijos direktoriaus, tai informaciją, pranešimo tekstą ir rekomendacijas pateikti Šiaulių PGV atsakingam darbuotojui;
 - perspėti ir informuoti rajono savivaldybės civilinės saugos sistemos subjektus;
 - informuoti rajono savivaldybės administracijos direktorių, jeigu yra gautas nurodymas iš Šiaulių PGV dėl gyventojų ir civilinės saugos sistemos perspėjimo;
 - paruoštą (patikslintą) informaciją apie įvykį (situaciją), pranešimo tekstą ir rekomendacijas gyventojams perduoti visuomenės informavimo priemonėms (Šiaulių regiono radijo ir televizijos stotys (**17 PRIEDAS**), nurodant jiems informacijos paskelbimo laiką – nuo sirenų įjungimo praėjus ne vėliau kaip 3 min.;
 - jeigu yra gautas pranešimas apie avariją Valstybinės reikšmės ir (ar) pavojingame objekte, apie tai reikia informuoti rajono savivaldybės administracijos direktorių ir elgtis pagal jo duotus nurodymus:
 - nurodytu laiku įjungti centralizuoto valdymo sirenas;
 - kontroliuoti perspėjimo sistemos veikimą;
 - informuoti asmenis, davusius nurodymą perspėti ir informuoti gyventojus, civilinės saugos sistemos subjektus, Šiaulių PGV atsakingą darbuotoją apie nurodymų įvykdymą;
 - „GPIS darbo registravimas“ žurnale nuoseklia tvarka įrašyti visus gautus nurodymus ir atliktus veiksmus.

Savivaldybėje yra įdiegiama gyventojų perspėjimo sistema, galinti perduoti tekstinį pranešimą rajono gyventojams į mobiliuosius telefonus.

Atsakingas darbuotojas, gavęs pranešimą apie susidariusią ar grėšiančią ekstremaliąją situaciją, informuoja gyventojus iš darbo vietos Vilniaus g. 263, Šiauliai.

3.3. Savivaldybės administracijos direktoriaus įgalioto administracijos darbuotojo veiksmai gavus PAGD prie VRM arba jo teritorinio struktūrinio padalinio nurodymą perspėti ir informuoti savivaldybėje esančius gyventojus, civilinės saugos sistemos subjektus

Tai perspėjimas sirenomis ir informavimas valstybiniu lygiu, kurį PAGD prie VRM PVV SKS įgyvendina pats arba per teritorinę PGV.

Savivaldybės administracijos atsakingas už perspėjimą ir informavimą darbuotojas, gavęs PAGD prie VRM SKS arba Šiaulių PGV darbuotojo nurodymą perspėti ir informuoti savivaldybės gyventojus ir svarbiausius CS sistemos subjektus, atlieka šiuos veiksmus:

- **Patikslina** sirenų įjungimo datą, laiką.
- **Priima** departamento arba Šiaulių PGV parengtą pranešimą apie įvykį.
- Apie gautą nurodymą **informuoja**:

- savivaldybės administracijos direktorių (tel. (8 41) 596 655, mob. 864061199).
- **Perduoda** el. paštu, pranešimą apie įvykį svarbiausiems teritoriniams CS sistemos subjektams.
- **Perduoda** pranešimą apie įvykį, **nurodydamas pranešimo paskelbimo laiką**, vietiniams transliuotojams AB „Saulės radijas“ (**17 PRIEDAS**).
- **Organizuoja** centralizuoto bei vietinio valdymo sirenų įjungimą ir (jeigu būtina) pasiuntinių išsiuntimą.
- **Informuoja** apie nurodymo įvykdymą:
 - PAGD prie VRM SKS (8 5) 212 0635, 8 610 02 359, el. p. sk@vpgt.lt) ir Šiaulių PGV apie nurodymo atlikimą (darbo val. tel. 8 612 43 471, el. p. šiauliai.css@vpgt.lt / ne darbo val. tel. 8 610 41240, el. p. šiauliai.pvs@vpgt.lt);
 - savivaldybės administracijos direktorių (tel. (8 41) 596 655, mob. 8 640 61 199).

Įgaliotas arba jį pavaduojantis darbuotojas, gavęs nurodymą perspėti ir informuoti gyventojus ir rajono savivaldybėje esančius civilinės saugos sistemos subjektus, privalo:

- prieš aktyvuojant gyventojų perspėjimo ir informavimo sistemą (sirenas):
 - patikslinti sirenų jungimo laiką ir skaičių;
 - priimti ir fiksuoti esminę informaciją apie esamą ar gresiančią situaciją, pranešimo tekstą ir rekomendacijas gyventojams. Jei nurodymas yra gautas iš rajono savivaldybės administracijos direktoriaus, tai informaciją, pranešimo tekstą ir rekomendacijas pateikti Šiaulių PGV atsakingam darbuotojui;
 - perspėti ir informuoti rajono savivaldybės civilinės saugos sistemos subjektus;
 - informuoti rajono savivaldybės administracijos direktorių, jeigu yra gautas nurodymas iš Šiaulių PGV dėl gyventojų ir civilinės saugos sistemos perspėjimo;
 - paruoštą (patikslintą) informaciją apie įvykį (situaciją), pranešimo tekstą ir rekomendacijas gyventojams perduoti visuomenės informavimo priemonėms (Šiaulių regiono radijo ir televizijos stotys (17 PRIEDAS), nurodant jiems informacijos paskelbimo laiką – nuo sirenų įjungimo praėjus ne vėliau kaip 3 min.
 - nurodytu laiku įjungti centralizuoto valdymo sirenas;
 - kontroliuoti perspėjimo sistemos veikimą;
 - informuoti asmenis, davusius nurodymą perspėti ir informuoti gyventojus, civilinės saugos sistemos subjektus, Šiaulių PGV atsakingą darbuotoją apie nurodymų įvykdymą.

3.4. Savivaldybės administracijos direktoriaus įgalioto administracijos darbuotojo veiksmai gavus pranešimą apie avariją pavojinguose objektuose ir hidrotechnikos statiniuose

Savivaldybės administracijos atsakingas už perspėjimą ir informavimą darbuotojas, gavęs pranešimą iš veiklos vykdytojo apie avariją pavojingame objekte ar hidrotechnikos statinyje, atlieka šiuos veiksmus:

1. Pasitikslina informaciją apie pavojaus pobūdį, mastą ir galimus padarinius.
2. **Informuoja** apie avariją:
 - 2.1. savivaldybės administracijos direktorių (tel. (8 41), mob. 8 640 61 199).
3. Gavęs savivaldybės administracijos direktoriaus arba paskirto ES operacijų vadovo nurodymą perspėti, **patikslina**, ar tam reikia panaudoti abi (PSS ir GPIS) perspėjimo sistemas ar tik vieną iš jų.
4. **Organizuoja** gyventojų ir teritorinių CS sistemos subjektų, patekančių į pavojų (taršos ir užtvindymo zoną), perspėjimą – informavimą.

5. Apie atliktus visus nurodymus telefonu, el. p. **informuoja**:

- 5.1. savivaldybės administracijos direktorių;
- 5.2. paskirtą ES operacijų vadovą;
- 5.3. PAGD prie VRM Šiaulių PGV.

Igaliotas arba jį pavaduojantis darbuotojas, gavęs nurodymą perspėti ir informuoti gyventojus ir rajono savivaldybėje esančius civilinės saugos sistemos subjektus, privalo:

1. prieš aktyvuojant gyventojų perspėjimo ir informavimo sistemą (sirenas):
 - 1.1. patikslinti sirenų jungimo laiką ir skaičių;
 - 1.2. priimti ir fiksuoti esminę informaciją apie esamą ar gresiančią situaciją, pranešimo tekstą ir rekomendacijas gyventojams. Jei nurodymas yra gautas iš rajono savivaldybės administracijos direktoriaus, tai informaciją, pranešimo tekstą ir rekomendacijas pateikti atsakingam PAGD prie VRM Šiaulių PGV darbuotojui;
 - 1.3. perspėti ir informuoti rajono savivaldybės civilinės saugos sistemos subjektus, kurie yra galimo užtvindymo ar taršos zonoje;
 - 1.4. informuoti rajono savivaldybės administracijos direktorių, jeigu yra gautas nurodymas dėl gyventojų ir civilinės saugos sistemos perspėjimo;
 - 1.5. paruoštą (patikslintą) informaciją apie įvykį (situaciją), pranešimo tekstą ir rekomendacijas gyventojams perduoti visuomenės informavimo priemonėms (Šiaulių regiono radijo ir televizijos stotys (17 PRIEDAS), nurodant jiems informacijos paskelbimo laiką – nuo sirenų įjungimo praėjus ne vėliau kaip 3 min.;
 - 1.6. jeigu yra gautas pranešimas apie avariją Valstybinės reikšmės ir (ar) pavojingame objekte, apie tai reikia informuoti rajono savivaldybės administracijos direktorių ir elgtis pagal jo duotus nurodymus;
2. nurodytu laiku įjungti centralizuoto valdymo sirenas,
3. kontroliuoti perspėjimo sistemos veikimą,
4. informuoti asmenis, davusius nurodymą perspėti ir informuoti gyventojus, civilinės saugos sistemos subjektus, Šiaulių APGV atsakingą darbuotoją apie nurodymų įvykdymą.

3.5. Savivaldybės administracijos direktoriaus įgalioto administracijos darbuotojo ir už techninę priežiūrą atsakingo subjekto veiksmai sutrikus esamoms gyventojų perspėjimo ir informavimo sistemoms.

Nesant galimybių savivaldybės teritorijoje panaudoti PSS ir (ar) GPIS savivaldybės administracijos atsakingas už perspėjimą ir informavimą darbuotojas:

1. nedelsdamas **susisiekiama** su už techninę priežiūrą atsakingu asmeniu (mob. 8 685 13 165), **išsiaiškina** priežastis, gedimo šalinimo galimybes, trukmę bei pagalbos poreikį ir apie susiklosčiusią situaciją **informuoja**:
 - 1.1. savivaldybės administracijos direktorių (tel. (8 41) 596 650, mob. 8 640 61 199);
 - 1.2. ES operacijų vadovą (jeigu toks paskirtas);
 - 1.3. PAGD prie VRM SKS (tel. (8 5) 212 0635, 8 610 02 359, el. p. sk@vpgt.lt) ir Šiaulių PGV apie nurodymo atlikimą (darbo val. tel. 8 612 43 471, el. p. [siauliai.css@vpgt.lt](mailto:šiauliai.css@vpgt.lt) / ne darbo val. tel. 8 610 41 240, el. p. siauliai.pvs@vpgt.lt);
2. **Vykdo** savivaldybės administracijos direktoriaus ir (ar) jo paskirto ES operacijų vadovo **nurodymus** panaudoti įmanomas alternatyvias perspėjimo – informavimo priemones:
 - 2.1. aktyvuoja GPIS (jeigu ji veikia);

2.2. kreipiasi policijos, seniūnijų seniūnų ir seniūnaičių pagalbos, jiems perduodamas pranešimo apie įvykį tekstas, informacija apie pavojingą zoną ir vietas, kurias reikia perspėti. Duomenys apie automobilius su įgarsinimo įranga (5 PRIEDE).

3. Apie atliktus visus nurodymus tel. ar el. paštu **informuoja**:

3.1. savivaldybės administracijos direktorių ir paskirtą ES operacijų vadovą;

3.2. PAGD prie VRM SKS (tel. (8 5) 212 0635, 8 610 02 359), el. p. sks@vpgt.lt) ir Šiaulių PGV apie nurodymo atlikimą (darbo val. tel. 8 612 43 471, el. p. šiauliai.css@vpgt.lt / ne darbo val. tel. 8 610 41 240, el. p. [siauliai.pvs@vpgt.lt](mailto:šiauliai.pvs@vpgt.lt)).

Sutrikus rajono savivaldybės teritorijoje esančiai centralizuoto valdymo perspėjimo ir informavimo sistemai, rajono savivaldybės civilinės saugos darbuotojas gavęs pranešimus apie perspėjimo ir informavimo sistemos sutrikimus, aparatūros gedimus nedelsdamas apie tai informuoja:

- individualios V. Sipavičiaus įmonės darbuotojus, atliekančius perspėjimo sistemos techninę priežiūrą;

- Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie VRM Pasirengimo nelaimėms ir perspėjimo skyriaus ir Šiaulių apskrities priešgaisrinės gelbėjimo valdybos Civilinės saugos skyriaus darbuotojus.

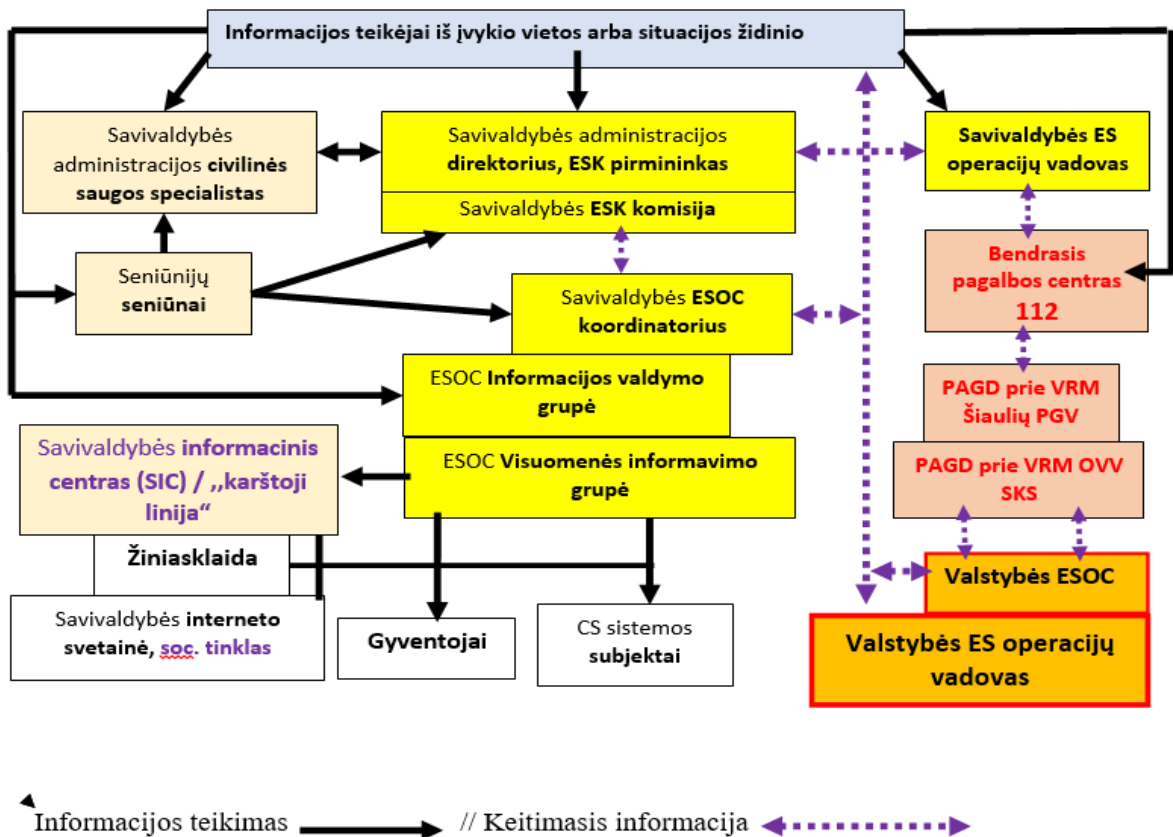
Greitai nepašalinus gedimų gyventojai, valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, kitos įstaigos, ūkio subjektai perspėjami ir informuojami visomis turimomis ryšio priemonėmis, per pasiuntinius, vykstančius specialios paskirties automobiliais, turinčiais garso stiprinimo įrangą, arba kitomis transporto priemonėmis.

Gyvenamosiose vietovėse (teritorijose), kuriose nėra sirenų arba nėra galimybių panaudoti kitų įspėjamųjų garsinių priemonių, gyventojai, kitos įstaigos, ūkio subjektai perspėjami ir informuojami per pasiuntinius: seniūnus, seniūnijų darbuotojus, seniūnijų seniūnaičius, bendruomenės atstovus ir kt.

IV SKYRIUS

INFORMACIJOS EKSTREMALIAUS ĮVYKIO AR EKSTREMALIOSIOS SITUACIJOS ATVEJU GAVIMO IR PERDAVIMO ORGANIZAVIMAS

Informacijos gavimo ir perdavimo bendra schema

Naujos redakcijos keitimosi informacija apie įvykį, ekstremalųjį įvykį ar ekstremaliąją situaciją ir duomenų teikimo apie ekstremaliosios situacijos padarinius tvarkos aprašas patvirtintas LR vidaus reikalų ministro 2020-10-06 įsakymu Nr. 1V-1021.

Pranešimai perduodami fiksuoto ar judriojo telefoninio ryšio pagalba, el. pašto žinutėmis ir užpildžius nustatytas formas (ES-1, ES-2, ES-3 ir EĮ-4).

Savivaldybės administracijai arba aktyvuotam ES operacijų centrui informacija apie gresiančią ES ir jos valdymą teikia atsakingos valstybės lygmens ar teritorinės specialiosios tarnybos bei suinteresuotos institucijos ir gyvybiškai svarbias paslaugas teikiantys ūkio subjektai ar kitos įstaigos.

4.1. Savivaldybėje atsakingo už informacijos apie ekstremalųjį įvykį ar ekstremaliąją situaciją perdavimą Valstybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centrui, Priešgaisrinės apsaugos departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos ir jo teritorinei priešgaisrinei gelbėjimo valdybai veiksmai

Savivaldybės administracijos civilinės saugos ir mobilizacijos vyriausiasis specialistas yra atsakingas už informacijos priėmimą iš atsakingų institucijų ir informacijos tiekėjų, jos perdavimą Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui, jo Šiaulių priešgaisrinei gelbėjimo valdybai ir atsakingoms bei suinteresuotoms institucijoms.

Informacija PAGD prie VRM PVV SKS (tel. (8 5) 212 0635, mob. 8 610 02359, el. p. ems@vpgt.lt, sks@vpgt.lt) ir Šiaulių PGV (darbo val. – el. p. šiauliai.css@vpgt.lt, tel. 8 612 43471 / ne darbo val. – šiauliai.pvs@vpgt.lt, tel. 8 610 41240) teikiama, kai:

- prognozuojama, jog įvykis pasieks ar viršys patvirtintus EĮ kriterijus;
- gresia ES;

- jau pasiekit ir viršyti patvirtinti ES įvykių kriterijai;
- susidarė (paskelbta) ES.

Telefonu pateikiami šie duomenys:

- įvykio (EĮ ar ES) laikas, vieta, pobūdis, priežastys;
- atlikti pirminiai veiksmai ir priimti sprendimai;
- prognozės ir planuojami veiksmai;
- keliamas ir galimas pavojus žmonių sveikatai, gyvybei, socialinėms sąlygoms, turtui ir aplinkai;
- gelbėjimo darbų vadovo pareigos, vardas, pavardė ir kontaktiniai tel. Nr.;
- paskirto ES operacijų vadovo pareigos, vardas, pavardė ir kontaktiniai tel. Nr.

Kai aktyvuojamas sušaukiamas rajono savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų operacijų centras (ESOC), už informacijos priėmimą bei perdavimą yra atsakinga rajono savivaldybės ESOC Informacijos valdymo grupė.

Kai konstatuojamas EĮ, informacija nedelsiant apie jo fakto patvirtinimą ir kriterijų (-us) konstatavimą teikiama elektroniniu paštu pagal įvykio pobūdį atsakingajai institucijai forma EĮ-4 (14 PRIEDAS).

Apie paskelbtą ar atšauktą ES informaciją teikia savivaldybės administracija. Informacija pateikiama ne tik telefono ryšiu ar kitomis ryšio priemonėmis, bet ir elektroniniu paštu užpildžius pranešimų formalizuotas formas:

- **forma ES-1** (14 PRIEDAS) teikiamas pirminis pranešimas apie paskelbtą ekstremaliąją situaciją. Teikiant pranešimą apie paskelbtą ekstremaliąją situaciją, pridedama įsakymo dėl ekstremaliosios situacijos paskelbimo kopija arba nurodoma Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo data ir numeris. Šis pranešimas perduodamas ne vėliau kaip per 2 valandas nuo ekstremaliosios situacijos paskelbimo;

- **forma ES-2** (14 PRIEDAS) teikiamas pranešimas apie atliekamus gelbėjimo darbus, ekstremaliosios situacijos eigą. Šis pranešimas teikiamas kas 4 valandas nuo pirminio pranešimo apie paskelbtą ekstremaliąją situaciją arba kitu, su Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento budinčios pamainos pareigūnais suderintu, periodiškumu. Jei ekstremaliosios situacijos vietoje padėtis nesikeičia, forma ES-2 nepildoma;

- **forma ES-3** (14 PRIEDAS) teikiamas pranešimas apie ekstremaliosios situacijos likvidavimą. Šis pranešimas teikiamas pašalinus ekstremaliosios situacijos padarinius. Atšaukus ekstremaliąją situaciją pridedama įsakymo dėl ekstremaliosios situacijos atšaukimo kopija arba nurodoma Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo data ir numeris.

Savivaldybės ESK pasėdžių įvykusių dėl ekstremaliojo įvykio ar ekstremaliosios situacijos, protokolų, kuriuose siūloma skelbti ekstremaliąją situaciją, kopijos ne vėliau kaip per 24 valandas nuo posėdžio pabaigos, kitų posėdžių protokolų, kopijos – per 3 darbo dienas, elektroniniu paštu pateikiamos aukščiau nurodytais kontaktais.

Keitimosi informacija apie įvykį, ekstremalųjį įvykį ar ekstremaliąją situaciją Šiaulių rajono savivaldybėje tvarkos schema (15 priedas).

4.2. Informacijos apie ekstremalųjį įvykį ar ekstremaliąją situaciją perdavimą savivaldybės administracijoje, savivaldybės civilinės saugos institucijoms, valstybės institucijoms ar įstaigoms, kitiems civilinės saugos sistemos subjektams ir gretimoms savivaldybėms tvarka

Informacija apie galimą EĮ ar ES perduodama:

- pagal pobūdį atitinkamam savivaldybės administracijos padaliniui arba konkrečiam administracijos specialistui;
- nepriklausomai nuo keliamo pavojaus pobūdžio savivaldybės administracijos direktoriui (tel. (8 41) 596 560, mob. 8 640 61 199) ir savivaldybės ESOC vadovui (tel. (8 41) 596 659 ir mob. 8 698 71 288);
- pagal pobūdį kompetentingai teritorinei valstybės institucijai arba įstaigai (kontaktiniai duomenys 6 PRIEDE);
- gyvybiškai svarbias paslaugas teikiantiems ūkio subjektams ir įstaigoms (kontaktiniai duomenys 6 PRIEDE), jeigu tai gali sutrikdyti jų veiklą;
- gretimoms savivaldybių administracijoms (kontaktiniai duomenys 6 PRIEDE), jeigu joms egzistuoja pavojaus grėsmė.

Už tokios informacijos perdavimą atsakingas paskirtas vyr. specialistas Jonas Kiriliauskas, savivaldybės administracijos Teisės ir personalo administravimo skyriaus vyriausiasis specialistas, kurio funkcijas vėliau perima aktyvuotas savivaldybės ESOC.

Gauta informacija apie gresiantį ar kilusį pavojų visada vertinama pagal Vyriausybės nustatytus EĮ kriterijus.

4.3. Visuomenės informavimo civilinės saugos ir ekstremaliosios situacijos klausimais organizavimas

Gresiant ar susidarius savivaldybės lygio ekstremaliajai situacijai Šiaulių rajono savivaldybėje periodinį gyventojų informavimą organizuoja savivaldybės ESOC (sudėtis ir kontaktiniai duomenys 13 PRIEDE), t. y.:

1. Gaunamos informacijos pagrindu ESOC Operacinio vertinimo ir ES prevencijos grupė **renkia** informacinius pranešimus, kitą viešąją informaciją, o Visuomenės informavimo grupė ją **platina** visuomenės informavimo priemonėmis.

2. ESOC Elektroninio ryšio organizavimo ir palaikymo grupė **aktyvina** telefonų Nr. (8 41) 596 640 ir interneto www.siauliuraj.lt „karštąją liniją“, ją **aptarnauja** ir informaciniuose pranešimuose **skelbia** visuomenei jos kontaktinius duomenis. „Karštoji linija“ funkcionuoja visą parą. **Jos misija – priimti ir registruoti informaciją iš gyventojų apie jiems reikalingą pagalbą ir teikti bendro pobūdžio rekomendacijas.**

Gyventojams skelbiama patikrinta tokia informacija:

- pavojaus vieta, pobūdis, šaltinis, kylanti grėsmė, jos poveikio zona ir vystymosi prognozės;
- patarimai, kaip apsisaugoti;
- taikomi apribojimai, draudimai ir privalomi nurodymai, kaip elgtis;
- „karštosios linijos“ kontaktiniai duomenys, teikiamos paslaugos, pagalba ir telefonų Nr.;
- informacija apie evakavimą, laikiną apgyvendinimą, apsirūpinimą maistu ir medikamentais;
- atliekami reaguojančių CS sistemos subjektų veiksmai, siekiant suvaldyti, sušvelninti padėtį, ir artimiausiu metu planuojamos priemonės;
- aplinkos komponentų taršos tyrimų rezultatai ir išvados;

- duomenys apie EĮ ar ES židinyje dirbančias tarnybas, kitus pasitelktus resursus;
- informacija apie nukentėjusius, hospitalizuotus, žuvusius žmones;
- informacija apie vykdomą diagnostiką, reikalingą pagalbą;
- papildomos rekomendacijos dėl gyventojų tolimesnių veiksmų ir taikytinų apsaugojimo būdų bei priemonių;
- informacija apie pavojaus (EĮ ar ES) likvidavimą, jos suvaldymą arba pabaigą ir taikomas prevencijos priemones.

Visuomenės informavimą civilinės saugos ir ES klausimais vykdo savivaldybės ESOC.

Viešąją informaciją gyventojams ES atvejais teikia:

- savivaldybės ESK pirmininkas;
- savivaldybės ESK pirmininko įgaliotas ESK narys;
- paskirtas ES operacijų vadovas, o kol jis nepaskirtas – ES operacijų centro koordinatorius;
- savivaldybės administracijos direktoriaus įpareigotas savivaldybės administracijos atstovas.

Už informacijos teikimą gyventojams ekstremaliųjų įvykių ar situacijų metu yra atsakinga Savivaldybės mero padėjėjas ir savivaldybės ESOC Visuomenės informavimo grupė. Grupės funkcijos ekstremaliųjų situacijų metu:

- nustatyta tvarka organizuoti perspėjimą ir informavimą apie ekstremaliąją situaciją, galimus padarinius ir šalinimo priemones, apsaugojimo poveikio būdus;
- rengti su ekstremaliąja situacija susijusius informacinius pranešimus visuomenei;
- organizuoti spaudos konferencijas.

Rajono savivaldybės ESOC Visuomenės informavimo grupės narių kontaktai nurodyti plano 13 PRIEDE.

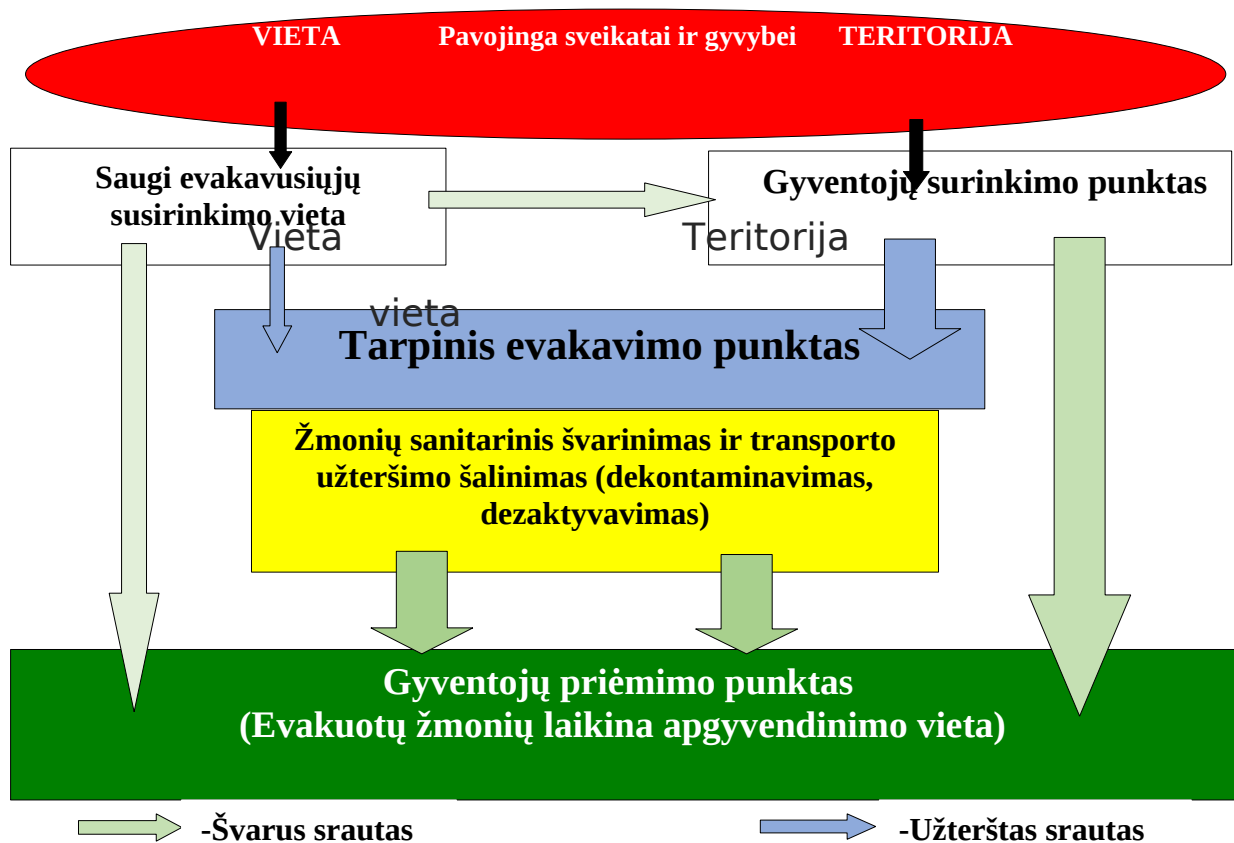
Informacija rajono gyventojams apie gresiantį ar susidariusį ekstremalų įvykį ar situaciją bus teikiama per regioninį laikraštį „Šiaulių kraštą“, savivaldybės interneto puslapį www.siauliuraj.lt, Šiaulių regiono radijo ir televizijos stotis, seniūnijų seniūnus, seniūnaičius, bendruomenės pirmininkus (17 PRIEDAS).

Šiaulių rajono savivaldybėje veiks „karštoji linija“ – tel. (8 42) 59 66 42, el. paštas prim@siauliuraj.lt.

V SKYRIUS GYVENTOJŲ EVAKAVIMO ORGANIZAVIMAS

Gyventojų evakavimas – dėl gresiančios ar susidariusios ekstremaliosios situacijos organizuotas gyventojų perkėlimas iš teritorijų, kuriose pavojinga gyventi ir dirbti, į kitas teritorijas, laikinai suteikiant jiems gyvenamąsias patalpas.

Gyventojų evakavimo organizavimo bendra schema

Nesutinkantys evakuotis registruojami pasirašytinai atsisakiusiųjų evakuotis gyventojų sąraše.

5.1. Gyventojų evakavimo ir priėmimo tvarka gresiant ar susidarius ekstremaliajai situacijai

Gresiant ar susidarius ekstremaliajai situacijai arba karo padėties atveju Lietuvos Respublikos Vyriausybei paskelbus gyventojų evakavimą, atsižvelgdami į ekstremaliosios situacijos, karo veiksmų sukeltą pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, sprendimą evakuoti gyventojus priima:

- **kai gyventojai evakuojami vienos savivaldybės teritorijos ribose** – tos savivaldybės administracijos direktorius savarankiškai arba savivaldybės ESK ar paskirto ES operacijų vadovo siūlymu;

- **kai gyventojai evakuojami į gretimą** (su kuria sudarytas tarpusavio pagalbos teikimo planas) *savivaldybę* – savivaldybės, iš kurios evakuojami gyventojai, administracijos direktorius, prieš tai **suderinęs** su savivaldybės, į kurią evakuojami, administracijos direktoriumi, informuojant telefonu arba el. paštu PAGD prie VRM ir Šiaulių PGV;

- **kai gyventojai evakuojami į kitą (negretimą) savivaldybę** – savivaldybės, iš kurios evakuojami gyventojai, administracijos direktorius, prieš tai **suderinęs** su savivaldybės, į kurią evakuojami, administracijos direktoriumi ir PAGD prie VRM, kuris koordinuoja evakavimo procesą valstybiniu lygiu.

Gyventojų evakavimą savivaldybėje organizuoja savivaldybės administracijos direktoriaus sudaryta gyventojų evakavimo ir priėmimo komisija. Gyventojų evakavimo ir priėmimo komisija pradeda funkcionuoti gresiant ar susidarius ekstremaliajai situacijai (ar karo padėties metu), kai

savivaldybės administracijos direktorius, įvertinęs susidariusią situaciją, priima sprendimą dėl gyventojų evakavimo ir laikino jų apgyvendinimo.

Įvykio ar ekstremaliojo įvykio metu sprendimą dėl skubaus gyventojų iškeldinimo iš ekstremaliosios situacijos židinio priima gelbėjimo darbų vadovas.

Šiaulių rajono savivaldybės gyventojų evakavimo ir priėmimo komisija (toliau – GEP komisija) (19 PRIEDAS), organizuoja gyventojų evakavimą, priėmimą, laikinų gyvenamųjų patalpų ir gyvybiškai būtinų paslaugų: gyventojų aprūpinimas maistu, geriamuoju vandeniu, medikamentais, švariais drabužiais ir kitų (toliau – būtiniausios paslaugos), suteikimą.

Kai gyventojai evakuojami iš vienos savivaldybės į kitą, gyventojų evakavimą organizuoja savivaldybės, iš kurios evakuojami gyventojai, GEP komisija, o gyventojų priėmimą, laikinųjų gyvenamųjų patalpų ir būtiniausių paslaugų jiems suteikimą – savivaldybės, į kurią evakuojami gyventojai, GEP komisija.

Gyventojų evakavimui organizuoti savivaldybėje įkuriami punktai:

- gyventojų surinkimo;
- tarpiniai gyventojų evakavimo;
- gyventojų priėmimo.

Atsižvelgdamas į ekstremaliosios situacijos, karo veiksmų sukeltą pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, galimą ekstremaliosios situacijos plitimo kryptį, savivaldybės administracijos direktorius, o karo padėties atveju – karo komendantas pasirenka gyventojų evakavimo maršrutą ir nustato, per kuriuos gyventojų surinkimo, tarpinius gyventojų evakavimo ir gyventojų priėmimo punktus bus vykdomas gyventojų evakavimas.

Kai ekstremaliosios situacijos pobūdis **nerikalauja** užteršimo kontrolės arba sanitarinio švarinimo, gyventojai iš gyvenamosios vietos (darbo vietos) tiesiogiai arba per gyventojų surinkimo punktus evakuojami iki gyventojų priėmimo punktų (laikinei suteiktų gyvenamųjų patalpų) savivaldybės, evakuojančios gyventojus, transporto priemonėmis.

Kai dėl cheminio, radiacinio ar biologinio užteršimo **reikalingas** sanitarinis žmonių švarinimas, gyventojai evakuojami šiais būdais:

- iš gyvenamosios vietos (darbo vietos) tiesiogiai arba per gyventojų surinkimo punktus iki tarpinių gyventojų evakavimo punktų – savivaldybės, evakuojančios gyventojus, transporto priemonėmis;
- nuo tarpinių gyventojų evakavimo punktų iki gyventojų priėmimo punktų (laikinei suteiktų gyvenamųjų patalpų) – savivaldybių, priimančių evakuojamus gyventojus, transporto priemonėmis.

Paskelbus evakavimo pradžią, gyventojai, kurie turi galimybę evakuotis savarankiškai, išklausę informaciją apie evakavimą per visuomenės informavimo priemones, evakuojasi nuosavomis transporto priemonėmis.

Gyventojai, kurie evakuojasi nuosavomis transporto priemonėmis, privalo vykti per tarpinius gyventojų evakavimo punktus.

Gyventojų surinkimo, tarpiniuose gyventojų evakavimo ir gyventojų priėmimo punktuose gyventojams teikiamos būtiniausios paslaugos, užtikrinama viešoji tvarka ir visuomenės sveikatos sauga, prireikus teikiamos būtinajai medicinos pagalbai priskiriamos asmens sveikatos priežiūros paslaugos, psichologinė ir socialinė pagalba.

GEP komisija organizuoja savivaldybių transporto priemonių paskirstymą gyventojų surinkimo punktam, šių transporto priemonių kolonų palydą, apsaugą ir informacijos apie gyventojų evakavimą teikimą visuomenei.

Atsižvelgiant į ekstremaliosios situacijos pasekmes (padarinius) gyventojų evakavimas gali būti: **laikinas, ilgalakis ir negrižtamas**.

5.2. Gyventojų evakavimo ypatumai įvedus karo padėtį

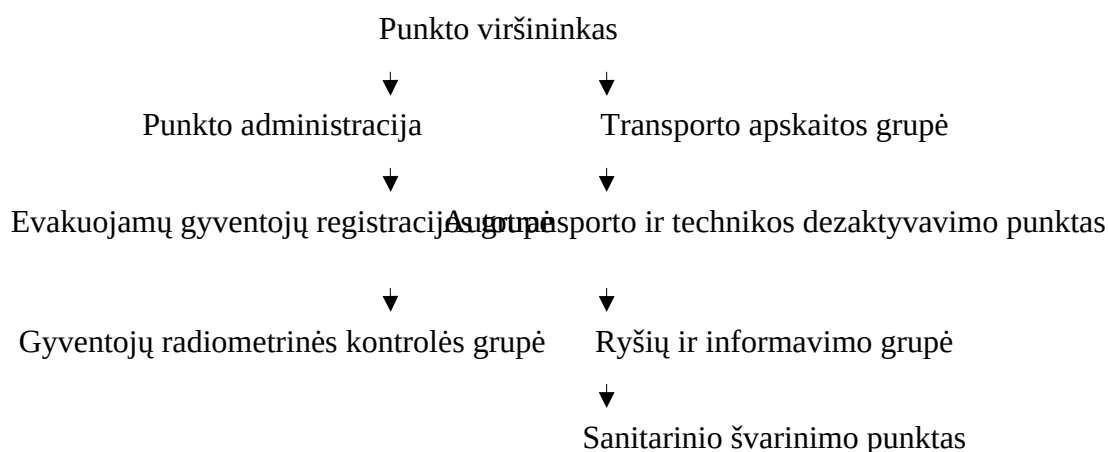
3.	Gruzdžių	J. Šliūpo g. 2, Gruzdžiai, tel.: (8 41) 37 23 47 / 37 22 35, nijole.bagdonaviciene@siauliuraj.lt
4.	Kairių	Plento g. 2, Kairiai, tel.: (8 41) 37 41 69 / 37 41 80, arturas.sulcius@siauliuraj.lt
5.	Kuršėnų kaimiškoji	V. Dambrausko g. 17, Kuršėnai, tel.: (8 41) 58 14 40 / 50 80 71, edita.mileikiene@siauliuraj.lt
6.	Kuršėnų miesto	J. Basanavičiaus g. 5, Kuršėnai, tel.: (8 421) 58 16 44 / 58 26 02, vytautas.gedmontas@siauliuraj.lt
7.	Kužių	Vilties g. 2, Kužiai, tel.: (8 41) 37 54 41 / 37 53 33 jolanda.rudaviciene@siauliuraj.lt
8.	Meškuičių	Šiaulių g. 15, Meškuičiai, tel.: (8 41) 37 06 33 / 37 05 45, jolanta.baskiene@siauliuraj.lt
9.	Raudėnų	Tryškių g. 6, Raudėnai, tel.: (8 41) 37 66 25 / 37 66 15, antanas.venckus@siauliuraj.lt
10.	Šakynos	Šiaulių g. 18, Šakyna, tel.: (8 41) 37 76 36, mindaugas.gedvila@siauliuraj.lt
11.	Šiaulių kaimiškoji	Vilniaus g. 324, Vijolių k., tel.: (8 41) 59 66 92 / 59 66 93, jonas.obrikas@siauliuraj.lt

Tarpinių gyventojų evakavimo punktų paskirtis – registruoti atvykstančius gyventojus, tikrinti jų cheminį užterštumą, vykdyti dozimetrinę kontrolę ir siųsti gyventojus į gyventojų priėmimo punktus.

GEP Komisija tarpiniuose gyventojų evakavimo punktuose organizuoja:

1. atvykstančių gyventojų registravimą;
2. gyventojų užterštumo kontrolę;
3. gyventojų sanitarinį švarinimą;
4. transporto priemonių užterštumo kontrolę ir švarinimą;
5. gyventojų perlaipinimą iš transporto priemonių, vykusią per užterštą teritoriją, į švarias transporto priemones;
6. gyventojų ir transporto priemonių apskaitos tvarkymą.

Tarpinio gyventojų evakavimo punkto struktūra

Tarpinio gyventojų evakavimo punkto grupių uždaviniai:

- registruoti atvykstančius gyventojus;
- atlikti gyventojų užterštumo kontrolę;
- vykdyti gyventojų sanitarinį švarinimą;
- atlikti transporto priemonių užterštumo kontrolę ir švarinimą;

–atlikti gyventojų perlaipinimą iš transporto priemonių, vykusių per užterštą teritoriją, į švarias transporto priemones;

–tvarkyti gyventojų ir transporto priemonių apskaitą;

–atlikti atvykusių žmonių sanitarinį švarinimą;

–palaikyti viešąją tvarką;

–užtikrinti sveikatos apsaugą;

–teikti būtiniausias paslaugas.

Tarpinio gyventojų evakavimo punktų sąrašas:

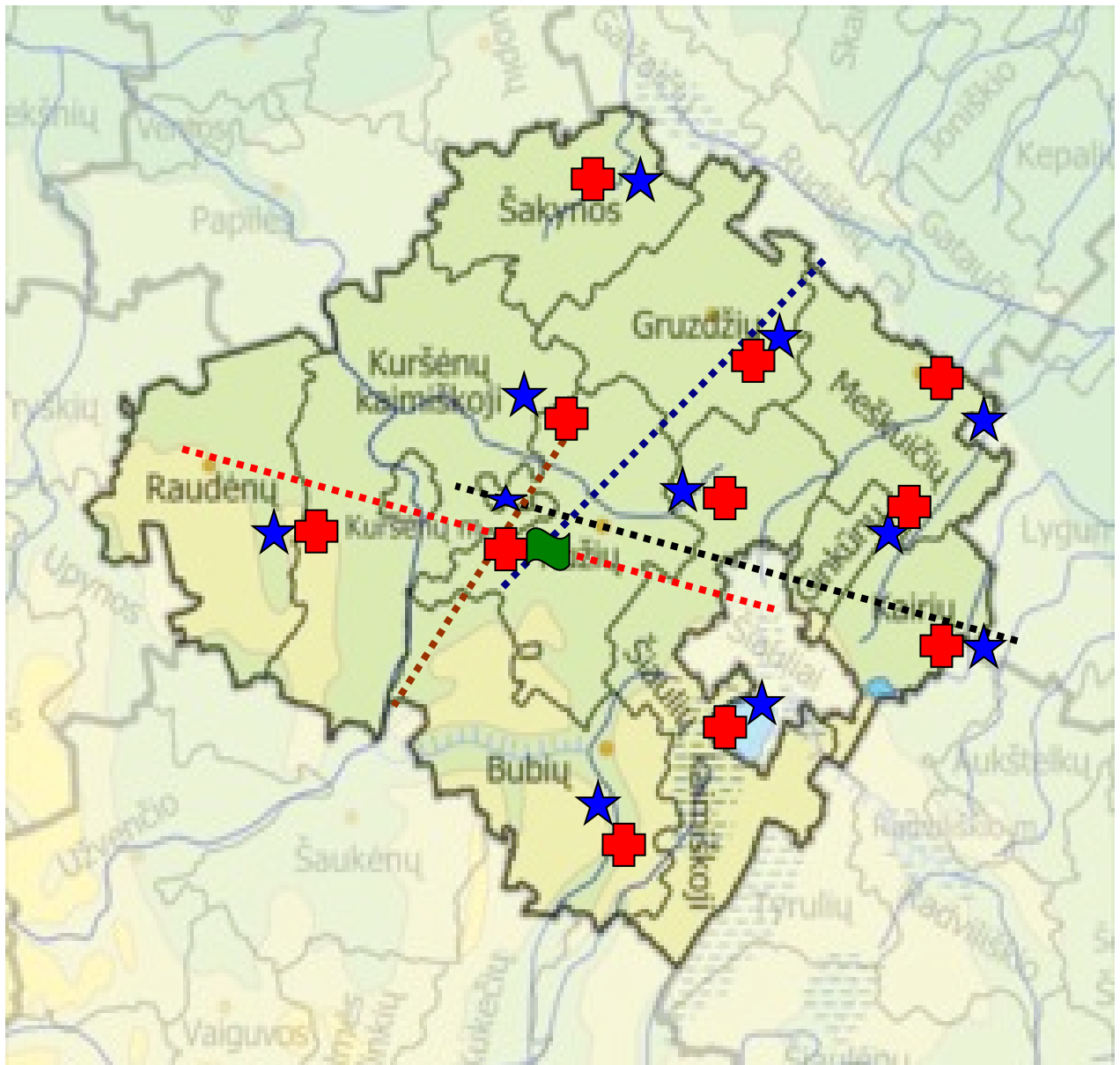
Eil. nr.	Seniūnija	Adresas ir kontaktiniai duomenys
1.	Bubių	Šilojų g. 1, Bubiai, tel.: (8 41) 38 87 50 / 38 86 84, vytautas.slabys@siauliuraj.lt
2.	Ginkūnų	Žeimių g. 9, Ginkūnai, tel.: (8 41) 50 70 25 / 50 70 26, vilija.kvasiene@siauliuraj.lt
3.	Gruzdžių	J. Šliūpo g. 2, Gruzdžiai, tel.: (8 41) 37 23 47 / 37 22 35, nijole.bagdonaviciene@siauliuraj.lt
4.	Kairių	Plento g. 2, Kairiai, tel.: (8 41) 37 41 69 / 37 41 80, arturas.sulcius@siauliuraj.lt
5.	Kuršėnų kaimiškoji	V. Dambrausko g. 17, Kuršėnai, tel.: (8 41) 58 14 40 / 50 80 71, edita.mileikiene@siauliuraj.lt
6.	Kuršėnų miesto	J. Basanavičiaus g. 5, Kuršėnai, tel.: (8 421) 58 16 44 / 58 26 02, vytautas.gedmontas@siauliuraj.lt
7.	Kužių	Vilties g. 2, Kužiai, tel.: (8 41) 37 54 41 / 37 53 33 jolanda.rudaviciene@siauliuraj.lt
8.	Meškuičių	Šiaulių g. 15, Meškuičiai, tel.: (8 41) 37 06 33 / 37 05 45, jolanta.baskiene@siauliuraj.lt
9.	Raudėnų	Tryškių g. 6, Raudėnai, tel.: (8 41) 37 66 25 / 37 66 15, antanas.venckus@siauliuraj.lt
10.	Šakynos	Šiaulių g. 18, Šakyna, tel.: (8 41) 37 76 36, mindaugas.gedvila@siauliuraj.lt
11.	Šiaulių kaimiškoji	Vilniaus g. 324, Vijolių k., tel.: (8 41) 59 66 92 / 59 66 93, jonas.obrikas@siauliuraj.lt
12.	Šiaulių rajono kultūros centras	Ventos g. 11, Kuršėnai, Jovita Lubienė, (8 41)52 36 98 / (8 41) 52 36 98; jovita.lubiene@siauliuraj.lt

Gyventojų priėmimo punktų paskirtis – pasitikti atvykstančius gyventojus, suskirstyti juos į grupes ir palydėti iki jiems laikinai suteiktų gyvenamųjų patalpų.

GEP Komisija gyventojų priėmimo punktuose organizuoja:

1. atvykstančių gyventojų priėmimą;
2. gyventojų suskirstymą į grupes;
3. gyventojų grupių pristatymą į jiems laikinai suteiktas gyvenamąsias patalpas;
4. gyventojų ir transporto priemonių apskaitos tvarkymą.

Gyventojų priėmimo punkto struktūra

- – evakavimo maršrutas Nr. 1 (Vakarų kryptimi)
- – evakavimo maršrutas Nr. 2 (Rytų kryptimi)
- – evakavimo maršrutas Nr. 3 (Šiaurė kryptimi)
- – evakavimo maršrutas Nr. 4 (Pietų kryptimi)

 – gyventojų surinkimo punktas;

 – gyventojų priėmimo punktas;

 – tarpinis evakavimo punktas

Pagal susidariusią ekstremaliąją situaciją galimi ir kiti evakavimo maršrutai bei kryptys. Atsižvelgiant į susidariusią ekstremaliąją situaciją rajono gyventojai būtų evakuojami ne tik pagrindiniais maršrutais, bet ir aplinkiniais rajono keliais.

5.5. Gyventojų evakavimui būtinos priemonės ir kiti materialiniai ištekliai

Gyventojams evakuoti ekstremaliųjų situacijų atvejais ūkio subjektų, įstaigų, organizacijų turima transporto priemonių suvestinė nurodyta plano 5 PRIEDE.

Jeigu evakuojamų žmonių kiekis bus didelis, bus pasitelktas papildomas kitų ūkio subjektų, įmonių, įstaigų transportas.

Neužtenkant savivaldybėje turimų transporto priemonių numatoma kreiptis į gretimas kaimynines savivaldybes, su kuriomis sudarytos tarpusavio pagalbos teikimo sutarys bei planai (8 PRIEDAS).

Vykdam evakavimą, numatoma, kad evakuojamų mašinų kolonas lydės greitosios medicinos pagalbos ekipažai. Kiek ekipažų ir kokios sudėties, bus nuspręsta evakuacijos pradžioje savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų operacijų centro posėdžio metu.

Viešosios tvarkos palaikymą ir eismo reguliavimą keliuose, evakavimo metu vykdys policijos komisariato kelių policijos pareigūnai. Konkretų ekipažų kiekį, pagal suformuotų automobilių kolonų skaičių, nustatys savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų operacijų centras.

Viešosios tvarkos palaikymą nelaimės zonoje ir evakuotų gyventojų priėmimo vietose užtikrins Šiaulių apskrities vyriausiojo policijos komisariato pareigūnai. Policijos pareigūnai taip pat prižiūrės, kad nebūtų grobstomas savo būstus palikusių gyventojų turtas.

5.6. Kolektyvinės apsaugos statiniai ir jų panaudojimas laikinam evakuotų gyventojų apgyvendinimui

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 12 d. nutarimo Nr. 529 „Dėl Kolektyvinės apsaugos statinių poreikio nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ reikalavimais, savivaldybės administracijos direktorius nustato kolektyvinės apsaugos statinių poreikį savivaldybės teritorijoje.

Šiaulių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2014-09-24. įsakymu Nr. A-1121 yra patvirtintas rajono savivaldybės teritorijoje esančių kolektyvinės apsaugos statinių sąrašas.

Minimalus kolektyvinės apsaugos statinių poreikis savivaldybės teritorijoje nustatytas atsižvelgiant į apskaičiuotą minimalų kolektyvinės apsaugos statiniuose apsaugomų savivaldybės gyventojų skaičių, kai vienam gyventojui tenka 1,5 kv. metro statinio ar patalpos.

Minimalus kolektyvinės apsaugos statiniuose apsaugomų savivaldybės gyventojų skaičius rajone – **8152**.

Šiaulių rajono savivaldybės teritorijoje esančių kolektyvinės apsaugos statinių suvestinė pateikta plano 24 PRIEDE.

Sudarytoje rajono kolektyvinių apsaugos statinių ir gyventojų laikino apgyvendinimo vietų suvestinėje paskaičiuota, kad pastatuose galima apsaugoti ir apgyvendinti apie **11300** gyventojų.

Šiaulių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2020-10-02 įsakymu Nr.A-1638 patvirtinta gyventojų kolektyvinės apsaugos organizavimo grupė, kuri kartu su KAS valdytojais:

- numato reikiamą personalą, atsakingą už savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo plane numatytų kolektyvinės apsaugos statinių paruošimą ir aprūpinimą materialinėmis priemonėmis;
- teikia sveikatos priežiūros ir psichologinės pagalbos, apsaugos ir kitas būtiniausias paslaugas;
- užtikrina kolektyvinės apsaugos statinių inžinerinių sistemų tinkamą ir pakankamą funkcionavimą;
- sprendžia kitus klausimus, susijusius su būtiniausių gyvenimo kolektyvinės apsaugos statiniuose sąlygų užtikrinimu;
- organizuoja gyventojų priėmimą į KAS.

5.7. Evakuotų gyventojų grįžimas

Sprendimą dėl gyventojų grįžimo į gyvenamąsias vietas, nustačius, kad ekstremaliosios situacijos sukkelto pavojaus gyventojų gyvybei ar sveikatai nebėra, **priima:**

- **kai gyventojai evakuoti vienos savivaldybės teritorijoje**, – savivaldybės administracijos direktorius.

- **kai gyventojai evakuoti į kitos savivaldybės teritoriją**, – savivaldybės, į kurios teritoriją grąžinami gyventojai, administracijos direktorius, suderinęs su Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentu. Gyventojų grįžimą į gyvenamąsias vietas organizuoja savivaldybės, į kurios teritoriją grąžinami gyventojai, gyventojų evakavimo ir priėmimo komisija. Esant karo padėčiai, šie veiksmai derinami su savivaldybės teritorijoje veikiančiu karo komendantu;

- **esant karo padėčiai arba ją atšaukus** – Vyriausybė.

Sprendimą dėl gyventojų grįžimo į gyvenamąsias vietas, nustačius, kad ekstremaliosios situacijos ar karo veiksmų sukkelto pavojaus gyventojų gyvybei ar sveikatai nebėra, priima savivaldybės administracijos direktorius:

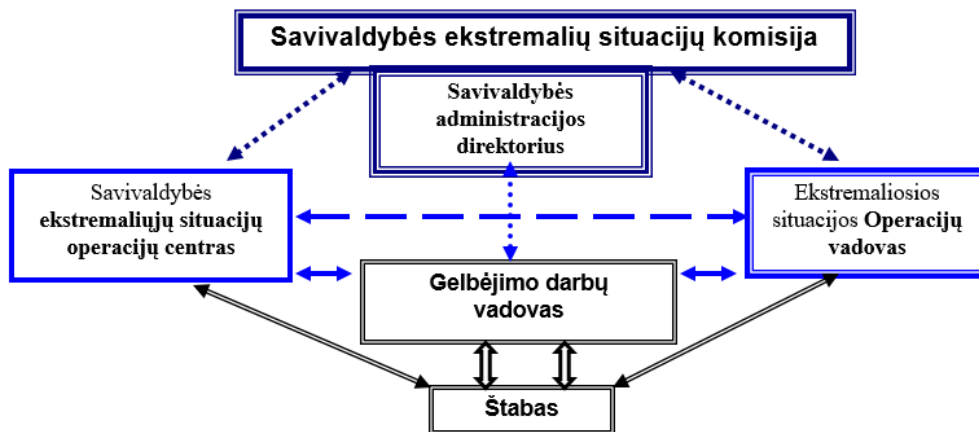
–kai gyventojai buvo evakuoti į kitos savivaldybės teritoriją;

–kai gyventojai buvo evakuoti vienos savivaldybės teritorijoje.

Gyventojų grįžimą į gyvenamąsias vietas organizuoja tos savivaldybės, į kurios teritoriją grąžinami gyventojai, GEP Komisija.

VI SKYRIUS GRESIANČIŲ AR ĮVYKUSIŲ EKSTREMALIŲJŲ ĮVYKIŲ ARBA GRESIANČIŲ AR SUSIDARIUSIŲ EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ SAVIVALDYBĖS LYGMENIU VALDYMO ORGANIZAVIMAS IR KOORDINAVIMAS

Dalyvaujančiųjų savivaldybės lygio ES valdyme sąveikos schema

Veiksmų koordinavimas ir vadovavimas CS sistemos pajėgoms savivaldybės lygiu vykdomas esant bent vienai šių sąlygų:

- gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotiniams darbams atlikti nepakanka įvykio vietoje sutelktų žinybinių pajėgų ir materialinių išteklių;

- reikia koordinuoti pajėgų veiksmus ir materialinių išteklių paskirstymą vienu metu keliose savivaldybės teritorijos vietose;

- gresiant ar susidarius savivaldybės lygio ES;

- paskelbus valstybės lygio ES ir įgyvendinant LR Vyriausybės nutarimus bei paskirto valstybės ES operacijų vadovo sprendimus.

6.1. Ekstremaliosios situacijos, aukštesnio lygio civilinės saugos parengties paskelbimas ir atšaukimas

Savivaldybės lygio ekstremalioji situacija skelbiama, kai įvykis atitinka, pasiekia ar viršija Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintus ekstremaliųjų įvykių kriterijus ir yra bent viena iš šių sąlygų:

1. ekstremalusis įvykis savivaldybėje pasiekia tokį mastą, kai iš nuolatinės gyvenamosios vietos evakuojama daugiau kaip 300 gyventojų;
2. savivaldybėje ekstremaliojo įvykio padariniai sutrikdo daugiau kaip 500 gyventojų būtiniausias gyvenimo (veiklos) sąlygas ir ši padėtis trunka ilgiau kaip 24 valandas;
3. ekstremaliojo įvykio padariniai išplinta savivaldybės teritorijoje, kurios bendras plotas viršija du trečdalius visos savivaldybės teritorijos bendrojo ploto;
4. gelbėjimo, paieškos, neatidėliotini darbai ir ekstremaliųjų įvykių likvidavimas savivaldybės teritorijoje užtrunka ilgiau kaip 24 valandas;
5. ekstremalusis įvykis susidaro savivaldybės teritorijoje esančiame pavojingame ar valstybinės reikšmės objekte arba dėl ekstremaliojo įvykio sutrinka ar sutrikdoma tokio objekto kontrolė ar funkcionavimas;
6. prašoma iš 3 ar daugiau gretimų savivaldybių pagalbos gyventojams evakuoti, gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotiniams darbams atlikti, ekstremaliajam įvykiui likviduoti ir jo padariniams šalinti, kai savivaldybėje esančių civilinės saugos sistemos pajėgų ir materialinių išteklių nepakanka.

Savivaldybės ESK, susipažinusi su gelbėjimo darbų vadovo, savivaldybės ES operacijų vadovo ar savivaldybės ESK įgalioto asmens informacija apie gresiančios ar susidariusios ekstremaliosios situacijos pobūdį ir mastą savivaldybėje, nedelsdama nusprendžia, ar teikti savivaldybės administracijos direktoriui pasiūlymą skelbti savivaldybės lygio ekstremaliąją situaciją.

Jeigu dėl ekstremaliojo įvykio susidaro padėtis, kuri gali sukelti staigų didelį pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, turtui, aplinkai arba gyventojų žūtį, sužalojimą, padaryti kitą žalą ir kuri apima ne visą savivaldybės teritoriją, savivaldybės lygio ekstremalioji situacija gali būti skelbiama ir atšaukiama ne visoje savivaldybės teritorijoje, o jos dalyje, įvardijant seniūnijas ir jose esančias vietas.

Sprendimą dėl savivaldybės lygio ekstremaliosios situacijos skelbimo savivaldybėje priima savivaldybės administracijos direktorius.

Savivaldybės ESK, susipažinusi su gelbėjimo darbų vadovo, savivaldybės ES operacijų vadovo ar savivaldybės ESK įgalioto asmens informacija apie ekstremaliosios situacijos likvidavimo ir jos padarinių šalinimo darbų pabaigą savivaldybėje, nusprendžia, ar teikti savivaldybės administracijos direktoriui pasiūlymą atšaukti savivaldybės lygio ekstremaliąją situaciją.

Likvidavus ekstremaliąją situaciją ir pašalinus jos padarinius, sprendimą dėl savivaldybės lygio ekstremaliosios situacijos atšaukimo priima savivaldybės administracijos direktorius.

Siekiant pasirengti greitai ir tinkamai likviduoti ekstremaliasias situacijas ir šalinti galimų ekstremaliųjų situacijų padarinius, nustatoma šių lygių civilinės saugos sistemos parengtis:

1. **pirmo (kasdieninio) lygio** – kai civilinės saugos sistemos subjektai vykdo strateginiuose ir metiniuose veiklos planuose numatytas prevencines civilinės saugos priemones ir atlieka savo funkcijas likviduojant įvykius;

2. **antro (sustiprinto) lygio** – kai civilinės saugos sistemos subjektai pasirengę pereiti į visiškos parengties lygį ir valdyti ekstremaliąsias situacijas;

3. **trečio (visiškos parengties) lygio** – kai civilinės saugos sistemos subjektai pasirengę vykdyti užduotis ir funkcijas ekstremaliųjų situacijų metu, pasitelkiami žmogiškieji ir materialiniai ištekliai, sušaukiami ekstremaliųjų situacijų komisijos ir operacijų centro nariai, parengiamos būtinos paimti iš valstybės rezervo civilinės saugos priemonių atsargos.

Civilinės saugos sistemos subjektai kasdieninėje veikloje veikia **pirmu (kasdieniniu) parengties lygiu**.

Gresiant ar susidarius savivaldybės lygio ekstremaliajai situacijai, **antrą (sustiprintą) ir trečią (visiškos parengties) civilinės saugos sistemos parengties lygį** skelbia ir atšaukia savivaldybės administracijos direktorius. Už minėtų lygių priemonių vykdymą atsako atitinkamų civilinės saugos sistemos subjektų vadovai.

Atitinkamas civilinės saugos sistemos parengties lygis skelbiamas, taip pat ir atšaukiamas šia tvarka:

1. savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų vadovas ir (ar) valstybės ir savivaldybės institucijos ir įstaigos vadovas ir (ar) pavojingo objekto vadovas raštišku prašymu (ESK pateiktame prašyme turi būti nurodyti atitinkamo civilinės saugos sistemos parengties lygio skelbimo (atšaukimo) pagrindai) prašo savivaldybės ESK siūlyti administracijos direktoriui skelbti (atšaukti) atitinkamą civilinės saugos sistemos parengties lygį;

2. savivaldybės ESK, posėdyje apsvarsčiusi gautą prašymą, nusprendžia, ar teikti administracijos direktoriui pasiūlymą skelbti (atšaukti) atitinkamą civilinės saugos sistemos parengties lygį;

3. administracijos direktorius, gavęs savivaldybės ESK pasiūlymą skelbti (atšaukti) atitinkamą civilinės saugos sistemos parengties lygį, priima sprendimą dėl atitinkamo parengties lygio skelbimo (atšaukimo);

4. nedelsiant apie civilinės saugos sistemos parengties lygio paskelbimą ar atšaukimą informuojamas PAGD prie VRM, gyventojai, savivaldybių institucijos ir įstaigos, kitos įstaigos ir ūkio subjektai.

6.2. Savivaldybės ekstremaliųjų situacijų komisijos darbo organizavimas

Šiaulių rajono savivaldybės ESK sudėtis ir šios komisijos nuostatai (11 PRIEDAS) patvirtinti savivaldybės administracijos direktoriaus 2020-12-18 įsakymu Nr.A-2199.

Sprendimą dėl ESK sukvietimui neeiliniam posėdžiui, jo laiko ir vietos priima savivaldybės administracijos direktorius, kuris kartu yra šios komisijos pirmininkas. Informacija apie šį sprendimą ESK nariams perduoda savivaldybės administracijos Teisės ir personalo administravimo sk. vyriausiasis specialistas.

Susirinkti skubiam ir neplanuotam posėdžiui skiriama darbo metu iki 15 min., o ne darbo metu, poilsio iš švenčių dienomis iki 60 min.

Savivaldybės ESK numatyta darbo vieta Vilniaus g. 263, Šiauliai (didžioji posėdžių salė).

Savivaldybės ESK gali organizuoti posėdį ir nuotoliu būdu, naudojant Zoom programą.

Posėdis laikomas teisėtu, jeigu jame dalyvauja ne mažiau kaip du trečdaliai savivaldybės ESK narių.

Pasirašytas posėdžio protokolas, kartu su posėdyje dalyvavusiųjų fiksavimo lapu, registruojamas savivaldybės administracijoje nustatyta tvarka ir tampa teisiniu pagrindu savivaldybės administracijos direktoriui įsakymu įforminti privalomus visiems vykdytojams nurodymus dėl gresiančios ar susidariusios ES valdymo.

Savivaldybės ESK protokolų kopijos, ne vėliau kaip per **24 val.** nuo jų pasirašymo, perduodamos PAGD prie VRM Šiaulių PGV ir PAGD prie VRM PVV SKS.

6.3. Savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centro aktyvavimas ir jo veiklos organizavimas

Šiaulių rajono savivaldybės ESOC sudėtis ir šio centro nuostatai (13 PRIEDAS) patvirtinti savivaldybės administracijos direktoriaus 2020-08-21 įsakymu Nr.A-1337.

Sprendimą aktyvuoti savivaldybės ESOC priima savivaldybės administracijos direktorius.

Už viso ESOC ar šio centro koordinatoriaus nurodytų ESOC narių sukvietimą darbui paskirta atsakingu ESOC administravimo, elektroninių ryšių organizavimo ir palaikymo grupė.

Savivaldybės ESOC aktyvavimo orientacinis laikas 30–50 min.

Savivaldybės ESOC darbo vietos:

- Vilniaus g. 263, Šiauliai – didžioji posėdžių salė;
- įprastinėmis sąlygomis – Vilniaus g. 263, Šiauliai – didžioji posėdžių salė;
- saugesnė nuo ES pavojingų veiksnių – nuotoliniu būdu.

ESOC gali organizuoti savo darbą ir nuotoliniu būdu.

Visi ESOC arba jo atskirų grupių veiksmai (gautos užduotys, atsakingi už jų vykdymą asmenys ir vykdymas) fiksuojami patvirtintos formos **posėdžio protokole** ir nustatytos formos **veiksmų žurnale**.

Kol bus paskirtas ES operacijų vadovas ESOC atlieka gresiančios ar susidariusios (paskelbtos) ES likvidavimo ir jos padarinių šalinimo, gyventojų ir turto gelbėjimo koordinavimą.

6.4. Savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų vadovo paskyrimas ir jo atsakomybė

Ekstremaliosios situacijos operacijų vadovas (toliau – ES operacijų vadovas) – civilinės saugos sistemos subjekto valstybės tarnautojas, darbuotojas ar valstybės politikas, paskirtas vadovauti visoms civilinės saugos sistemos pajėgoms, dalyvaujančioms likviduojant ekstremaliųjų įvykių ar ekstremaliąją situaciją ir šalinant jų padarinius ekstremaliosios situacijos židinyje.

Kol nepaskirtas ES operacijų vadovas jo funkcijas atlieka savivaldybės ESOC.

Savivaldybės administracijos direktoriui nepavaldi ES operacijų vadovo konkreti kandidatūra derinama su tos valstybės įstaigos (institucijos) arba jos padalinio vadovu.

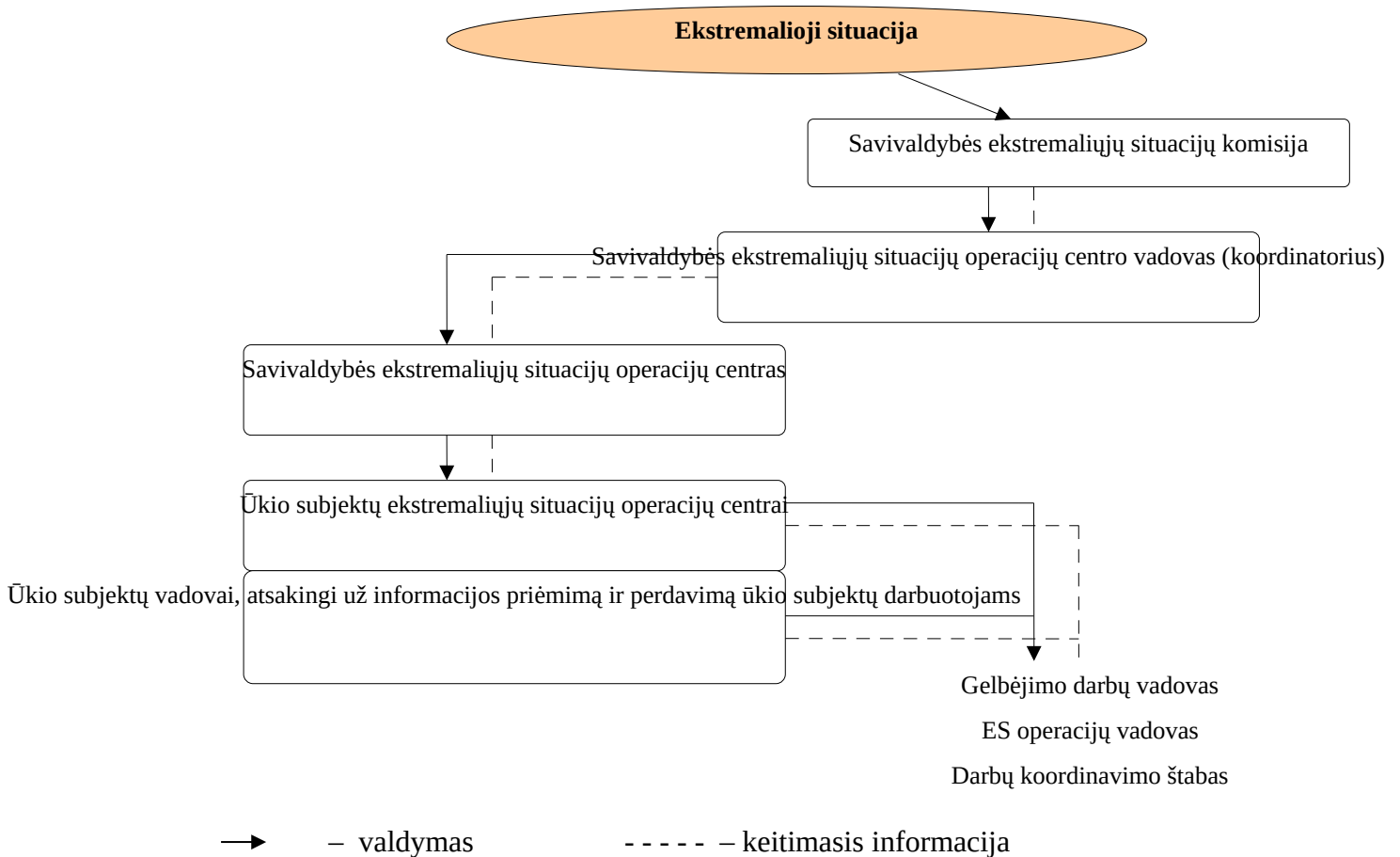
Paskirtas savivaldybės ES operacijų vadovas atsako už darbų organizavimą savivaldybės mastu, gelbėjimo darbų vadovas toliau organizuoja darbus įvykio vietoje.

Savivaldybės ESK teikimu (siūlymu) savivaldybės administracijos direktorius įsakymu paskiria ES operacijų vadovą, atstovaujantį tos institucijos, kurios kompetencijai yra artimiausias gresiančios arba susidariusios ES pobūdis.

ES operacijų vadovui pavaldžios visos EĮ vietoje ar ES židinyje esančios CS sistemos pajėgos, nepriklausomai nuo jų žinybiškumo.

ES operacijų vadovo sprendimų įforminimo ir skelbimo tvarka reglamentuota Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2020 m. lapkričio 20 d. įsakymu Nr. 1-576 patvirtintu gelbėjimo darbų vadovo ar ES operacijų vadovo sprendimų skelbimo tvarkos aprašu.

Šiaulių rajono savivaldybės lygio Ekstremaliosios situacijos valdymo schema

6.5. Pagalbos dirbančioms civilinės saugos sistemos pajėgoms pasitelkimas

Papildomų išteklių, kurie reikalingi gelbėjimo, paieškos ar neatidėliotiniams darbams atlikti, situacijai likviduoti ir jos padariniams šalinti, savivaldybės institucijų ir kitų gyvybiškai svarbių CS sistemos subjektų veiklai palaikyti ar atkurti, poreikį EĮ ar ES atvejais nustato gelbėjimo darbų arba ES operacijų vadovas.

Konkrečių reikalingų priemonių paiešką atlieka savivaldybės **ESOC materialinio techninio aprūpinimo grupė**, kuri:

- susiekia su ŪS ar KĮ, kuriuose yra prašomi materialiniai ištekliai ir su kuriais yra sudarytos išankstinė pagalbos teikimo sutartys (7 PRIEDAS), ir išsiaiškina pagalbos pasitelkimo galimybes;
- nurodo, kokie ištekliai reikalingi, jų pateikimo vietą, kontaktinius gelbėjimo darbų ir ES operacijų vadovo duomenis.

Neatidėliotinais atvejais, kai kyla didelis pavojus gyventojų gyvybei, sveikatai, turtui ir aplinkai, ruošia administracijos direktoriaus rašytinį reikalavimą dėl būtinų materialinių išteklių pateikimo ir tiems ŪS ar KĮ, su kuriais nesudarytos pagalbos teikimo sutartys.

Pagalbos pasitelkimas iš gretimų savivaldybių organizuojamas laikantis tarpusavio pagalbos planų (8 PRIEDAS) nuostatų.

Lietuvos kariuomenės pajėgos pasitelkiamos tokia seka:

- savivaldybės ESOC (arba savivaldybės administracijos atstovo) parengiamas prašymas, nurodant konkrečią pagalbą, jos pristatymo vietą ir priimančių asmenų kontaktinius duomenis;
- prašymą pasirašo administracijos direktorius ir jis siunčiamas Lietuvos kariuomenės Jungtinio stabo Jungtinio situacijų skyriaus budėtojų (tel. (8 5) 211 3904, faks. (8 5) 211 3998, el. p. JHQ.JSS @mil.lt), kuris patvirtina gavimo faktą;
- pajėgos siunčiamos Krašto apsaugos ministro įsakymu, o jų orientacinis atvykimo laikas – 4–8 val. nuo įsakymo gavimo.

6.6. Savivaldybės administracijos ir jos struktūrinių padalinių veiklos tęstinumo užtikrinimas

Šiaulių rajono savivaldybės struktūrinių padalinių sąrašas, kurių veiklos tęstinumas būtinas, esant ekstremaliajai situacijai, pateiktas plano 9 PRIEDE.

Siekiant užtikrinti savivaldybės administracijos ir jos struktūrinių padalinių nepertraukiamą veiklą gresiant ar susidarius ekstremaliosioms situacijoms, alternatyvios darbo vietos yra numatytos Šiaulių rajono savivaldybės kultūros centre, Ventos g. 11A, Kuršėnuose.

Sprendimą perkelti darbuotojus ir jų kiekį priima savivaldybės administracijos direktorius. Savivaldybės darbuotojai dirbs po 3–5 viename kabinete, ar daugiau atsižvelgiant į esamą patalpą, būtų panaudotos diskotekų, koncertų salės, kuriose yra įvestos kompiuterinių tinklų linijos. Darbuotojų perkėlimą vykdo padalinių, skyrių vedėjai.

Ekstremaliajai situacijai ėmus kelti grėsmę darbuotojų saugumui savivaldybės administracija gali priimti sprendimą dirbti nuotoliniu būdu:

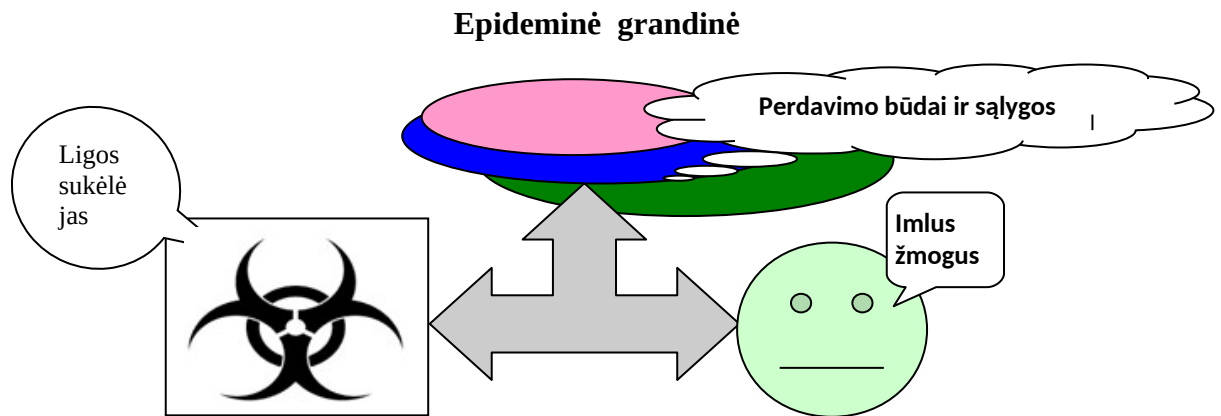
- nuotolinis darbas gali būti organizuojamas dviem būdais – visiškai, kai visi darbuotojai, kurie turi galimybę dirbti iš namų, dirba iš namų, arba mišrus, kai darbuotojai dirba pagal grafiką, kad būtų užtikrinami srautai ir apribotos kontaktų galimybės;
- darbuotojai, kurie namuose gali naudotis dokumentų valdymo ir kitomis programomis, dirba savivaldybės administracijos arba skyrių vedėjų sudarytu darbo grafiku;
- darbuotojai, kurie dėl darbo specifikos negali dirbti nuotoliniu būdu, dirba pakaitomis, kad kabinetuose būtų po vieną;
- klientai aptarnaujami nuotoliniu būdu, nurodant kontaktinius telefonus prie administracijos pastatų įėjimų ir savivaldybės interneto svetainėje;
- kitos savivaldybei pavaldžios įstaigos ir įmonės dirba pagal savo pasitvirtintą nuotolinio darbo tvarką atsižvelgdamos į VESOC ar savivaldybės ESOC rekomendacijas arba tiesioginį savivaldybės ESK nutarimą.

6.7. Savivaldybės civilinės saugos sistemos subjektų veiksmai didžiausią grėsmę keliančių pavojų atvejais

6.7.1. Žmonių ypač pavojingų užkrečiamųjų ligų ir (ar) pavojingų užkrečiamųjų ligų išplitimas (epidemijos ir (ar) pandemijos)

YPAČ PAVOJINGOS (PAVOJINGOS) INFEKČINĖS LIGOS – tai tokios užkrečiamosios ligos, dėl kurių sergantys ar turėję su sergančiais kontaktą bei šių ligų sukėlėjų nešiotojai privalomai hospitalizuojami, izoliuojami, tiriama ir gydomi.

EPIDEMINIS PROCESAS – tai nenutrūkstantis susirgimų užkrečiamomis ligomis ar jų išplitimo reiškinys, susijęs su užkrečiamųjų (infekcinių) ligų sukėlėjo perdavimu sveikiems žmonėms. Šio proceso esmė – biologinis parazitizmas.

EPIDEMIJA – tai vidutinio intensyvumo laipsnis, kuriam būdingas sergančiųjų skaičiaus didėjimas ir apimantis vieną ar keletą teritorijos administracinių vienetų.

PANDEMIJA – aukščiausias užkrečiamųjų ligų išplitimo laipsnis, apimantis ypač dideles teritorijas.

UŽKRĖSTA TERITORIJA – tai apibrėžtų ribų teritorija, kurioje dėl esančių užkrečiamųjų ligų sukėlėjų ar jų plitimo ypatumų nuolat išlieka galimybė užsikrėsti ir susirgti infekcinėmis ligomis.

KARANTINAS – specialus laikinas režimas bei su juo susijusios administracinio bei sanitarinio pobūdžio priemonės, skirtos apsaugai nuo epideminio pobūdžio ligų, kuriomis gali užsikrėsti žmonės ar gyvūnai. Pagrindinis šios priemonės tikslas – sustabdyti epidemijos plitimą.

DEZINFEKCIJA – tai patogeninių (užkrečiamas ligas sukeliančių) mikroorganizmų sunaikinimas aplinkoje, naudojant fizinius ir cheminius metodus. Dezinfekcija skirstoma į **profilaktinę ir priverstinę**, o pastaroji į **einamąją ir baigiamąją**.

Galimi padariniai	Padarinius įvertinantys kriterijai	
	Matavimo vnt.	įvertinimas, dydis, kritinė riba
Ekstremalaus įvykio lygmenyje		
Mirė dėl ypač pavojingos užkrečiamosios ligos	žmonių kaičius	≥ 1
Nustatytas ypač pavojingos žmonių užkrečiamosios ligos atvejis, kuris gali sukelti tarptautinio masto ekstremalią visuomenės sveikatai situaciją	faktas	yra
Sutrikdyta sveikata. Pavojingos ar ypač pavojingos žmonių užkrečiamosios ligos protrūkis ar epidemija	faktas	yra
Kitas biologinės kilmės įvykis, kuris gali greitai išplisti ir sunkiai paveikti visuomenės sveikatą ir kuriam būtinas koordinuotas tarpinstitucinis reagavimas (atsakas)	faktas	yra
Ekstremaliosios situacijos paskelbimo sąlygos:		
EĮ padariniai išplito daugiau nei 2/3 savivaldybės teritorijos bendro ploto;		
EĮ padariniai ilgiau kaip 24 val. sutrikdė būtiniausias gyvenimo (veiklos) sąlygas > kaip 500 gyventojų;		

dėl EĮ pavojingame ar valstybės reikšmės objekte sutriko veikla, objekto kontrolė ar funkcionavimas;
--

situacijai suvaldyti prašoma pagalba iš 3-jų ir > gretimų savivaldybių.

Įmonės ir įstaigos, gyventojai:

- nutraukiama veikla, informuojami asmens ar visuomenės sveikatos specialistai, suteikiant jiems aktualią informaciją;
- pajutę bendrą negalavimą ar specifinius būdingus požymius nedelsiant kreipiasi pas medikus;
- darbuotojai ir gyventojai privalomai vykdo nustatytas priešepidemines priemones.

Regiono arba rajono visuomenės sveikatos priežiūros institucijos:

- įvertina susidariusią ekstremaliąją situaciją, atlieka epidemiologinį tyrimą ir dalyvauja organizuojant priešepidemines priemones;
- kontroliuoja priešepideminių priemonių taikymą užkrėstoje teritorijoje ir vertina jų veiksmingumą;
- rengia pasiūlymus dėl priešepideminio režimo karantino teritorijoje įvedimo;
- nustato teritorijų, kuriose skelbiamas karantinas, dydį, ribas;
- teikia informaciją suinteresuotoms institucijoms apie vykdomas priemones ir esamą padėtį teisės aktų nustatyta tvarka;
- aktyviai bendradarbiauja priimant sprendimus bei juos įgyvendinant su rajono Valstybine maisto ir veterinarijos tarnyba, rajono PSPC ir Respublikine Šiaulių ligonine;
- vykdo ES operacijų vadovo funkcijas;
- pagal kompetenciją dalyvauja rajono savivaldybės ESK ir ESOC veikloje: vertina epideminę situaciją, sergamumo dinamiką, pateikia duomenis apie taikytas priešepidemines priemones ir jų veiksmingumą;
- koordinuoja medicininę – karantininę kontrolę pasienio kontrolės punktuose, siekdama apsaugoti Lietuvos Respublikos teritoriją nuo užkrečiamų ligų.

Rajono asmens sveikatos priežiūros įstaigos ir Kuršėnų ligoninė:

- dalyvauja identifikuojant sergančiuosius ir juos izoliuojant nuo aplinkinių;
- teikia skubios medicinos pagalbos, ambulatorinio gydymo ir vakcinacijos paslaugas;
- padeda įvertinti epideminę situaciją ir teikia konsultacijas visuomenės sveikatos priežiūros specialistams;
- reikalui esant, ligoninėje įkuria užkrečiamųjų ligų skyrių ir atlieka stacionarų sergančiųjų gydymą;
- įgyvendina įstaigoje karantines priemones;
- teikia informaciją visuomenės sveikatos institucijoms.

Respublikinė Šiaulių ligoninė:

- atlieka užkrečiamųjų ligų diagnostiką ir stacionarų gydymą;
- teikia konsultacijas įvertinant epideminę situaciją ir taikant priešepidemines priemones;
- esant poreikiui, įkuria papildomą infekcinių ligų skyrių;
- įgyvendina įstaigoje būtinas karantines priemones.

Greitosios medicinos pagalbos stotis – teikia neatidėliotiną pagalbą sergantiems ir transportuoja juos stacionariam gydymui.

Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba:

- organizuoja vandens, gyvūninių ir negyvūninių maisto produktų, pašarų laboratorinių tyrimų atlikimą ir rizikos vertinimą;
- bendradarbiauja ir derina veiksmus su visuomenės sveikatos priežiūros institucijomis.

Policijos komisariatas:

- užtikrina viešąją tvarką ir transporto eismą nustatytoje karantino teritorijoje;
- organizuoja patekimą į karantino teritoriją ir ES židinių;
- padeda įgyvendinti privalomas gyventojams priešepidemines priemones;
- atlieka mirusiųjų indentifikavimą;
- įgyvendina karantines priemones įstaigoje.

Savivaldybės administracijos už sveiktos ir sanitarijos priežiūrą atskingi darbuotojai:

- bendradarbiauja su asmens ir visumenės sveikatos priežiūros įstaigomis ir padeda joms įgyvendinti karantines priemones;
- dalyvauja savivaldybės ESOC veikloje.

Rajono savivaldybės ESK:

- ESK pirmininko sprendimu skubiai organizuoja ESK posėdį;
- atsižvelgdama į nepalankios epideminės situacijos mastą, vykdomų priešepideminių priemonių apimtį, priima nutarimą dėl savivaldybės ESOC aktyvavimo;
- siūlo priimti sprendimą dėl ES paskelbimo ir karantininių priemonių taikymo;
- numato ES operacijų vadovo kandidatūrą;
- svarsto situacijos valdymo eigą;
- teikia siūlymus dėl karantinių priemonių koregavimo ir reikalingos pagalbos ir patirtų nuostolių atlyginimo.

Rajono savivaldybės ESOC:

- pagal kompetenciją renka, analizuoja ir vertina duomenis ir informaciją, prognozuoja nepalankios epideminės eigą ir mastą, numato atsakomuosius veiksmus;
- perspėja ir informuoja gyventojus, valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus apie gresiančią ar susidariusią ES, galimus padarinius, karantines priemones ir apsisaugojimo nuo ES būdus;
- keičiasi informacija su kitų institucijų operacijų centrais, analizuodamas, vertindamas ES eigą;
- organizuoja ir koordinuoja materialinių išteklių, kurie teisės aktų nustatyta tvarka gali būti panaudoti susidariusiai situacijai lokalizuoti ir likviduoti, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų veiklai palaikyti ar atkurti;
- pagal kompetenciją koordinuoja CS sistemos subjektų veiksmus;
- teikia ESK pasiūlymus dėl konkrečių veiksmingų priešepideminių priemonių, racionalaus Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir kitų institucijų skirtų finansinių ir materialinių išteklių panaudojimo susidariusiai ES suvaldyti;
- įgyvendina ESK priimtus nutarimus ir savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymus susidariusios ES valdymo bei ES prevencijos klausimais.

6.7.2. Pramonės paskirties, gyvybiškai svarbias paslaugas teikiančių įstaigų ar ūkio subjektų pastatų ir daugiabučių namų gaisrai

GAISRAS – nekontroliuojamas degimas, padarantis didelius materialinius nuostolius ir sukeliantis grėsmę žmonių sveikatai bei gyvybei.

Galimi padariniai	Padarinius įvertinantys kriterijai	
	Matavimo vnt.	įvertinimas, dydis, kritinė riba
Ekstremalaus įvykio lygmenyje		
Žūtis (mirtis)	žmonių skaičius	≥ 5
Sutrikdyta sveikata	žmonių skaičius	≥ 10
CO ir kietųjų dalelių vidutinė paros koncentracija (KD10) lygi nustatytai ribinei vertei arba ją viršija	kartai	≥ 20
Ekstremaliosios situacijos paskelbimo sąlygos:		
Gaisro likvidavimas užtruko ilgiau nei 24 val.;		
Gaisro gesinimui mobilizuojamos pajėgos iš 3-jų ir daugiau gretimų savivaldybių;		
Dėl gaisro keliamo pavojaus iš nuolatinės gyvenamosios vietos evakuojama daugiau nei 300 gyventojų;		
Dėl gaisro sukeltų padarinių sutriko būtinausios gyvenimo sąlygos daugiau kaip 500 gyventojų ir ši padėtis trunka ilgiau kaip 24 val.		

Ūkio subjektų, kitų įstaigų darbuotojai ir gyvenamųjų namų, kuriuose kilo gaisras, gyventojai:

- skubiai organizuoja gaisro gesinimą savo pajėgomis ir gaisro plėtimosi sustabdymą;
- operatyviai informuoja apie gaisrą Bendrąjį pagalbos centrą, skubios pagalbos numeriu – 112;
- perspėja apie pavojų darbuotojus, artimiausius gyventojus ir kaimynystėje esančius subjektus;
- organizuoja darbuotojų (žmonių) evakavimą iš pavojingos sveikatai ir gyvybei patalpos, pastato ar teritorijos;
- po gaisro atlieka patirtų nuostolių vertinimą, teikia duomenis apie tai draudimo kompanijai ir savivaldybės administracijai.

Priešgaisrinė gelbėjimo ir savivaldybės priešgaisrinės tarnybos:

- vykdo ir koordinuoja gaisrų gesinimą, gyventojų evakavimą ir turto gelbėjimą;

- teikia pirmąją pagalbą nukentėjusiems;
- mobilizuoja tiesiogiai ir operatyviai pavaldžias pajėgas gaisro gesinimui;
- tiria gaisro priežastis ir dalyvauja ikiteisminio tyrimo procedūrose;
- teikia informaciją kitoms institucijoms ir savivaldybės administracijai;
- vykdo gelbėjimo darbų ir ES operacijų vadovo funkcijas;
- dalyvauja savivaldybės ESK ir ESOC veikloje.

Policijos komisariatas:

- organizuoja eismo reguliavimą gaisro teritorijoje;
- organizuoja ekstremaliosios situacijos židinyje esančio valstybinio, visuomeninio ir privataus turto apsaugą;
 - vykdo į pavojaus zoną patenkančių gyventojų perspėjimą;
 - organizuoja viešosios tvarkos užtikrinimą gyventojų susitelkimo, įlaipinimo į transportą, išlaipinimo iš jo ir laikinojo apgyvendinimo vietose, evakuojamųjų vežimo maršrutuose;
 - organizuoja, koordinuoja evakuotų gyventojų registravimą laikinojo apgyvendinimo vietose, jų apskaitos tvarkymą;
 - organizuoja asmenų ir pareigūnų, nesusijusių su gelbėjimo darbais, patekimo į ekstremaliosios situacijos židinį ribojimą, prireikus įveda leidimų sistemą;
 - atlieka ikiteisminį tyrimą;
 - teikia informaciją suinteresuotoms institucijoms ir savivaldybės administracijai;
 - dalyvauja savivaldybės ESK ir ESOC veikloje.

Greitosios medicinos pagalbos stotis:

- teikia skubią medicininę pagalbą nukentėjusiems ir vykdo jų transportavimą į medicinos įstaigas;
- prireikus organizuoja budėjimą prie ekstremaliosios situacijos židinio;
- teikia informaciją apie nukentėjusius suinteresuotoms institucijoms ir savivaldybės administracijai.

Regiono arba rajono visuomenės sveikatos priežiūros institucijos:

- vertina aplinkos komponentų taršos poveikį žmogaus sveikatai;
- teikia pasiūlymus dėl apsaugos ir prevencijos priemonių taikymo;
- dalyvauja savivaldybės ESK ir ESOC veikloje.

Regiono arba rajono aplinkos apsaugos institucijos:

- organizuoja aplinkos taršos tyrimus, taršos poveikio aplinkai masto ir padarytos žalos nustatymą;
 - atlieka teršalų sklaidos prognozes, teikia rekomendacijas ir jų kompetencijai priskirtą kitą informaciją reaguojančioms institucijoms ir ES valdančioms struktūroms;
 - dalyvauja savivaldybės ESK ir ESOC veikloje.

Savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyrius:

- organizuoja gyventojų evakavimą ir apgyvendinimą;
- vykdo numatytas funkcijas savivaldybės ESOC ir GEPK sudėtyje.

Savivaldybės administracijos Švietimo ir sporto skyrius – padeda užtikrinti evakuotų gyventojų laikiną apgyvendinimą KAS.

Seniūnijų seniūnai:

- dalyvauja gyventojus perspėjant ir informuojant apie pavojų, taikytinas apsisaugojimo priemonės ir priimtus privalomai vykdyti sprendimus;
- vykdo priskirtas funkcijas savivaldybės ESOC Materialinio techninio aprūpinimo grupės ir GEPK sudėtyse.

UAB Kuršėnų autobusų parkas – teikia žmonių pervežimo paslaugas, telkiant pagalbą ir evakuojant gyventojus.

Rajono savivaldybės ESK:

- savivaldybės administracijos direktoriaus (ESK pirmininko) sprendimu skubiai organizuoja ESK posėdį;
- atsižvelgdama į EĮ ar ES mastą, gelbėjimo darbų apimtį, priima nutarimą dėl savivaldybės ESOC aktyvavimo;
- teikia siūlymus dėl ES paskelbimo ir ES operacijų vadovo kandidatūros;
- aptaria padarinių likvidavimo ir gelbėjimo darbų vykdymo eigą;
- siūlo sprendimus dėl gyventojų evakavimo, jų apgyvendinimo, reikalingos pagalbos pasitelkimo ir patirtos žalos atlyginimo (kompensavimo).

Rajono savivaldybės ESOC:

- pagal kompetenciją renka, analizuoja ir vertina duomenis ir informaciją, prognozuoja gaisro ir dėl jo susidariusios ES eigą ir mastą, numato CS priemonės ir gelbėjimo veiksmus;
- perspėja ir informuoja gyventojus, valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus apie gresiančią ar susidariusią ES, galimus padarinius ir priemones jiems pašalinti ir apsisaugojimo nuo ES būdus;
- keičiasi informacija su kitų institucijų operacijų centrais, analizuodamas, vertindamas ekstremaliojo įvykio ar situacijos eigą;
- telkia visas savivaldybėje esančias CS sistemos pajėgas gyventojams evakuoti, organizuoja pagalbos teikimą nukentėjusiems, prireikus evakuoja gyventojus;
- organizuoja ir koordinuoja materialinių išteklių, kurie teisės aktų nustatyta tvarka gali būti panaudoti EĮ ar ES likviduoti, padariniams šalinti, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų veiklai palaikyti ar atkurti;
- pagal kompetenciją koordinuoja CS sistemos subjektų veiksmus;
- teikia ESK pasiūlymus dėl reikiamų civilinės saugos sistemos pajėgų, racionalaus ir veiksmingo Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir kitų institucijų skirtų finansinių, kitų materialinių išteklių panaudojimo;
- įgyvendina ESK priimtus nutarimus ir savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymus susidariusios ES valdymo bei ES prevencijos klausimais.

6.7.3. Miškų, durpynų ir kitose atvirose teritorijose didesnio masto gaisrai

Gamtiniai gaisrai pagal jų pasireiškimo ir intensyvumo vietą skirstomi į:

- **aukštuminius**, kai dega medžiai, jų lajos;

- **antžeminius**, kai dega miško paklotė, trakas;
- **požeminius**, kai dega durpingas dirvožemio sluoksnis.

Degumo klasė	Medynų rūšys	Galimo gaisro rūšis
I – (didelio gamtinio degumo miškai)	Spygliuočių jaunuolynai iki 40 metų; pušynai, eglynai; durpingas dirvožemis	Per visą sausringą metų laikotarpį gali kilti žemutiniai, viršutiniai ir durpiniai požeminiai gaisrai
II – (vidutinio gamtinio degumo miškai)	Spygliuočių jaunuolynai iki 40 metų; pušynai ir eglynai; nedidelė dalis lapuočių; nusausintų augimviečių medynai	Ilgiau užsitęsus sausringam laikotarpiui spygliuočių medynuose galimi žemutiniai, nusausintų augimviečių medynuose viršutiniai bei požeminiai gaisrai
III – (mažo gamtinio degumo miškai)	Visų rūšių medžiai ir lapuočių medynai	Dėl užsitęsios sausras gali kilti žemutiniai gaisrai

Galimi padariniai	Padarinius įvertinantys kriterijai	
	Matavimo vnt.	įvertinimas, dydis, kritinė riba
Ekstremalaus įvykio lygmenyje		
Žūtis (mirtis)	žmonių skaičius	≥ 5
Sutrikdyta sveikata	žmonių skaičius	≥ 10
CO ir kietųjų dalelių vidutinė paros koncentracija (KD10) lygi nustatytai ribinei vertei arba ją viršija	kartai	≥ 20
Gaisro plitimas kelia pavojų miškams (parkams, miško masyvams)	bendras pažeistas plotas, ha	≥ 25
Durpynų ar durpingų pievų degimas, smilkimas	faktas	yra
Gaisras apima 1/3 saugomos teritorijos (draustinio, regioninio ir nacionalinio parko, rezervato) teritorijos ploto	faktas	yra
Ekstremaliosios situacijos paskelbimo sąlygos:		
Gaisro likvidavimas užtruko ilgiau nei 24 val.;		
Gaisro gesinimui mobilizuojamos pajėgos iš 3-jų ir daugiau gretimų savivaldybių;		
Dėl gaisro keliamo pavojaus iš nuolatinės gyvenamosios vietos evakuojama daugiau nei 300 gyventojų;		
Dėl gaisro sukeltų padarinių sutriko būtinausias gyvenimo sąlygos daugiau kaip 500 gyventojų ir ši padėtis trunka ilgiau kaip 24 val.		

Atvirų teritorijų savininkai ir valdytojai:

- skubiai organizuoja gaisro gesinimą savo pajėgomis ir gaisro plėtimosi sustabdymą;
- operatyviai informuoja apie gaisrą Bendrąją pagalbos centrą, skubios pagalbos numeriu – 112;
- perspėja apie pavojų teritorijoje esančius žmones, artimiausius gyventojus ir kaimynystėje esančius subjektus;
- organizuoja žmonių iš pavojingos zonos evakavimą;
- po gaisro atlieka patirtų nuostolių vertinimą, teikia duomenis apie tai draudimo kompanijai ir suinteresuotoms institucijoms.

Miškų urėdijos ir durpynus eksploatuojantis ūkio subjektas:

- skubiai organizuoja gaisro gesinimą savo pajėgomis ir gaisro plėtimosi sustabdymą, apsauginių juostų darymą;

- operatyviai informuoja Bendrąją pagalbos centrą apie gaisrą;
- taiko visas prevencines priemones ir organizuoja gaisrų gesinimo technikos miškų gaisrams gesinti panaudojimą;
- telkia turimus žmogiškuosius resursus gaisrų gesinimui;
- perspėja apie pavojų artimiausius gyventojus, įmones, įstaigas;
- teikia informaciją rajono aplinkos apsaugos institucijoms ir rajono savivaldybės administracijai;
- po gaisro likvidavimo, vykdo gaisravietės stebėjimą;
- vertina patirtus nuostolius ir teikia tokius duomenis draudimo kompanijai ir savivaldybės administracijai.

Priešgaisrinė gelbėjimo ir savivaldybės priešgaisrinės tarnybos:

- vykdo ir koordinuoja gaisrų gesinimą, gyventojų evakavimą ir turto gelbėjimą;
- teikia pirmąją pagalbą nukentėjusiems;
- mobilizuoja tiesiogiai ir operatyviai pavaldžias pajėgas gaisro gesinimui;
- tiria gaisro priežastis ir dalyvauja ikiteisminio tyrimo procedūrose;
- teikia informaciją kitoms institucijoms ir savivaldybės administracijai;
- vykdo gelbėjimo darbų ir ES operacijų vadovo funkcijas;
- dalyvauja savivaldybės ESK ir ESOC veikloje.

Policijos komisariatas:

- organizuoja eismo reguliavimą gaisro teritorijoje;
- organizuoja ekstremaliosios situacijos židinyje esančio valstybinio, visuomeninio ir privataus turto apsaugą;
- vykdo į pavojaus zoną patenkančių gyventojų perspėjimą;
- organizuoja viešosios tvarkos užtikrinimą gyventojų susitelkimo, įlaidinimo į transportą, išlaidinimo iš jo ir laikinojo apgyvendinimo vietose, evakuojamųjų vežimo maršrutuose;
- organizuoja, koordinuoja evakuotų gyventojų registravimą laikinojo apgyvendinimo vietose, jų apskaitos tvarkymą;
- organizuoja asmenų ir pareigūnų, nesusijusių su gelbėjimo darbais, patekimo į ekstremaliosios situacijos židinį ribojimą, prireikus įveda leidimų sistemą;
- atlieka ikiteisminį tyrimą;
- teikia informaciją suinteresuotoms institucijoms ir savivaldybės administracijai;
- dalyvauja savivaldybės ESK ir ESOC veikloje.

Greitosios medicinos pagalbos stotis:

- teikia skubią medicininę pagalbą nukentėjusiems ir vykdo jų transportavimą į medicinos įstaigas;
- prireikus organizuoja budėjimą prie ekstremaliosios situacijos židinio;
- teikia informaciją apie nukentėjusius suinteresuotoms institucijoms ir savivaldybės administracijai.

Regiono arba rajono visuomenės sveikatos priežiūros institucijos:

- vertina aplinkos komponentų taršos poveikį žmogaus sveikatai;
- teikia pasiūlymus dėl apsaugos ir prevencijos priemonių taikymo;
- dalyvauja savivaldybės ESK ir ESOC veikloje.

Regiono arba rajono aplinkos apsaugos institucijos:

- organizuoja aplinkos taršos tyrimus, taršos poveikio aplinkai masto ir padarytos žalos nustatymą;
- atlieka teršalų sklaidos prognozes, teikia rekomendacijas ir jų kompetencijai priskirtą kitą informaciją reaguojančioms institucijoms ir ES valdančioms struktūroms;
- dalyvauja savivaldybės ESK ir ESOC veikloje.

Savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyrius:

- organizuoja gyventojų evakavimą ir apgyvendinimą.
- vykdo numatytas funkcijas savivaldybės ESOC ir GEPK sudėtyje.

Savivaldybės administracijos Švietimo ir sporto skyrius – padeda užtikrinti evakuotų gyventojų laikiną apgyvendinimą KAS.

Seniūnijų seniūnai:

- dalyvauja gyventojus perspėjant ir informuojant apie pavojų, taikytinas apsisaugojimo priemonės ir priimtus privalomai vykdyti sprendimus;
- vykdo priskirtas funkcijas savivaldybės ESOC Materialinio techninio aprūpinimo grupės ir GEPK sudėtyse.

UAB Kuršėnų autobusų parkas - teikia žmonių pervežimo paslaugas, telkiant pagalbą ir evakuojant gyventojus.

Rajono savivaldybės ESK:

- savivaldybės administracijos direktoriaus (ESK pirmininko) sprendimu skubiai organizuoja ESK posėdį;
- atsižvelgdama į EĮ ar ES mastą, gelbėjimo darbų apimtį, priima nutarimą dėl savivaldybės ESOC aktyvavimo;
- teikia siūlymus dėl ES paskelbimo ir ES operacijų vadovo kandidatūros;
- aptaria padarinių likvidavimo ir gelbėjimo darbų vykdymo eigą;
- siūlo sprendimus dėl gyventojų evakavimo, jų apgyvendinimo, reikalingos pagalbos pasitelkimo ir patirtos žalos atlyginimo (kompensavimo).

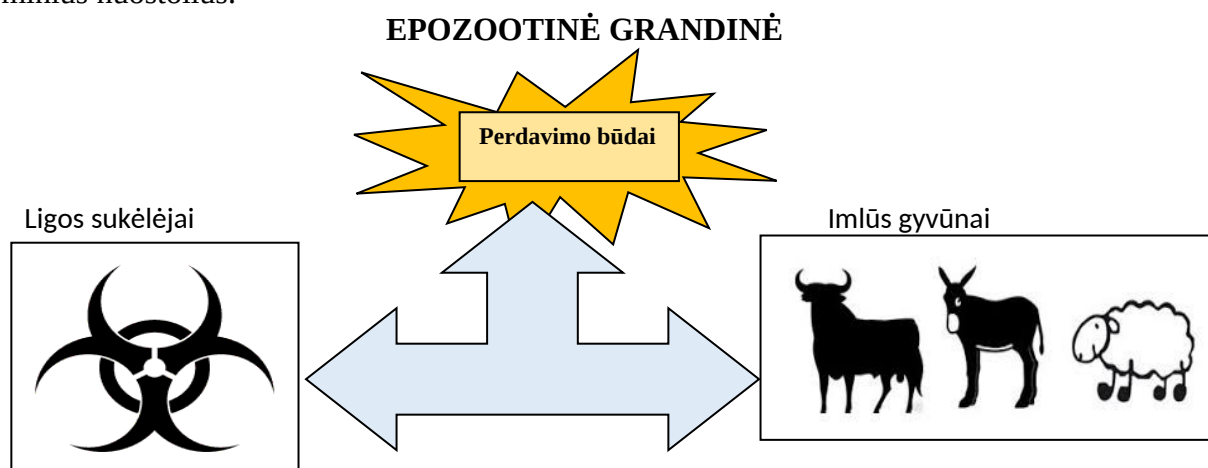
Rajono savivaldybės ESOC:

- pagal kompetenciją renka, analizuoja ir vertina duomenis ir informaciją, prognozuoja gaisro ir dėl jo susidariusios ES eigą ir mastą, numato CS priemonės ir gelbėjimo veiksmus;
- perspėja ir informuoja gyventojus, valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus apie gresiančią ar susidariusią ES, galimus padarinius ir priemones jiems pašalinti ir apsisaugojimo nuo ES būdus;
- keičiasi informacija su kitų institucijų operacijų centrais, analizuodamas, vertindamas ekstremaliojo įvykio ar situacijos eigą;
- telkia visas savivaldybėje esančias CS sistemos pajėgas gyventojams evakuoti, organizuoja pagalbos teikimą nukentėjusiems, prireikus evakuoja gyventojus;
- organizuoja ir koordinuoja materialinių išteklių, kurie teisės aktų nustatyta tvarka gali būti panaudoti EĮ ar ES likviduoti, padariniams šalinti, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų veiklai palaikyti ar atkurti;
- pagal kompetenciją koordinuoja CS sistemos subjektų veiksmus;

- teikia ESK pasiūlymus dėl reikiamų civilinės saugos sistemos pajėgų, racionalaus ir veiksmingo Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir kitų institucijų skirtų finansinių, kitų materialinių išteklių panaudojimo;
- įgyvendina ESK priimtus nutarimus ir savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymus susidarius ES valdymo bei ES prevencijos klausimais.

6.7.4. Gyvūnų užkrečiamųjų ligų protrūkiai (enzootijos, epizootijos)

Tai patogeninių mikroorganizmų sukeltos gyvūnų ligos, kurios greitai plinta ir neša didelius ekonominius nuostolius.

GYVŪNŲ UŽKREČIAMOSIOS LIGOS PROTRŪKIS – vieno arba daugiau gyvūnų užkrečiamosios ligos atvejų patvirtinimas.

Gyvūno (gyvulio) tokios ligos protrūkio vieta vadinama užkrečiamosios ligos **židiniu**. Apie jį nustatoma:

- 3 km spinduliu **apsaugos zona**;
- 10 km spinduliu **priežiūros zona**.

Galimi padariniai	Padarinius įvertinantys kriterijai	
	Matavimo vnt.	įvertinimas, dydis, kritinė riba
Ekstremalaus įvykio lygmenyje		
Rajono teritorijoje nustatytas protrūkis gyvūnų pavojingos užkrečiamosios ligos, dėl kurios teikiamas pranešimas Europos Bendrijų Komisijai ir kitoms Europos Sąjungos valstybėms	faktas	yra
Oficialiai patvirtinta, kad rajone yra ypač pavojingos užkrečiamosios ligos, dėl kurios privalomos nustatytos kontrolės priemonės, gyvūnų kritimo atvejų	nugaišo ūkinis gyvūnas, vnt.	≥ 1
Rajone oficialiai patvirtinta paukščių užkrečiamoji liga užkrečiamoji liga, dėl kurios yra gaišta paukščiai	nugaišo paukštis, vnt.	≥ 1
Ypač pavojinga gyvūnų užkrečiamoji liga patvirtinta Latvijos Respublikos administraciniame vienetė, kuris ribojasi su rajonu	faktas	yra

Ekstremaliosios situacijos paskelbimo sąlygos:
EĮ padariniai ilgiau kaip 24 val. sutrikdė būtinausias gyvenimo (veiklos) sąlygas > kaip 500 gyventojų;
tokio pobūdžio EĮ padariniai išplito daugiau nei 2/3 savivaldybės teritorijos bendro ploto;
priešepizootinių priemonių įgyvendinimas ir ES padarinių likvidavimas gali užtrukti ilgiau kaip 24 val.

Gyvūnų (gyvulių) laikytojai:

- užtikrina gyvūnų ženklimą, registravimą ir pranešimų apie jų perkėlimą ir kaitą teikimą Valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai (toliau – VMVT);
- rūpinasi gyvūnų sveikata;
- užtikrina tinkamą gyvūnų šėrimą saugiais pašarais ir kad gyvūnams laiku būtų suteikta veterinarinė pagalba ir kad būtų laikomasi gaminamų gyvūninių produktų saugos reikalavimų;
- laikymo vietoje taiko biologinio saugumo priemones;
- pastebėję laikomų gyvūnų sveikatos sutrikimus, įtaręs gyvūnų užkrečiamąją ligą ar radęs nugaišusį laikomą gyvūną, nedelsdamas apie tai praneša privačiam veterinarijos gydytojui VMVT;
- vykdo rajono VMVT ir savivaldybės administracijos direktoriaus nurodymus, apribojimus ir rekomendacijas.

Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba:

- kas metai rengia ir įgyvendina užkrečiamųjų ligų stebėsenos ir kontrolės planą;
- esant gyvūnų užkrečiamųjų ligų įtarimui, organizuoja mėginių paėmimą ir pristatymą į Nacionalinį maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo institutą (toliau – Institutas) laboratoriniam tyrimui;
- vertina epizootinę situaciją, nustato apsaugos ir priežiūros zonas;
- teikia privalomuosius nurodymus gyvūnų laikytojams;
- rengia veterinarinės kontrolės postus ir organizuoja jų funkcionavimą;
- numato, vykdo ir kontroliuoja priešepizootines priemones;
- kreipiasi į savivaldybės administracijos direktorių dėl apribojimo ir kontrolės priemonių taikymo ligos židinyje, apsaugos ir priežiūros zonose;
- teikia informaciją apie nepalankios epizootinės situacijos valdymą savivaldybės administracija, kitoms suinteresuotoms institucijoms ir visuomenei;
- vykdo ES operacijų vadovo funkcijas;
- dalyvauja rajono savivaldybės ESK ir ESOC veikloje.

Policija ir AB „Kelių priežiūra“ Šiaurės regiono Šiaulių tarnyba – padeda užtikrinti veterinarinės kontrolės postų darbą ir transporto eismą teritorijoje, kur nustatytas ligos židynys, apsaugos ir priežiūros zonos.

Rajono savivaldybės ESK:

- ESK pirmininko sprendimu skubiai organizuoja ESK posėdį;
- atsižvelgdama į užkrečiamosios ligos galimus padarinius bei reagavimo į tokį įvykį kitus ypatumus priima sprendimą dėl savivaldybės ESOC sušaukimo ir jo darbo organizavimo;
- siūlo priimti sprendimą dėl ES paskelbimo ir numato ES operacijų vadovo kandidatūrą;
- svarsto situacijos valdymo eigą ir reikalingos pagalbos galimybes.

Rajono savivaldybės ESOC:

- renka, analizuoja ir vertina duomenis ir informaciją apie epizootinę situaciją;
- organizuoja ir koordinuoja teikiamą pagalbą rajono VMVT;
- informuoja apie susiklosčiusią situaciją, įvestus apribojimus ir privalomas vykdyti priešepizootines priemones;
- įgyvendina ESK priimtus nutarimus ir savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymus susidarius ES valdymo bei ES prevencijos klausimais.

6.7.5. Pavojų keliantys meteorologiniai reiškiniai

PAVOJŲ KELIANTYS METEOROLOGINIAI REIŠKINIAI – tai nevaldomi gamtos reiškiniai, kurie savo intensyvumu, poveikio būdu ir trukme, išplitimo zona kelia tiesioginę grėsmę žmonių sveikatai ar gyvybei, turtui, aplinkai ir galintys sukelti ekstremaliuosius įvykius, dėl kurių gali susidaryti ekstremalioji situacija.

PAVOJINGŲ, STICHINIŲ IR KATASTROFINIŲ METEO REIŠKINIŲ CHARAKTERISTIKOS

Meteorologinio reiškinio pavadinimas	Pavojingumo lygmenį ir poveikį apibūdinantys kriterijai		
	Pavojingas	Stichinis	katastrofinis
1. Smarkus ir l. smarkus vėjas (škvalas, viesulas, uraganas)	Vėjo greitis - 15-27 m/s	Vėjo greitis - 28-32 m/s	Vėjo greitis - > kaip 32 m/s
2. Smarkus ir l. smarkus ir (ar) ilgai trunkantis lietus	Per 12 val. ir < kritulių kiekis - 15-49 mm	Per 12 val. ir < kritulių kiekis - 50-80 mm	Per 12 val. ir < kritulių kiekis > 80 mm
	Kiekis per 5 paras ir < viršija mėn. normą 1-1,9 karto	Kiekis per 5 paras ir < viršija mėn. normą 2-3 kartus	Kiekis per 5 paras ir < viršija mėn. normą > 3 karto
3. Smarkus ir l. smarkus snygis	Per 12 val. ir < kritulių kiekis - 7-19 mm, o sniego dangos priaugis iki 19 cm	Per 12 val. ir < kritulių kiekis - 20-30 mm, o sniego dangos priaugis 20-30 cm	Per 12 val. ir < kritulių kiekis - 20-30 mm, o sniego dangos priaugis > 30 cm
4. Smarki ir l. smarki pūga	Vid. vėjo greitis - 8-14 m/s	Vid. vėjo greitis - 15-20 m/s	Vid. vėjo greitis >20 m/s
	Trukmė - 3 val. ir >	Trukmė - 12 val ir >	Trukmė - 1 para ir >
	Matomumas - 1000 m ir <	Matomumas - 1000 m ir <	Matomumas - 500 m ir <
5. Stambi ir l. stambi kruša	Ledėkių skersmuo 6-19 mm	Ledėkių skersmuo - 20 mm ir didesnis	
6. Stiprus šaltis, smarkus ir labai smarkus speigas	Minimali oro t-ra - minus 25 °C ir žemesnė	Minimali oro temperatūra - minus 30 °C ir žemesnė	
	Trukmė - iki 1 paros	Trukmė - 1-3 paros	Trunka > kaip 3 paras

7. Karštis, kaitra	Maksimali oro temperatūra - 30 °C ir >	
	Trukmė - 1-2 dienos	Trukmė - 3 dienos ir ilgiau
8. Sausra miškuose	Gaisringumo rodiklis - nuo 4000, tačiau nesiekia 10 000	Gaisringumo rodiklis -10 000 ir >
	Gaisringumo klasė - IV	Gaisringumo klasė - V
	Trukmė - 1 d. ir ilgiau	
9. Sausra aktyviosios augalų vegetacijos metu	Paros vidutinė t-ra - 10 °C ir >	
	Hidroterminis koeficientas - 0,5 ir <	Hidroterminis koeficientas - < 0,5
	Trukmė - 15-30 parų	Trukmė - > 30 parų
10. Tirštas ir l. tiršas rūkas	3 val. ir > matomumas 100 - 500 m	12 val. ir ilgiau matomumas - 100 m ir <

Galimi padariniai	Padarinius įvertinantys kriterijai	
	Matavimo vnt.	įvertinimas, dydis, kritinė riba
Ekstremalaus įvykio lygmeniu		
Žūtis (mirtis)	žmonių skaičius	≥ 3
Sutrikdyta sveikata	žmonių skaičius	≥ 6 arba ≥ 3 ir yra žuvusiųjų
Kyla pavojus gyvybei, sveikatai, turtui	žmonių skaičius	≥ 50
Pastato (statinio arba jo konstrukcijos) visiškas ar dalinis sugriovimas, kai užstatoma teritorija > nei 5000 m ² ir kai tokiame pastate (statinyje) gali būti 50 ir > žmonių	faktas	yra
Gyvenamo ar kitokios paskirties statinio arba jo konstrukcijos visiškas ar dalinis sugriovimas, kai neatidėliotinai reikia suteikti gyvenamą vietą žmonėms	žmonių skaičius	≥ 10
Kyla pavojus nekilnojamai kultūros vertybei	faktas	yra
Kyla pavojus pavojingajam ar valstybinės reikšmės objektui	faktas	yra
Meteorologinis ar hidrologinis reiškiny, sukėlęs žemės ūkio augalų žūtį	pažeistas bendras plotas, ha	≥ 10
Dėl meteorologinio ar hidrologinio reiškinio pažeistas žemės paviršius ir (ar) gilesni jo sluoksniai	pažeistas bendras plotas, ha	≥ 1
Dėl meteorologinio ar hidrologinio reiškinio nuketėjo miškas	bendras pažeistos medienos tūris, m ³	≥ 0,5 mln.
Kelių transporto priemonių eismo nutraukimas magistraliniame kelyje, kai nėra galimybės pasinaudoti ar įrengti apylanką	trukmė, val.	≥ 4
Kelių transporto priemonių eismo nutraukimas krašto keliuose, kai nėra galimybės pasinaudoti ar įrengti apylanką	trukmė, val.	≥ 8

Kelių transporto priemonių eismo nutraukimas rajoniniuose keliuose, kai nėra galimybės pasinaudoti ar įrengti apylanką	trukmė, val.	≥ 48
Kelių transporto priemonių eismo nutraukimas ir Kuršėnų m. pagrindinėse gatvėse, kai nėra galimybės pasinaudoti ar įrengti apylanką	trukmė, val.	≥ 4
Ekstremaliosios situacijos paskelbimo sąlygos:		
kai dėl EĮ iš nuolatinės gyvenamos vietos būtina evakuoti daugiau nei 300 gyventojų;		
EĮ padariniai išplito daugiau nei 2/3 savivaldybės teritorijos bendro ploto;		
EĮ padariniai ilgiau kaip 24 val. sutrikdė būtiniausias gyvenimo (veiklos) sąlygas > kaip 500 gyventojų; gelbėjimo, paieškos, neatidėliotini darbai ir pačio EĮ likvidavimas užtruko > kaip 24 val.;		
dėl EĮ pavojingame ar valstybės reikšmės objekte sutriko veikla, objekto kontrolė ar funkcionavimas; situacijai suvaldyti prašoma pagalba iš 3-jų ir > gretimų savivaldybių.		

Hidrometeorologijos tarnyba – užtikrina hidrometeorologinės informacijos ir prognozių teikimą gyventojams ir institucijoms, reaguojančioms į pavojų keliančius meteorologinius reiškinius ir organizuojančioms tokių gamtos reiškinių padarinių šalinimą.

Įmonės ir įstaigos, gyventojai:

- koreguoja savo veiklą ir rengiasi pasitikti artėjantį pavojų keliantį gamtos reiškinį;
- gyvybiškas paslaugas teikiantys ŪS ir KĮ siekia užtikrinti savo veiklos tęstinumą; mobilizuoja turimus ir rangovų išteklius, operatyviai reaguoja į avarijas;
- vertina patirtus nuostolius ir teikia informaciją apie tai draudimo kompanijoms, steigėjui ir savivaldybės administracijai;
- gyventojai namuose, lauke ar kelyje elgiasi pagal pateiktas rekomendacijas ir teikia informaciją apie padarinius.

Rajono kelių ir gatvių priežiūros paslaugas teikiančios įmonės – siekia užtikrinti saugias eismo sąlygas gatvėse ir mažiau slidų šaligatvių paviršių.

AB „Kelių priežiūra“ Šiaurės regiono Šiaulių tarnyba:

- palaiko magistralinių, krašto kelių, jų inžinerinių objektų, ženklų tinkamą būklę;
- stebi, vertina kelio dangos būklę ir priklausomai nuo to įgyvendina kelių priežiūros priemones;
- esant poreikiui padeda užtikrinti saugesnes eismo sąlygas rajoniniuose keliuose;
- dalyvauja rajono savivaldybės ESK ir ESOC veikloje.

Priešgaisrinė gelbėjimo ir savivaldybės priešgaisrinės tarnybos:

- mobilizuoja pajėgas gamtos stichijos padarinių likvidavimui;
- šalina išvirtusius medžius, griauna pažeistus ir keliančius pavojų statinius;
- padeda išpumpuoti vandenį iš užtvindytų patalpų ar gatvių ruožų;
- talkina įrengiant dirbtinius pylimus kylančiam vandeniui sulaukyti ar nukreipti;
- teikia pagalbą policijai ir greitajai medicinos pagalbai vykstant į nepravažiuojamą vietovę;
- užtikrina kitų priskirtų tarnybai funkcijų vykdymą;
- dalyvauja rajono savivaldybės ESK ir ESOC veikloje.

Policijos komisariatas:

- mobilizuoja savo pajėgas dėl saugaus eismo užtikrinimo;
- bendradarbiauja su kelių priežiūrą vykdančiais subjektais, siekia užtikrinti autotransporto eismo saugumą: nesaugiuose kelio ruožuose koreguoja eismo greitį, vykdo reidus ir kt.
- dalyvauja rajono savivaldybės ESK ir ESOC veikloje.

Greitosios medicinos pagalbos stotis, ASPI, Kuršėnų ligoninė – siekia užtikrinti būtinosios medicinos pagalbos, pirmo ir antro lygio asmens sveikatos priežiūros paslaugas gyventojams, kuriems sutriko sveikata dėl pavojingų gamtos reiškinių poveikio.

Rajono savivaldybės ESK:

- ESK pirmininko sprendimu skubiai organizuoja ESK posėdį;
- atsižvelgdama į meteo reiškinio pobūdį ir jo padarinių mastą priima sprendimą dėl savivaldybės ESOC sušaukimo ir jo darbo organizavimo;
- siūlo priimti sprendimą dėl ES paskelbimo;
- numato ES operacijų vadovo kandidatūrą;
- svarsto situacijos valdymo eigą ir reikalingos pagalbos sutelkimo galimybes;
- teikia siūlymus patirtų nuostolių atlyginimo.

Rajono savivaldybės ESOC:

- pagal kompetenciją renka, analizuoja ir vertina duomenis ir informaciją apie padarinius ir vykdomas jų likvidavimo priemones;
- teikia siūlymus dėl padarinių likvidavimo ir atstatomųjų darbų prioritetų, skirtų finansinių ir materialinių išteklių racionalaus panaudojimo;
- perspėja ir informuoja gyventojus, valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus apie gresiančią ar susidariusią ES, galimus padarinius ir elgesio rekomendacijas gyventojams;
- organizuoja ir koordinuoja materialinių išteklių, kurie teisės aktų nustatyta tvarka gali būti panaudoti susidariusiai situacijai lokalizuoti ir likviduoti, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų veiklai palaikyti ar atkurti;
- pagal kompetenciją koordinuoja CS sistemos subjektų veiksmus;
- įgyvendina ESK priimtus nutarimus ir savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymus susidarius ES valdymo bei ES prevencijos klausimais.

6.7.6. Elektros energijos tiekimo didesnio masto ir gyvybiškai svarbias paslaugas teikiantiems vartotojams sutrikimai (nutraukimas)

ELEKTROS ENERGIJA – tai svarbiausia energijos rūšis, todėl ilgesni jos tiekimo sutrikimai visuomenei gali sukelti katastrofinius padarinius.

Sutrikimai tiekiant elektros energiją skirstomi į šias dvi pagrindines rūšis:

- gedimai ir avarijos 0,4–10 kV elektros tinkluose;
- gedimai ir avarijos 35–330 kV elektros linijose ir pastotėse.

Galimi padariniai	Padarinius įvertinantys kriterijai	
	Matavimo vnt.	įvertinimas, dydis, kritinė riba
Ekstremalaus įvykio lygmeniu		

Žūtis (mirtis)	žmonių skaičius	≥ 3
Sutrikdyta sveikata	žmonių skaičius	≥ 6 arba ≥ 3 ir yra žuvusiųjų
Elektros energijos tiekimo vartotojui, kuriam nustatyta pirmą (I) patikimumo kategoriją ir būtinas nenutrūkstamas aprūpinimas elektros energija	nutraukimo trukmė, val.	≥ 24
Elektros energijos tiekimo nutraukimas daugiau kaip 20000 gyventojų arba ¼ savivaldybės teritorijos gyventojų	nutraukimo trukmė, val.	≥ 24
Ekstremaliosios situacijos paskelbimo sąlygos:		
kai dėl EĮ, susijusios su elektros energijos tiekimo sutrikimu, iš nuolatinės gyvenamos vietos būtina evakuoti daugiau nei 300 gyventojų;		
tokio pobūdžio EĮ padariniai išplito daugiau nei 2/3 savivaldybės teritorijos bendro ploto;		
EĮ padariniai ilgiau kaip 24 val. sutrikdė būtinausias gyvenimo (veiklos) sąlygas > kaip 500 gyventojų;		
gedimų ir avarijų elektros tinkluose likvidavimo darbai užtruko > kaip 24 val.;		
dėl tokio EĮ sutriko valstybės reikšmės objektų funkcionavimas;		
prašoma pagalba iš 3-jų ir > gretimų savivaldybių.		

Vartotojai:

- gyvybiškai svarbias paslaugas teikiantys ūkio subjektai, įstaigos siekia užtikrinti funkcionavimą panaudodami turimus arba pasitelktus alternatyvius elektros energijos šaltinius (elektros generatorius, akumuliatorius);
- kiti veiklos vykdytojai nutraukia arba ją perorganizuoja pagal galimybes;
- gyventojai elgiasi pagal pateiktas rekomendacijas, siekdami sumažinti neigiamus padarinius ir išsaugoti būtinausias gyvenimo sąlygas.

UAB „ESO“:

- mobilizuoja savo pajėgas ir rangovų galimybes elektros energijos tiekimui atstatyti;
- apie susidariusią situaciją, vykdomas priemones ir prognozes informuoja savivaldybės administraciją;
- teikia informaciją vartotojams;
- vykdo ES operacijų vadovo funkcijas;
- dalyvauja rajono savivaldybės ESK ir ESOC veikloje.

Rajono savivaldybės ESK:

- ESK pirmininko sprendimu skubiai organizuoja ESK posėdį;
- atsižvelgdama į elektros energijos tiekimo sistemos objektų pažeidimų ir su tuo susijusių problemų mastą priima sprendimą dėl savivaldybės ESOC sušaukimo ir jo darbo organizavimo;
- siūlo priimti sprendimą dėl ES paskelbimo;
- numato ES operacijų vadovo kandidatūrą;
- svarsto situacijos valdymo eigą ir reikalingos pagalbos sutelkimo galimybes;
- teikia siūlymus dėl valstybės rezervo priemonių panaudojimo.

Rajono savivaldybės ESOC:

- renka, analizuoja ir vertina duomenis ir informaciją apie vykdomus elektros energijos tiekimo atstatymo darbus;

- vertina situaciją dėl gyvybiškai svarbias funkcijas ir paslaugas teikiančių įmonių ir įstaigų funkcionavimo užtikrinimo;
- organizuoja ir koordinuoja teikiamą pagalbą;
- informuoja apie susiklosčiusią situaciją gyventojus ir teikia jiems rekomendacijas;
- įgyvendina ESK priimtus nutarimus ir savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymus susidarius ES valdymo bei ES prevencijos klausimais.

6.7.7. Avarijos hidrotechnikos įrenginiuose, pavojingai aukštas (poplūdis, užtvindymas) arba žemas vandens lygis tvenkiniuose

HIDROTECHNIKOS ĮRENGINYS – tai inžinerinis statinys, kurio pagalba užtvengiama upė (upelis) ir dėl to susidaro dirbtinis vandens telkinys.

Pagrindiniai tokio statinio elementai yra šie:

- **užtvanka (damba);**
- **šachtinis arba skydinis vandens lygio reguliavimo įrenginys.**

Hidrotechninius statinius sąlyginai galima suskirstyti į dvi kategorijas – pasyvius, kuriuose susikaupęs vanduo neatlieka jokio naudingo aktyvaus proceso ir aktyvius, kurių vandens potencinė jėga panaudojama elektros energijos gamybai.

Galimi padariniai	Padarinius įvertinantys kriterijai	
	Matavimo vnt.	įvertinimas, dydis, kritinė riba
Ekstremalaus įvykio lygmenyje		
Žūtis (mirtis)	žmonių skaičius	≥ 3
Sutrikdyta sveikata	žmonių skaičius	≥ 6 arba ≥ 3 ir yra žuvusiųjų
Kyla pavojus žmonėms ir jų turtui	žmonių skaičius	≥ 50
Sunaikinta žemės ūkio augalai	bendras pažeistas plotas, ha	≥ 10
Kyla pavojus nekilnojamai kultūros vertybei	faktas	yra
Pažeistos saugomos teritorijos	plotas, ha	≥ 0,5
Ekstremaliosios situacijos paskelbimo sąlygos:		
kai dėl EĮ, susijusio tvenkinio hidrotechnikos įrenginių būkle ar avarine situacija ir užtvindymo grėsme iš gyvenamos vietos būtina evakuoti ir laikinai apgyvendinti > kaip 300 gyventojų;		
EĮ padariniai ilgiau kaip 24 val. sutrikdė būtiniausias gyvenimo (veiklos) sąlygas > kaip 500 gyventojų;		
avarijos likvidavimas ir kiti neatidėliotini darbai gali užtrukti ilgiau kaip 24 val.		

Tvenkinio savininkai, gyventojai – pastebėję neįprastai žymius vandens lygio tvenkinyje svyravimus ar aiškius hidrotechnikos įrenginio pažeidimo požymius, nedelsdami informuoja savivaldybės administraciją arba rajono aplinkos apsaugos instituciją.

Atliekantys tvenkinio priežiūrą ir stebėjimą:

- esant padidėjusiam vandens pratekėjimui ir filtracijos procesui, vykdo pastovų stebėjimą bei vertinimą;
- pasiekus kritinius vandens lygius, skubiai informuoja rajono savivaldybės administracijos vadovus, aplinkos apsaugos institucijas ir tvenkinių savininkus;
- panaudodami hidrotechninio statinių įrenginius žemina vandens lygį;
- nepavykus stabilizuoti padėties ir didėjant grėsmei, informuoja patenkančius į užtvindymo zoną gyventojus, įmones ir įstaigas;

- teikia informaciją ir siūlymus dėl kitų būtinų priemonių vykdymo rajono aplinkos apsaugos agentūrai ir savivaldybės administracijai;
- vykdo ES operacijų vadovo funkcijas;
- dalyvauja savivaldybės ESK ir ESOC veikloje.

Priešgaisrinė gelbėjimo ir savivaldybės priešgaisrinės tarnybos:

- padeda atlikti tvenkinio krantų arba dambos aukštinimo darbus;
- talkina šalinant vandenį iš apsemtų patalpų ar teritorijų;
- padeda evakuotis gyventojams ir gelbsti jų turtą;
- dalyvauja savivaldybės ESK ir ESOC veikloje.

Policija ir AB „Kelių priežiūra“ Šiaurės regiono Šiaulių tarnyba – užtikrina saugų transporto eismą apie hidrotechninio statinio avarijos vietą, užtvindytą teritoriją arba galimo užtvindymo zoną.

Rajono savivaldybės ESK:

- ESK pirmininko sprendimu skubiai organizuoja ESK posėdį;
- atsižvelgdama EĮ padarinius ir mastą priima sprendimą dėl savivaldybės ESOC sušaukimo ir jo darbo organizavimo;
- siūlo priimti sprendimą dėl ES paskelbimo;
- numato ES operacijų vadovo kandidatūrą;
- svarsto situacijos valdymo eigą ir reikaligų pagalbos galimybes.

Rajono savivaldybės ESOC:

- renka, analizuoja ir vertina duomenis ir informaciją apie ES ir jos likvidavimo eigą;
- organizuoja bei koordinuoja pagalbą rangovams, vykdančiams hidrotechninio statinio avarijos likvidavimą;
- teikia informaciją apie keliamą pavojų ir elgesio rekomendacijas gyventojams;
- dalyvauja organizuojant gyventojų, kuriems kyla reali užtvindymo grėsmė, evakavimą ir jų apgyvendinimą;
- įgyvendina ESK priimtus nutarimus ir savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymus susidarius ES valdymo bei ES prevencijos klausimais.

6.7.8. Kibernetinės atakos gyvybiškai svarbias paslaugas teikiančių institucijų ir ūkinių subjektų atžvilgiu

Kibernetinė ataka – elektroninėje erdvėje pavienių asmenų arba organizacijų vykdoma informacinių sistemų, infrastruktūros objektų, kompiuterių tinklų, asmeninių kompiuterių ataka įvairiomis kenkėjiškomis priemonėmis.

Kibernetinės atakos organizatorių pagrindinis tikslas yra užvaldyti, pakeisti arba sunaikinti pasirinktą taikinį, įsilaužiant į sistemą per pažeidžiamiausią jos tašką.

Kibernetinių atakų būdai:

- Nuotolinis įsiskverbimas (*remote penetration*).
- Vietinis įsiskverbimas (*local penetration*).
- Paskirstyta paslaugos trikdymo ataka.

- Tinklo skaitytuvas (*network scanner*).

Pažeidžiamumo skaitytuvas (*vulnerability scanner*). Kompiuterinė programa, skirta kompiuterių, jų sistemų, tinklų ar programų trūkumams įvertinti, atpažinti silpnąsias sistemos vietas.

Slaptažodžių nulaužimas (*password cracking*). Slaptažodžių atkūrimo procesas iš duomenų, kurie buvo saugomi ar perduodami kompiuterine sistema, brutaliai bandant daug kartų atspėti slaptažodį ir patikrinti, ar nėra slapto kriptografinio maišos kodo.

Tinklo analizatorius (*sniffer*). Stebi tinklo duomenų srautą, užfiksuoja kiekvieną informacijos paketą, jį iššifruoja ir tuomet suteikia jo savininkui galimybę išsiaiškinti prisijungimo vardus, kreditinės kortelės duomenis, slaptažodžius, tapatybę atskleidžiančias detales ir kitokią svarbią informaciją.

Elektroninis šlamštas.

MITM (*Man-in-the-middle*) ataka. Aktyvi slapto pasiklausymo forma.

Nacionalinis kibernetinio saugumo centras prie Krašto apsaugos ministerijos (NKSC) – pagrindinė Lietuvos kibernetinio saugumo institucija, atsakinga už vieningą kibernetinių incidentų valdymą, kibernetinio saugumo reikalavimų įgyvendinimo stebėseną ir kontrolę, ypatingos svarbos informacinės infrastruktūros kibernetinį saugumą ir informacinių išteklių akreditaciją.

Galimi padariniai	Padarinius įvertinantys kriterijai	
	Matavimo vnt.	įvertinimas, dydis, kritinė riba
Ekstremalaus įvykio lygmenyje		
Žūtis (mirtis)	žmonių skaičius	≥ 3
Sutrikdyta sveikata	žmonių skaičius	≥ 6 arba ≥ 3 ir yra žuvusiųjų
Nutrauktas internetinis ryšys > kaip 1/3 savivaldybės vartotojų	Nutraukimo trukmė, val.	≥ 6
Ekstremaliosios situacijos paskelbimo sąlygos:		
EĮ padariniai ilgiau kaip 24 val. sutrikdė būtiniausias gyvenimo (veiklos) sąlygas > kaip 500 gyventojų;		
internetinio ryšio atkūrimo darbai užtruko > kaip 24 val.;		
dėl tokio pobūdžio EĮ sutriko valstybės reikšmės objektų funkcionavimas.		

Patyrusi kibernetinę ataką rajono įmonė, įstaiga ar institucija privalo:

- siekti užtikrinti teikiamų paslaugų tęstinumą ir tam ruoštis iš anksto;
- apie incidentą pranešti Nacionaliniam kibernetinio saugumo centrui el. paštu, esančiu žemiau pateiktoje nuorodoje (<https://www.nksc.lt/pranesti.html>), ir vykdyti centro rekomendacijas;
- nedelsdama informuoti steigėją ir savivaldybės administraciją.

Dėl kibernetinės atakos sutrikus gyvybiškai svarbios savivaldybės įmonės ar įstaigos veiklai šaukiamas ESK posėdis.

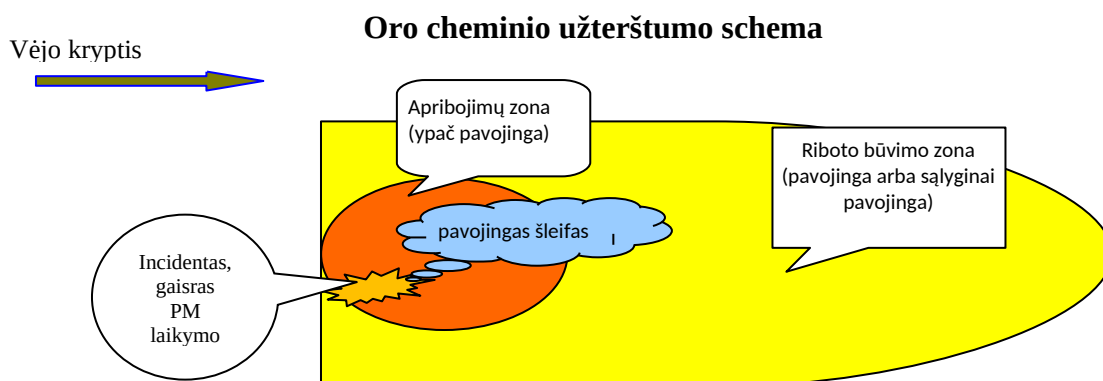
Rajono savivaldybės ESK:

- ESK pirmininko sprendimu skubiai organizuoja ESK posėdį;
- atsižvelgdama į atakos keliamą pavojų ir jo galimus padarinius bei reagavimo į tokių įvykių kitus ypatumus priima sprendimą dėl savivaldybės ESOC sušaukimo ir jo darbo organizavimo;
- siūlo priimti sprendimą dėl ES paskelbimo;
- svarsto situacijos valdymo eigą ir reikalingos pagalbos sutelkimo galimybes.

Rajono savivaldybės ESOC:

- renka, analizuoja ir vertina duomenis ir informaciją apie atakos neutralizavimo eigą;
- organizuoja ir koordinuoja teikiamą pagalbą;
- informuoja apie susiklosčiusią situaciją ir galimo sutrikimo mastą ir poveikį įstaigai (-oms) gyventojus, teikia jiems nurodymus bei rekomendacijas;
- įgyvendina ESK priimtus nutarimus ir savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymus susidarius ES valdymo bei ES prevencijos klausimais.

6.7.9. Gaisrai ir kiti incidentai objektuose, turinčiuose pavojingąsias medžiagas arba atliekas

Galimi padariniai	Padarinius įvertinantys kriterijai	
	Matavimo vnt.	įvertinimas, dydis, kritinė riba
Ekstremalaus įvykio lygmenyje		
Žūtis (mirtis)	žmonių skaičius	≥ 1
Sutrikdyta sveikata	žmonių skaičius	≥ 3
PM patekimas į gyvenamą aplinką, kai viršijamas paros didžiausia leidžiama koncentracija pagal HN 35:2007	Kartai	> 1
PM patekimas į žemės paviršių ir (ar) gilesnius jos sluoksnius	PM kiekis, t	≥ 5
PM patekusi į vandens telkinius, požeminius vandens šaltinius ar požeminius vandeningus sluoksnius daro nuolatinę ar ilgalaikę žalą	PM kiekis, t	≥ 1
sieros dioksido, azoto dioksido ar ozono koncentracija aplinkos ore lygi pavojaus slenksčiui ¹⁷ arba jį viršija	faktas	yra
kietųjų dalelių KD ₁₀ vidutinė paros koncentracija aplinkos ore du kartus viršija ribinę vertę ¹⁷	iš eilės parų skaičius	> 3
teršalo koncentracija aplinkos ore viršija pusės valandos ribinę vertę (kai tokia nenustatyta – vidutinę paros ribinę vertę) ¹⁸	kartai	> 2
pavojingos cheminės medžiagos ir (ar) mišinio (preparato) patekimas į aplinką užteršiant žemės ūkio ar kitus laukinius augalus	faktas	yra

Ekstremaliosios situacijos paskelbimo sąlygos:
kai dėl EĮ, susijusio su PM patekimu aplinką iš gyvenamos vietos būtina evakuoti ir laikinai apgyvendinti > kaip 300 gyventojų;
EĮ padariniai ilgiau kaip 24 val. sutrikdė būtiniausias gyvenimo (veiklos) sąlygas > kaip 500 gyventojų;
gaisro ar avarijos likvidavimas ir kiti neatidėliotini darbai gali užtrukti ilgiau kaip 24 val.

Pavojingas medžiagas ar pavojingas atliekas turintys ūkio subjektai:

- skubiai stabdo veiklą ir dėl pagalbos informuoja Bendrąjį pagalbos centrą, skubios pagalbos numeriu – 112;
- perspėja apie pavojų darbuotojus, esančius kitus žmones, artimiausius gyventojus ir kaimynystėje esančius subjektus;
- imasi įmanomų priemonių gaisrui ar pavojingų medžiagų patekimui į aplinką lokalizuoti;
- apie situaciją informuoja steigėją, savivaldybę, draudimo kompaniją ir suinteresuotas institucijas;
- organizuoja užterštos teritorijos valymo darbus ir patirtų nuostolių įvertinimą.

Priešgaisrinė gelbėjimo ir savivaldybės priešgaisrinės tarnybos:

- vykdo ir koordinuoja gaisrų gesinimą, gyventojų evakavimą ir turto gelbėjimą;
- teikia pirmąją pagalbą nukentėjusiems;
- mobilizuoja tiesiogiai ir operatyviai pavaldžias pajėgas gaisro gesinimui;
- tiria gaisro priežastis ir dalyvauja ikiteisminio tyrimo procedūrose;
- teikia informaciją kitoms institucijoms ir savivaldybės administracijai;
- vykdo gelbėjimo darbų ir ES operacijų vadovo funkcijas;
- dalyvauja savivaldybės ESK ir ESOC veikloje.

Policijos komisariatas:

- organizuoja eismo reguliavimą gaisro teritorijoje;
- organizuoja ekstremaliosios situacijos židinyje esančio valstybinio, visuomeninio ir privataus turto apsaugą;
- vykdo į pavojaus zoną patenkančių gyventojų perspėjimą;
- organizuoja viešosios tvarkos užtikrinimą gyventojų susitelkimo, įlaipinimo į transportą, išlaipinimo iš jo ir laikinojo apgyvendinimo vietose, evakuojamųjų vežimo maršrutuose;
- organizuoja, koordinuoja evakuotų gyventojų registravimą laikinojo apgyvendinimo vietose, jų apskaitos tvarkymą;
- organizuoja asmenų ir pareigūnų, nesusijusių su gelbėjimo darbais, patekimo į ekstremaliosios situacijos židinį ribojimą, prireikus įveda leidimų sistemą;
- atlieka ikiteisminį tyrimą;
- teikia informaciją suinteresuotoms institucijoms ir savivaldybės administracijai;
- dalyvauja savivaldybės ESK ir ESOC veikloje.

Greitosios medicinos pagalbos stotis:

- teikia skubią medicininę pagalbą nukentėjusiems ir vykdo jų transportavimą į medicinos įstaigas;
- prireikus organizuoja budėjimą prie ekstremaliosios situacijos židinio;

-teikia informaciją apie nukentėjusius suinteresuotoms institucijoms ir savivaldybės administracijai.

Regiono arba rajono visuomenės sveikatos priežiūros institucijos:

- vertina aplinkos komponentų taršos poveikį žmogaus sveikatai;
- teikia pasiūlymus dėl apsaugos ir prevencijos priemonių taikymo;
- dalyvauja savivaldybės ESK ir ESOC veikloje.

Regiono arba rajono aplinkos apsaugos institucijos:

- organizuoja aplinkos taršos tyrimus, taršos poveikio aplinkai masto ir padarytos žalos nustatymą;
 - atlieka teršalų sklaidos prognozes, teikia rekomendacijas ir jų kompetencijai priskirtą kitą informaciją reaguojančioms institucijoms ir ES valdančioms struktūroms;
 - dalyvauja savivaldybės ESK ir ESOC veikloje.

Savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyrius:

- organizuoja gyventojų evakavimą ir apgyvendinimą;
- vykdo numatytas funkcijas savivaldybės ESOC ir GEPK sudėtyje.

Savivaldybės administracijos Švietimo ir sporto skyrius – padeda užtikrinti evakuotų gyventojų laikiną apgyvendinimą KAS.

Seniūnijų seniūnai:

- dalyvauja gyventojus perspėjant ir informuojant apie pavojų, taikytinas apsisaugojimo priemones ir priimtus privalomai vykdyti sprendimus;
- vykdo priskirtas funkcijas savivaldybės ESOC Materialinio techninio aprūpinimo grupės ir GEPK sudėtyse.

Rajono savivaldybės ESK:

- savivaldybės administracijos direktoriaus (ESK pirmininko) sprendimu skubiai organizuoja ESK posėdį;
- atsižvelgdama į EĮ ar ES mastą, užterštumą gelbėjimo darbų apimtį, priima nutarimą dėl savivaldybės ESOC aktyvavimo;
- teikia siūlymus dėl ES paskelbimo ir ES operacijų vadovo kandidatūros;
- aptaria padarinių likvidavimo ir gelbėjimo darbų vykdymo eigą;
- siūlo sprendimus dėl gyventojų evakavimo, jų apgyvendinimo, reikalingos pagalbos pasitelkimo ir patirtos žalos atlyginimo (kompensavimo).

Rajono savivaldybės ESOC:

- pagal kompetenciją renka, analizuoja ir vertina duomenis ir informaciją, prognozuoja gaisro ir dėl jo susidariusios ES eigą ir mastą, numato CS priemones ir gelbėjimo veiksmus;
- perspėja ir informuoja gyventojus, valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus apie gresiančią ar susidariusią ES, galimus padarinius ir priemones jiems pašalinti ir apsisaugojimo nuo ES būdus;
- keičiasi informacija su kitų institucijų operacijų centrais, analizuodamas, vertindamas ekstremaliojo įvykio ar situacijos eigą;

- telkia visas savivaldybėje esančias CS sistemos pajėgas gyventojams evakuoti, organizuoja pagalbos teikimą nukentėjusiems, prireikus evakuoja gyventojus;
- organizuoja ir koordinuoja materialinių išteklių, kurie teisės aktų nustatyta tvarka gali būti panaudoti EĮ ar ES likviduoti, padariniams šalinti, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų veiklai palaikyti ar atkurti;
- pagal kompetenciją koordinuoja CS sistemos subjektų veiksmus;
- teikia ESK pasiūlymus dėl reikiamų civilinės saugos sistemos pajėgų, racionalaus ir veiksmingo Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir kitų institucijų skirtų finansinių, kitų materialinių išteklių panaudojimo;
- įgyvendina ESK priimtus nutarimus ir savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymus susidarius ES valdymo bei ES prevencijos klausimais.

6.7.10. Pavojingi radiniai

Tai žemėje arba jos paviršiuje, vandenyje, ar kitur aptinkami sproгимui ir kitaip pavojingi žmogui, aplinkai, veiklai ir turtui objektai, kuriuos būtina nukenksminti.

Jie skirstomi pagal neigiamo poveikio pobūdį:

- nuo karo likę seni arba tam tikslui padaryti sproģmenys;
- įtartini radiniai – vokas, paketas, balionas, konteineris ar kita talpa su pavojinga chemine medžiaga arba nežinoma medžiaga;
- jonizuojančią spinduliuotę skleidžiantis objektas.

Galimi padariniai	Padarinius įvertinantys kriterijai	
	Matavimo vnt.	įvertinimas, dydis, kritinė riba
Ekstremalaus įvykio lygmenyje		
Žūtis (mirtis)	žmonių skaičius	≥ 3
Sutrikdyta sveikata	žmonių skaičius	≥ 6 arba ≥ 3 ir yra žuvusiųjų
Rastas sproģmuo	faktas	yra
Pavojingos cheminės medžiagos patekimas į žemės paviršių ir (ar) jos gilesnius sluoksnius	medžiagos kiekis, t	≥ 5
Įtartinas radinys - vokas, paketas, balionas konteineris ar indas (talpa) su pavojinga chemine medžiaga arba nežinoma medžiaga	faktas	yra
Nustatytas paliktas jonizuojančios spinduliuotės šaltinis arba radionuklidais užterštas objektas	faktas	yra
Ekstremaliosios situacijos paskelbimo sąlygos:		
kai dėl EĮ, susijusios pavojingu radiniu, iš nuolatinės gyvenamos vietos būtina evakuoti daugiau nei 300 gyventojų;		
EĮ padariniai ilgiau kaip 24 val. sutrikdė būtinausias gyvenimo (veiklos) sąlygas > kaip 500 gyventojų;		
radinio ir jo užterštos teritorijos nukenksminimo darbai užtruko > kaip 24 val.;		
dėl tokio pobūdžio EĮ sutriko valstybės reikšmės objektų funkcionavimas.		

Aptikę radinį – jo neliesdami pasišalina į saugų atstumą, užtikrina, kad taip elgtųsi ir kiti ir skubiai praneša apie tai Bendrajam pagalbos centrui, skubios pagalbos numeriu – 112;

Specialiosios tarnybos ir kitos kompetentingos institucijos:

- **policija** užtikrina vietos apsaugą, saugų perimetrą ir palydą radinio transportavimui į nukenksminimo vietą;
- **priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba** pagal kompetenciją atlieka cheminės ir radioaktyvios taršos pirminį vertinimą, pagal galimybes izoliuoja radinį nuo aplinkos ir padeda atlikti nukenksminimo darbus;
- **antiteroristinių operacijų rinktinė „Aras“ ir kariuomenės J. Vitkaus inžinerijos bataliono išminuotojai** atlieka išminavimo darbus vietoje ir sprogmenų nukenksminimą;
- **visuomenės sveikatos priežiūros ir aplinkos apsaugos institucijos** vykdo poveikio žmonėms ir aplinkai vertinimą, siūlo atitinkamas saugos priemones, organizuoja medžiagos indentifikavimą ir numato radinio nukenksminimą;
- **greitosios medicinos pagalbos ekipažas** budi įvykio vietoje ir yra pasirengęs suteikti medicininę pagalbą.

Rajono savivaldybės ESK:

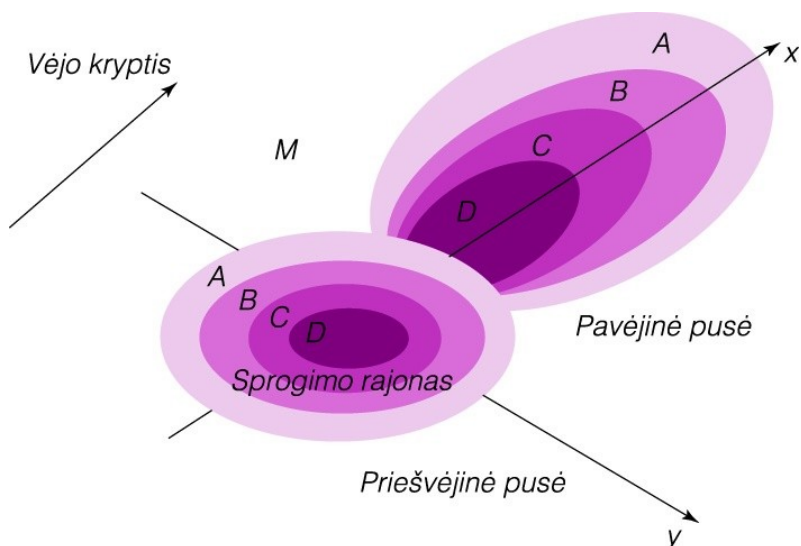
- ESK pirmininko sprendimu skubiai organizuoja ESK posėdį;
- atsižvelgdama į radinio keliamą pavojų ir jo galimus padarinius bei reagavimo į tokių įvykių kitus ypatumus priima sprendimą dėl savivaldybės ESOC sušaukimo ir jo darbo organizavimo;
- siūlo priimti sprendimą dėl ES paskelbimo;
- numato ES operacijų vadovo kandidatūrą;
- svarsto situacijos valdymo eigą ir reikaligos pagalbos sutelkimo galimybes.

Rajono savivaldybės ESOC:

- renka, analizuoja ir vertina duomenis ir informaciją apie radinio neutralizavimo eigą;
- organizuoja ir koordinuoja teikiamą pagalbą;
- informuoja apie susiklosčiusią situaciją į galimo pavojaus zoną patenkančius gyventojus, žmones, įstaigas ir teikia jiems nurodymus bei rekomendacijas;
- įgyvendina ESK priimtus nutarimus ir savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymus susidarius ES valdymo bei ES prevencijos klausimais.

6.7.11. Radioaktyvus aplinkos užteršimas

RADIOAKTYVUS UŽTERŠTUMAS – vietovės, technikos, pastatų ir kitų objektų tarša radioaktyviosiomis medžiagomis. Skiriamos 5 radioaktyviosios taršos zonos: *M* – radiacinio pavojaus, *A* – vidutinės taršos, *B* – stiprios, *C* – pavojingos ir *D* – ypač pavojingos taršos. Jos susidaro tose vietose, kur vyko branduolinio ginklo bandymai, avarijos branduoliniuose energetiniuose objektuose ar nuolat buvo išmetama radioaktyviųjų medžiagų iš branduolinių energetinių objektų jų normalios veiklos sąlygomis. Radioaktyvioji tarša susijusi su dirbtinės kilmės radionuklidais, t. y. tokiomis radioaktyviosiomis medžiagomis, kurias sukūrė žmogus, arba su gamtinės kilmės radioaktyviosiomis medžiagomis jas koncentruojant iš gamtoje randamų uolienu (pvz., fosfatų pramonėje, urano rūdos kasyklose).

Galimi padariniai	Padarinius įvertinantys kriterijai	
	Matavimo vnt.	įvertinimas, dydis, kritinė riba
Ekstremalaus įvykio lygmenyje		
Žūtis (mirtis)	žmonių skaičius	≥ 1
Sutrikdyta sveikata	žmonių skaičius	≥ 1
Dėl branduolinės ar radiologinės avarijos į aplinką (oras, žemės paviršius ar gilesni jos sluoksniai, vanduo) pateko radioaktyviosios medžiagos	faktas	yra
Ekstremaliosios situacijos paskelbimo sąlygos:		
kai dėl EĮ, susijusios pavojingu radiniu, iš nuolatinės gyvenamos vietos būtina evakuoti daugiau nei 300 gyventojų;		
EĮ padariniai ilgiau kaip 24 val. sutrikdė būtinausias gyvenimo (veiklos) sąlygas > kaip 500 gyventojų;		
užterštos teritorijos nukenksminimo darbai užtruko > kaip 24 val.;		
dėl tokio pobūdžio EĮ sutriko valstybės reikšmės objektų funkcionavimas.		

Gyventojai elgiasi pagal pateiktas rekomendacijas.

SAM Radiacinės saugos centro Šiaulių skyrius

- vykdo ekspozicinės dozės galios ir kitus reikalingus matavimus bei tyrimus, juos analizuoja ir vertina susidariusią situaciją;
- informuoja Radiacinės saugos centrą, kitas suinteresuotas institucijas bei tarnybas, savivaldybės administraciją;
- konsultuoja ir kontroliuoja ūkio subjekte (subjektuose) avarijos likvidavimo darbus;
- patikslina ir pažymi užterštos vietos (teritorijos) ribas;
- draudžia ar apriboja maisto produktų ir geriamo vandens vartojimą;
- priima sprendimus dėl skubaus gyventojų evakavimo;
- organizuoja ir padeda vykdyti dirbančių pajėgų, evakuotų gyventojų, transporto ir daiktų dozimetrinę kontrolę;
- pagal kompetenciją bendradarbiauja su asmens, visuomenės sveikatos priežiūros, aplinkos apsaugos institucijomis, maisto ir veterinarine tarnyba bei kitomis tarnybomis ar institucijomis;
- teikia pasiūlymus savivaldybių ESK dėl apsaugos priemonių taikymo gyventojams ir jų informavimo;
- vykdo dezaktyvavimo kokybės priežiūrą;
- dalyvauja savivaldybės ESK ir ESOC veikloje.

Gyvybiškas paslaugas teikiantys ŪS ir KĮ siekia užtikrinti savo veiklos tęstinumą:

- mobilizuoja turimus ir rangovų išteklius, operatyviai reaguoja į avarijas;
- vertina patirtus nuostolius ir teikia informaciją apie tai draudimo kompanijoms, steigėjui ir savivaldybės administracijai.

Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba:

- atlieka dirvožemio ir vandens tyrimus;
- tiria maisto produktų užterštumą;
- teikia rekomendacijas ir informaciją savivaldybės administracijai ir kitoms institucijoms, dėl taršos lygio;
- dalyvauja savivaldybės ESK ir ESOC veikloje.

Priešgaisrinė gelbėjimo ir savivaldybės priešgaisrinės tarnybos:

- atlieka aplinkos dozės galios matavimus.
- vykdo oro, vandens, dirvožemio, žolės, pašarų, pieno, vaisių ir daržovių ėminių paėmimą;
- kartu su savivaldybės administracija atlieka gyventojų, technikos ir aplinkos dezaktyvavimo darbus;
- teikia pagalbą policijai ir greitajai medicinos pagalbai;
- užtikrina kitų priskirtų tarnybai funkcijų vykdymą;
- dalyvauja rajono savivaldybės ESK ir ESOC veikloje.

Policijos komisariatas:

- mobilizuoja savo pajėgas dėl saugaus eismo užtikrinimo, evakuojamų gyventojų srautų nukreipimo;
- bendradarbiauja su kelių priežiūrą vykdančiais subjektais siekiant, kad niekas nepatektų į užterštą teritoriją ir kt.
- dalyvauja rajono savivaldybės ESK ir ESOC veikloje.

Greitosios medicinos pagalbos stotis, ASPĮ, Kuršėnų ligoninė

- siekia užtikrinti būtinosios medicinos pagalbos, pirmo ir antro lygio asmens sveikatos priežiūros paslaugas gyventojams, kuriems sutriko sveikta;
- esant poreikiui organizuoja kalio jodido išdavimą gyventojams;
- dalyvauja rajono ESK ir ESOC veikloje.

Rajono savivaldybės ESK:

- ESK pirmininko sprendimu skubiai organizuoja ESK posėdį;
- atsižvelgdama į užterštumo mastą ir pobūdį ir jo padarinių mastą priima sprendimą dėl savivaldybės ESOC sušaukimo ir jo darbo organizavimo;
- siūlo priimti sprendimą dėl ES paskelbimo;
- numato ES operacijų vadovo kandidatūrą;
- svarsto situacijos valdymo eigą ir reikalingos pagalbos sutelkimo galimybes;
- teikia siūlymus patirtų nuostolių įvertinimo ir atlyginimo.

Rajono savivaldybės ESOC:

- pagal kompetenciją renka, analizuoja ir vertina duomenis ir informaciją apie padarinius ir vykdomas jų likvidavimo priemones;

- teikia siūlymus dėl padarinių likvidavimo ir atstatomųjų darbų prioritetų, skirtų finansinių ir materialinių išteklių racionalaus panaudojimo;
- perspėja ir informuoja gyventojus, valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus apie gresiančią ar susidariusią ES, galimus padarinius ir elgesio rekomendacijas gyventojams;
- organizuoja ir koordinuoja materialinių išteklių, kurie teisės aktų nustatyta tvarka gali būti panaudoti susidariusiai situacijai lokalizuoti ir likviduoti, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų veiklai palaikyti ar atkurti;
- pagal kompetenciją koordinuoja CS sistemos subjektų veiksmus;
- įgyvendina ESK priimtus nutarimus ir savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymus susidarius ES valdymo bei ES prevencijos klausimais.

6.8. Dalyvavimas valdant valstybinio lygio ekstremaliąsias situacijas

Epifitotija, kenksmingos augalų ligos ir kenkėjai

Atsakingoji institucija – Žemės ūkio ministerija

Remiančiosios institucijos:

- Aplinkos ministerija;
- Savivaldybės administracijos direktorius.

Miškų gaisrai

Atsakingoji institucija – Aplinkos ministerija

Remiančiosios institucijos:

- Energetikos ministerija;
- Krašto apsaugos ministerija;
- Susisiekimo ministerija ;
- Ūkio ministerija;
- Vidaus reikalų ministerija;
- Savivaldybės administracijos direktorius.

Gaisrai ir (ar) sproginiai, kurie gali sukelti daugelio gyventojų sužalojimus ir dėl kurių gali prireikti evakuoti gyventojus

Atsakingoji institucija – Vidaus reikalų ministerija

Remiančiosios institucijos:

- Aplinkos ministerija;
- Energetikos ministerija;
- Krašto apsaugos ministerija;
- Socialinės apsaugos ir darbo ministerija;
- Susisiekimo ministerija;
- Sveikatos apsaugos ministerija;
- Švietimo, mokslo ir sporto ministerija;
- Ūkio ministerija;
- Valstybės saugumo departamentas;
- Savivaldybės administracijos direktorius.

Masiniai neramumai

Atsakingoji institucija – Vidaus reikalų ministerija

Remiančiosios institucijos:

- Krašto apsaugos ministerija;
- Sveikatos apsaugos ministerija;
- Savivaldybės administracijos direktorius.

Transporto įvykiai, susiję su jūros ar vidaus vandenų laivo naudojimu, aviacija, geležinkelių transporto ir automobilių kelių eismu ir įvykiais vežant pavojingą krovinį

Atsakingoji institucija – Susisiekimo ministerija

Remiančiosios institucijos:

- Aplinkos ministerija;
- Krašto apsaugos ministerija;
- Socialinės apsaugos ir darbo ministerija;
- Sveikatos apsaugos ministerija;
- Ūkio ministerija;
- Vidaus reikalų ministerija;
- Radiacinės saugos centras;
- Savivaldybės administracijos direktorius.

Pavojingos ar ypač pavojingos užkrečiamosios ligos (epidemijos ir (ar) pandemijos, bioterorizmas)

Atsakingoji institucija – Sveikatos apsaugos ministerija

Remiančiosios institucijos:

- Aplinkos ministerija;
- Krašto apsaugos ministerija;
- Socialinės apsaugos ir darbo ministerija;
- Švietimo, mokslo ir sporto ministerija;
- Ūkio ministerija;
- Užsienio reikalų ministerija;
- Vidaus reikalų ministerija;
- Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba;
- Savivaldybės administracijos direktorius.

Sausra (kaitra)

Atsakingoji institucija – Žemės ūkio ministerija

Remiančiosios institucijos:

- Aplinkos ministerija;
- Sveikatos apsaugos ministerija;
- Ūkio ministerija;
- Vidaus reikalų ministerija;
- Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba;
- Savivaldybės administracijos direktorius.

Speigas (didelis šaltis)

Atsakingoji institucija – Energetikos ministerija

Remiančiosios institucijos:

- Aplinkos ministerija;
- Sveikatos apsaugos ministerija;
- Ūkio ministerija;
- Vidaus reikalų ministerija;
- Žemės ūkio ministerija;
- Savivaldybės administracijos direktorius.

Uraganas

Atsakingoji institucija – Vidaus reikalų ministerija

Remiančiosios institucijos:

- Aplinkos ministerija;
- Energetikos ministerija;
- Krašto apsaugos ministerija;
- Susisiekimo ministerija;
- Sveikatos apsaugos ministerija;
- Ūkio ministerija;
- Žemės ūkio ministerija;
- Savivaldybės administracijos direktorius.

Potvynis

Atsakingoji institucija – Vidaus reikalų ministerija

Remiančiosios institucijos:

- Aplinkos ministerija;
- Energetikos ministerija;
- Krašto apsaugos ministerija;
- Socialinės apsaugos ir darbo ministerija;
- Susisiekimo ministerija;
- Sveikatos apsaugos ministerija;
- Švietimo, mokslo ir sporto ministerija;
- Ūkio ministerija;
- Žemės ūkio ministerija;
- Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba;
- Savivaldybės administracijos direktorius.

Epizootijos

Atsakingoji institucija – Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba

Remiančiosios institucijos:

- Aplinkos ministerija;
- Krašto apsaugos ministerija;
- Sveikatos apsaugos ministerija;

- Vidaus reikalų ministerija;
- Žemės ūkio ministerija;
- Savivaldybės administracijos direktorius.

Aukščiau papunkčiuose nurodytų ES atvejais savivaldybės administracijos direktorius:

- perspėja ir informuoja gyventojus, valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus apie gresiančią ar susidariusią ES, galimus padarinius ir priemones jiems pašalinti ir apsisaugojimo nuo ES būdus;
- telkia visas savivaldybėje esančias CS sistemos pajėgas gyventojams evakuoti, organizuoja pagalbos teikimą nukentėjusiesiems, prireikus organizuoja evakuotų gyventojų apgyvendinimą;
- vykdo valstybės ES operacijų vadovo ir valstybės ES operacijų centro nurodymus, užtikrina priemonių, nustatytų savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo plane, įgyvendinimą.

Tarša radioaktyviosiomis medžiagomis, pavojingas radioaktyvus radinys ir kitos radiologinės avarijos ir įvykiai

Atsakingoji institucija – Radiacinės saugos centras

Remiančiosios institucijos:

- Aplinkos ministerija;
- Krašto apsaugos ministerija;
- Sveikatos apsaugos ministerija;
- Vidaus reikalų ministerija;
- Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija;
- Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba;
- Valstybės įmonė Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo agentūra;
- Savivaldybės administracijos direktorius.

Branduolinės avarijos

Atsakingosios institucijos: Energetikos ministerija ir Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija.

Remiančiosios institucijos:

- Aplinkos ministerija;
- Krašto apsaugos ministerija;
- Socialinės apsaugos ir darbo ministerija;
- Susisiekimo ministerija;
- Sveikatos apsaugos ministerija;
- Švietimo, mokslo ir sporto ministerija;
- Užsienio reikalų ministerija;
- Ūkio ministerija;
- Vidaus reikalų ministerija;
- Radiacinės saugos centras;
- Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba;
- Savivaldybės administracijos direktorius.

Savivaldybės administracijos radioaktyviosios taršos ar branduolinės avarijos atveju:

- vykdo aukščiau papunkčiuose pateiktų ES atvejais nurodytas funkcijas;

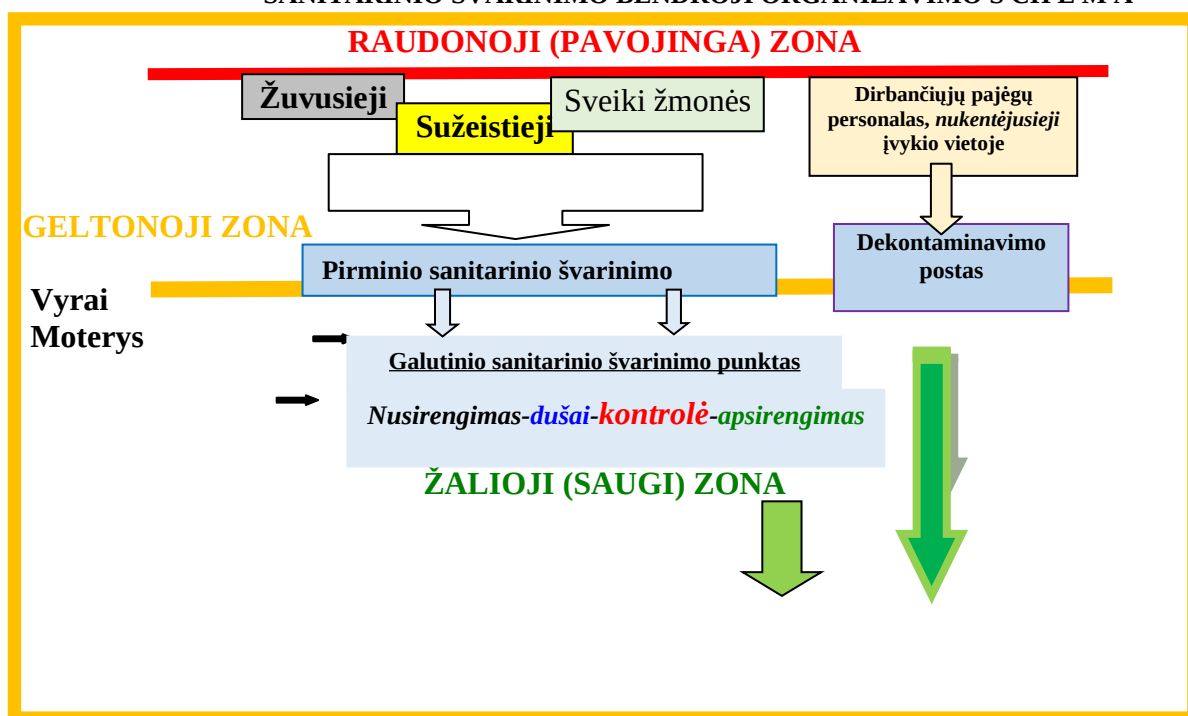
- atlieka funkcijas, kurios nustatytos Vyriausybės patvirtintame Valstybiniame gyventojų apsaugos plane branduolinės avarijos atveju;
- organizuoja kartu su kitomis civilinės saugos sistemos pajėgomis deaktyvavimą ir kitas Radiacinės saugos centro rekomenduojamas radiacinės saugos priemones.

6.9. Taršos likvidavimas

TARŠA – tai aplinkos komponentų bei gyvenamosios aplinkos, pastatų, technikos priemonių, žmogaus kūno paviršiaus ir dėvimų rūbų užteršimas pavojingomis cheminėmis medžiagomis, radionuklidais ir patogeniniais mikroorganizmais arba kitomis biologinėmis medžiagomis.

Pagal taršos šaltinio pobūdį ji skirstoma į **cheminį, radioaktyvųjį** ir **biologinį užterštumą**.

6.9.1. Žmonių sanitarinis švarinimas SANITARINIO ŠVARINIMO BENDROJI ORGANIZAVIMO S C H E M A

SANITARINIS ŠVARINIMAS – taršos pašalinimas nuo rūbų ir žmonių kūno paviršiaus iki leistinų normų iki jiems bus teikiama reikalinga skubi medicinos pagalba arba socialinės paslaugos.

Sanitarinio švarinimo tikslas – maksimaliai sumažinti kenksmingų faktorių poveikį žmonėms ir aplinkai radioaktyviojo, cheminio ir biologinio užterštumo atvejais.

DEKONTAMINAVIMAS – užterštoje aplinkoje nukentėjusiųjų ir dirbančiųjų pajėgų personalo bei jų naudojamos įrangos švarinimas.

Žmonių sanitarinis švarinimas vykdomas, vadovaujantis Lietuvos higienos normų HN:1995 (4.6) ir HN99:2000 (4.5) reikalavimais.

Sanitarinį švarinimą sudaro **pirminis ir galutinis** sanitarinis švarinimas. Sanitarinio švarinimo darbus organizuoja asmens sveikatos priežiūros įstaigos ir Visuomenės sveikatos centro Šiaulių rajono skyriaus darbuotojai.

Pirminis sanitarinis švarinimas – pradinis neatidėliotinas sanitarinis švarinimas „šiltojoje“ zonoje, kuris, įtarus taršą, yra atliekamas nukentėjusiems, siekiant jiems sumažinti pavojingų

medžiagų kiekį. Pirminį sanitarinį švarinimą gali atlikti ir priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba, kuri turi mobilią dekontaminavimo įrangą.

Pirminio sanitarinio punkto įkūrimas:

- ant žemės patiesiamas storesnės polietileninės plėvelės, brezento ar kitos neperšlampamos medžiagos gabalas (mažiausiai 10 m²);
- vienoje pusėje sustatomi indai su vandeniu ir plovimo tirpalais;
- kitoje pusėje sustatomos tuščios talpyklos (polietilininiai dvigubi maišai ir kt.).

Pirminį sanitarinį švarinimą atlieka kiekvienas asmuo arba vienas kitam padėdamas. Atliekant pirminį švarinimą užterštoje vietovėje apsaugos priemonės nenusiimamos, o neužterštoje vietovėje apsaugos priemonės nusiimamos išskyrus dujokaukę.

Pirminiam sanitariniam švarinimui naudojamos priemonės:

- bentonito milteliai;
- silikagelio milteliai;
- 10% amoniako tirpalas;
- 2% sodos tirpalas;
- 2% boro rūgšties tirpalas;
- silpnas kalio permanganato tirpalas;
- 2% chloramino ar 0,5% kalcio hipochlorito tirpalas;
- 3% vandenilio peroksido tirpalas;
- 70% spiritinis tirpalas;
- vanduo ir muilas.

Galutinis sanitarinis švarinimas – visiškas taršos pašalinimas nuo nukentėjusių žmonių, kuris atliekamas sanitarinio švarinimo punktuose. Tokio punkto paskirtis – ne tik atlikti biologinėmis, radioaktyviosiomis ar cheminėmis medžiagomis užterštų žmonių pirminį sanitarinį švarinimą bet ir suteikti jiems pirmąją medicinos pagalbą. Tam specialiai įrengiamos arba naudojamos šiam tikslui pritaikytos patalpos (pirtys, dušai, prausyklos), kurios yra šalia įsteigtų tarpinių gyventojų evakavimo punktų arba netoli jų įrengiamos specialiai tam sukomplektuotos „dezaktyvavimo palapinės“.

Sanitarinio švarinimo punktas skirstomas:

- **„RAUDOJI“ zona** – sanitarinio švarinimo punkto patalpos, kuriose vykdoma nukentėjusiųjų žmonių registracija, pirminė sveikatos būklės apžiūra ir taršos kontrolė;
- **žmonių sanitarinio švarinimo zona** – sanitarinio švarinimo punkto patalpos, kuriose vykdomas nukentėjusiųjų žmonių sanitarinis švarinimas;
- **„ŽALIOJI“ zona** – sanitarinio švarinimo punkto patalpos, neužterštos biologinėmis, radioaktyviosiomis bei cheminėmis medžiagomis.

Nukentėjusiųjų žmonių sanitarinis švarinimas atliekamas Sanitarinio švarinimo punktuose, kurie įrengiami gyventojų evakavimo punktuose (21 PRIEDAS).

Esant ekstremaliosioms sąlygoms, žmonių sanitariniam švarinimui taip pat gali būti pritaikomi komunalinės-buitinės paskirties pastatai, kuriuose yra galimybė užtikrinti būtinas žmonių sanitariniam švarinimui sąlygas:

- žmonių, sporto įstaigų sanitarinės buitinės patalpos (rūbinės, dušai, prausyklos), kuriose vienu metu telpa ne mažiau kaip 10 žmonių;
- pirtys, baseinai.

Sanitarinio švarinimo punkte turi būti:

- vandentiekis, kanalizacija, vėdinimas, šildymo sistema, elektra;
- pakankamai žmonėms švarinimo priemonių – muilo, šampūno, kempinių, žirklių, plaukų skutimosi mašinėlių, medvilninių ir popierinių nosinių, rankšluosčių ir paklodžių, apatinių ir viršutinių drabužių bei avalynės;
 - specialios taros (konteinerių, plastikinių ar guminių maišų ir kt.) ir pavojaus ženklų užterštiems daiktams, drabužiams sudėti ir ženklinti;
 - punktas turi būti aprūpintas keleiviniu transportu, taip pat specialiu transportu užterštiems daiktams į sanitarinio švarinimo ar utilizavimo vietą išvežti;
 - „*RAUDONOS*“ zonos ir žmonių prausimosi zonos patalpų grindys, baldai, kita įranga turi būti iš lengvai švarinamų, drėgmės nesugeriančių medžiagų (keramikinių plytelių, linoleumo, plastiko ir kt.) arba uždengiama polietileno plėvele. Sienų danga taip pat turi būti atspari drėgmei, lengvai valoma.

Kiti sanitarinio švarinimo punktų reikalavimai nurodyti LR aplinkos ministro 2003 m. balandžio 9 d. įsakyme Nr. 171.

Sanitarinio švarinimo punkto personalo uždaviniai:

- priimti ir registruoti iš užterštos zonos atvežtus asmenis;
- nustatyti asmenų drabužių, daiktų užterštumą;
- švarinti žmones ir kontroliuoti sanitarinio švarinimo efektyvumą;
- surinkti užterštus drabužius ir asmeninius daiktus, juos nukenksminti arba utilizuoti;
 - prireikus spręsti nukentėjusiųjų dispanserinio stebėjimo ar stacionarinio patikrinimo klausimus;
 - kiekvienam asmeniui išduoti švarinimo asmens anketą, taip pat pažymą apie konfiskuotus užterštus dokumentus, pinigus, asmens daiktus;
 - aiškinti apie pavojingų medžiagų poveikį sveikatai ir apsaugos priemones.

Minimalus sanitarinio švarinimo punkto personalo skaičius – 3 žmonės, turintys tinkamą kvalifikaciją. Gali būti ir pagalbiniai darbuotojai. Atsižvelgiant į avarijos mastą ir gyventojų priėmimo skaičių, punkte gali dirbti kelios personalo grupės. Gyventojų sveikatos būklę turi įvertinti medicinos darbuotojas.

Pirminio reagavimo ir sanitarinio švarinimo punktų personalas turi būti apsirūpinęs asmeninėmis apsaugos priemonėmis (kombinezonais, kvėpavimo takų apsaugos priemonėmis, priešnuodžiais ir kt.).

Visos rajono asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigos, ligoninė turi būti pasirengusios įvertinti nukentėjusiųjų po sanitarinio švarinimo būklę ir nustatyti, ar reikalingas jiems tolesnis gydymas.

6.9.2. Technikos, patalpų ir aplinkos komponentų taršos likvidavimas

DEGAZAVIMAS – pavojingų cheminių medžiagų pašalinimas arba kitoks jų nukenksminimas.

NEUTRALIZAVIMAS – kai cheminės reakcijos metu pavojinga medžiaga virsta nebepavojinga arba mažiau pavojinga.

ABSORBCIJA (ABSORBAVIMAS) – reiškinys, kai kietosios medžiagos arba skysčiai visu tūriu sugeria (ištirpina) kitas medžiagas.

DEMERKURIZACIJA – tai gyvsidabrio, jo junginių, garų šalinimas iš aplinkos.

Aplinkos taršos pavojingomis cheminėmis medžiagomis šalinimo darbus įvykio vietoje vykdo PAGD prie VRM Šiaulių PGV pajėgos, pasitelkiant ūkio subjektus, su kuriais sudarytos tokių paslaugų teikimo sutartys (7 PRIEDAS).

DEZAKTYVAVIMAS – radioaktyvaus užterštumo pašalinimas.

Radioaktyvią taršą likviduoja arba radioaktyviausias atliekas tvarko VĮ Ignalinos atominė elektrinė (kontaktinio asmens tel. 8 617 99 803), konsultuojantis dėl reagavimo, situacijos įvertinimo, dozimetrinės kontrolės, mėginių ėmimo ir atliekų transportavimo su Radiacinė saugos centru (tel. 85 236 196 /+4).

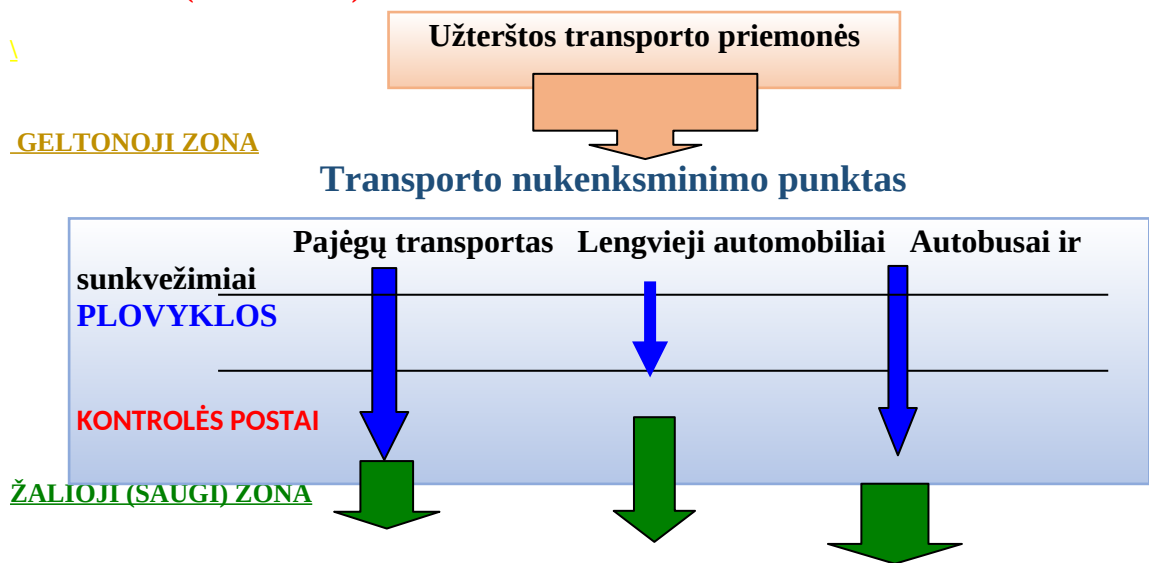
Dezaktyvacija gali būti dalinė ir visiška. Atliekant dalinę dezaktyvaciją, švarinamos tik tos technikos dalys (vietos), prie kurių žmonės tiesiogiai prisiliečia. Radioaktyviosios medžiagos šalinamos nuo paviršių. Smulkias detales galima dezaktyvuoti, plaunant jas dideliuose induose (statinėse, kibiruose).

DEZINFEKCIJA – tai patogeninių (užkrečiamas ligas sukeliančių) mikroorganizmų sunaikinimas aplinkoje, naudojant fizinius ir (arba) cheminius metodus.

Aplinkos ir transporto dezinfekcijai naudojamos medžiagos vadinamos *dezinfekantai* ir atitinkamo tipo *biocidai*. Dezinfekciją savivaldybėje atlieka Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba ir (7 PRIEDE) nurodytos bendrovės (įstaigos).

TRANSPORTO PRIEMONIŲ NUKENKSMINIMO BENDROJI ORGANIZAVIMO SCHEMA

RAUDONOJI (PAVOJINGA) ZONA

Užteršto transporto, įrenginių ir inventoriaus švarinimas (nukenksminimas) atliekamas įrengtuose technikos nukenksminimo punktuose (TNP).

6.10. Privalomųjų darbų organizavimas

Gyventojai, ūkio subjektai ir kitos įstaigos pasitelkiami ir darbai atliekami tik tada, kai yra išnaudotos visos civilinės saugos sistemos pajėgų panaudojimo galimybės.

Gyventojų, ūkio subjektų ir kitų įstaigų pasitelkimo privalomiems darbams, būtiniems ekstremaliajai situacijai likviduoti ir jos padariniams šalinti, atlikti, šių darbų atlikimo, atliktų darbų apskaitos ir kompensavimo už jų atlikimą tvarką nustato Privalomųjų darbų atlikimo ekstremaliųjų situacijų atvejais ir kompensavimo už jų atlikimą tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimu Nr. 512.

Ekstremaliosios situacijos operacijų vadovas nustato, kiek ir kokių darbų reikia atlikti ekstremaliosioms situacijoms likviduoti ir jų padariniams šalinti, ir per savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų operacijų centrą prašo savivaldybės administracijos direktoriaus telkti gyventojus, ūkio subjektus ir kitas įstaigas darbams atlikti.

Sprendimą dėl gyventojų, ūkio subjektų ir kitų įstaigų pasitelkimo papildomiems darbams atlikti priima Šiaulių rajono savivaldybės administracijos direktorius savivaldybės ESK motyvuotu siūlymu.

Savivaldybės lygio ES atveju darbų atlikimą koordinuoja savivaldybės ESOC, valstybės lygio ES atveju – atitinkamos valstybės institucijos ESOC ir paskirtas ES operacijų vadovas.

Gyventojai, ūkio subjektų ir kitų įstaigų darbuotojai atvyksta patys arba atvežami savivaldybės ar valstybės ESOC patelktu transportu į ES operacijų vadovo nurodytą vietą.

Gyventojai, ūkio subjektai ir kitos įstaigos pasitelkiami darbams atlikti remiantis Civilinės saugos įstatyme įtvirtintu visuotinio privalomumo principu.

Darbus privalo atlikti darbingi gyventojai, kuriems yra sukakę 18 metų, išskyrus tikrosios karo tarnybos karius, nėščias, neseniai pagimdžiusias moteris (moteris, pagimdžiusias ir auginančias vaikus, kol jiems sukaks vieni metai), neįgaliuosius ir gyventojus, kurie vieni augina vaikus iki 16 metų, taip pat gyventojus, kurie naudojami privilegijomis ir imunitetais pagal tarptautinę teisę.

Savivaldybės administracijos direktorius telkia gyventojus, ūkio subjektus ir kitas įstaigas darbams atlikti laikydamasis tokio eiliškumo:

- ūkio subjektai ir kitos įstaigos, kurių veikla dėl ekstremaliosios situacijos poveikio yra sustabdyta;

- kiti ūkio subjektai ir kitos įstaigos, kurių veikla nėra tiesiogiai paveikta ekstremaliosios situacijos;

- bedarbiai;

- kiti gyventojai;

- visuomenei gyvybiškai svarbias paslaugas teikiančiuose objektuose dirbantys gyventojai;

- valstybinės reikšmės ir pavojinguosiuose objektuose dirbantys gyventojai.

Savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų operacijų centro (ESOC) funkcijos organizuojant privalomuosius darbus:

- koordinuoti darbų atlikimą;

- užtikrinti, kad darbus atliekantys gyventojai ir ūkio subjektų, kitų įstaigų darbuotojai būtų apdrausti nuo nelaimingų atsitikimų darbų atlikimo laikotarpiu (Savivaldybės lygio ekstremaliosios situacijos atveju draudimo įmokos sumokamos iš savivaldybės administracijos direktoriaus rezervo lėšų);

- prireikus organizuoti darbus atliekančių gyventojų ir ūkio subjektų, kitų įstaigų darbuotojų aprūpinimą nemokama nakvyne, maitinimu, specialiąja apranga, darbo priemonėmis, taip pat atvežimą į darbų atlikimo vietą, išvežimą iš jos (pasitelkiant transportą) ir minimalių sanitarinių higienos sąlygų sudarymą.

Operacijų vadovas užtikrina, kad gyventojai ir ūkio subjektų, kitų įstaigų darbuotojai prieš jiems pradėdant dirbti būtų instruktuoti apie darbų eigą ir priemonių, skirtų darbingumui, sveikatai ir gyvybei išsaugoti, panaudojimą.

Esant ekstremaliajai situacijai, gyventojai ir ūkio subjektų, kitų įstaigų darbuotojai į darbų atlikimo vietą ir iš jos būtų vežami iš AB Kuršėnų autobusų parko pasitelktu transportu, jų maitinimą organizuotų UAB „Senasis Paventys“. Specialiąja apranga ir darbo įrankiais būtų aprūpinti iš UAB Kuršėnų komunalinis ūkio resursų arba iš prekybos centrų „Bikuva“, „Senukai“ ir „Jupoja“ filialų, esančių Kuršėnuose, panaudojant lėšas iš administracijos direktoriaus rezervo. Minimalias sanitarines higienos sąlygas sudarytų UAB Kuršėnų komunalinis ūkis ir UAB „Kuršėnų vandenys“.

6.11. Pagalbos kitai savivaldybei teikimas

Pagalba gresiančių ar susidariusių ES atvejais tarp gretimų savivaldybių (toliau – Pagalba) grindžiama **saugumo ir paramos, sąveikos, abipusės naudos, neišvengiamumo, racionalumo ir efektyvumo** veikimo principais.

Pagalba teikiama laikantis šių nuostatų:

- ji nepriklauso nuo ES pobūdžio;
- pagalba teikiama pagal galimybes ir turimus išteklius;
- kai ES ar jos padariniai apima arba gali paliesti kelių savivaldybių teritorijas;
- kai dėl reikalingos pagalbos gaunamas oficialus prašymas ir jam pritariama.

Tokia pagalba įteisinta „Tarpusavio pagalbos ES atvejais teikimo sutartimis“, kurios įgyvendinimas detalizuotas „Tarpusavio pagalbos planais“.

Šiaulių rajono savivaldybės administracijos direktorius yra sudaręs tarpusavio pagalbos sutartis ir planus su besiribojančiomis – Akmenės, Joniškio, Pakruojo, Radviliškio, Kelmės, Telšių rajonų savivaldybėmis ir Šiaulių miesto savivaldybe. Minimų dokumentų kopijos yra 8 PRIEDE.

Inicijuoti kreipimąsi pagalbos į gretimą savivaldybę, kai susidariusiai ekstremaliajai situacijai likviduoti ar jos padariniams šalinti išteklių ar priemonių nepakanka, turi teisę nukentėjusios savivaldybės administracijos direktorius.

Sprendimą teikti prašomą pagalbą priima Šiaulių rajono savivaldybės administracijos direktorius pagal savivaldybės ESK komisijos pritarimą siūlymą.

Pagalba organizuojama tokia seka:

- Šiaulių rajono savivaldybės administracija arba aktyvuoto savivaldybės ESOC Informacijos valdymo ir visuomenės informavimo grupė žodžiu ir raštu informuoja savivaldybės, kuriai teikiama pagalba, administraciją apie priimtą teigiamą sprendimą;
- abi savivaldybės suderina Pagalbos teikimo detales;
- organizuojamas jos sutelkimas ir siuntimas į nurodytą vietą.

6.12. Panaudotų materialinių išteklių, patirtų nuostolių (žalos) apskaitos ir pateikimo kompensavimui tvarka

Naudojamų išteklių apskaitą visą ES valdymo laikotarpį tvarko rajono savivaldybės ESOC Materialinio techninio aprūpinimo grupė arba kitas savivaldybės administracijos direktoriaus įgaliotas savivaldybės administracijos darbuotojas.

Užbaigus ES atvejais gelbėjimo, paieškos, ekstremaliųjų situacijų likvidavimo, jų padarinių šalinimo ir neatidėliotinus darbus panaudotų resursų bei nuostolių apskaitos procesas vykdomas taip:

1. **ūkio subjektai ar kitos įstaigos**, teikusios pagalbą EĮ ar ES atvejais, visus dokumentus apie suteiktas paslaugas, panaudotas medžiagas ir kitas patirtas išlaidas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas teikia paskirtam ES operacijos vadovui;

2. **operacijų vadovas** per savivaldybės ESOC ne vėliau kaip per 10 kalendorinių dienų pateikia savivaldybės administracijos direktoriui gautų, sunaudotų ar sužalotų materialinių išteklių bendrą suvestinę, gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotinių darbų, ekstremaliųjų situacijų likvidavimo ir jų padarinių šalinimo darbų aktus, taip pat kitus materialinių išteklių gavimą, sunaudojimą ar sužalojimą patvirtinančius dokumentus;

3. **savivaldybės administracijos direktorius**, gavęs aukščiau punktuose nurodytus dokumentus, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas sudaro komisiją, kuri ne vėliau kaip per 10 kalendorinių dienų nuo jos sudarymo inventorizuoja gautus, sunaudotus ar sužalotus materialinius

išteklius ir nustato ūkio subjektui, kitai įstaigai kompensuotiną išlaidų sumą, įskaitant kompensaciją už išlaidas, susijusias su materialinių išteklių teikimu;

3.1. **komisija**, atlikusi inventorizaciją ir nustačiusi kompensuotiną išlaidų sumą, per savivaldybės administraciją išduoda ūkio subjektui, kitai įstaigai pažymą. Pažymoje nurodoma:

3.1.1. materialinių išteklių savininko duomenys (pavadinimas, teisinė forma, kodas, buveinė);

3.1.2. gautų, sunaudotų ar sužalotų materialinių išteklių nomenklatūriniai pavadinimai, kiekis, vertė;

3.1.3. materialinių išteklių teikimo ir jų grąžinimo data;

3.1.4. už materialinių išteklių teikimą kompensuotina išlaidų suma.

Jeigu būtina, pažymoje nurodomi ir kiti duomenys. Pažymą pasirašo savivaldybės administracijos direktoriaus sudarytos komisijos pirmininkas, nariai ir vykdžiusio ūkio subjekto, kitos įstaigos vadovas ar jo įgaliotas asmuo.

Sunaudotų ar sužalotų materialinių išteklių vertė ir ūkio subjekto, kitos įstaigos turėtos išlaidos, susijusios su materialinių išteklių teikimu, apskaičiuojamos pagal rinkos kainas, esančias nurodytos pažymos ūkio subjektui, kitai įstaigai išdavimo dieną.

Savivaldybės administracijos direktoriaus įgaliotas (-i) asmuo (-enys) gautus, bet nesunaudotus materialinius išteklius grąžina ūkio subjektui, kitai įstaigai, kurie juos teikė.

Panaudotų išteklių kompensavimas likvidavus ES arba pašalinus jos padarinius organizuojamas taip:

1. **Šiaulių rajono savivaldybės administracijos direktorius**, įvertinęs jo sudarytos komisijos atliktos gautų, sunaudotų ar sužalotų materialinių išteklių inventorizacijos duomenis ir šios komisijos nustatytas kompensuotinas išlaidų sumas, ne vėliau kaip per 7 kalendorines dienas nuo komisijos išvadų pateikimo teikia Finansų ministerijai bendrą prašymą apie lėšų kompensacijai už materialinių išteklių teikimą skyrimą ūkio subjektams ir kitoms įstaigoms. Prašyme nurodoma:

1.1. aplinkybės, kuriomis buvo teikiami materialiniai ištekliai;

1.2. ūkio subjektai ir kitos įstaigos, kurie teikė materialinius išteklius;

1.3. ūkio subjektams, kitoms įstaigoms kompensuotinos išlaidų, susijusių su materialinių išteklių teikimu, sumos;

1.4. ūkio subjektams, kitoms įstaigoms kompensuotinių išlaidų, susijusių su materialinių išteklių teikimu, pagrindimas.

Kartu su savivaldybės administracijos direktoriaus prašymu pateikiami išlaidas, susijusias su materialinių išteklių teikimu, pagrindžiantys dokumentai.

2. Finansų ministerija:

2.1. ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo savivaldybės administracijos direktoriaus prašymo gavimo išnagrinėja jame pateiktą informaciją ir pagrindžiančius dokumentus;

2.2. parengia ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei teikia Lietuvos Vyriausybės nutarimo dėl kompensacijos už materialinių išteklių teikimą išmokėjimo ūkio subjektams ir kitoms įstaigoms projektą;

2.3. jeigu Finansų ministerija nustato, kad prašyme nurodytos kompensuotinos išlaidų, susijusių su materialinių išteklių teikimu, sumos neatitinka dokumentuose pagrįstos kompensuotinos išlaidų sumos, ji dėl pagrįstos prašymo dalies parengia ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei teikia

nutarimo dėl kompensacijos už materialinių išteklių teikimą išmokėjimo ūkio subjektams ir kitoms įstaigoms projektą,

2.4. apie nepagrįstą prašymo dalį raštu informuoja rajono savivaldybės administracijos direktorių.

Lietuvos Respublikos Vyriausybei priėmus nutarimą dėl kompensacijos už materialinių išteklių teikimą išmokėjimo ūkio subjektams ir kitoms įstaigoms, ši kompensacija mokama iš Lietuvos valstybės rezervo piniginių lėšų. Gyventojams, ūkio subjektams ir kitoms įstaigoms, kurie dėl ekstremaliosios situacijos patyrė žalą, gali būti teikiama valstybės parama.

Pastarieji **ne vėliau kaip per mėnesį nuo žalos atsiradimo**, turi teisę kreiptis į rajono savivaldybės administracijos direktorių su rašytiniais prašymais suteikti valstybės paramą už žalą, patirtą dėl ekstremaliosios situacijos. Prašyme nurodoma:

- pateikusio gyventojų vardas, pavardė, asmens kodas ir gyvenamosios vietos adresas arba prašymą pateikusio ūkio subjekto ar kitos įstaigos pavadinimas, teisinė forma, kodas, buveinė;
- aplinkybės, kuriomis padaryta žala;
- žalos dydis ir pobūdis, kurią nustato turintis tokios veiklos licenciją nepriklausomas vertintojas.

Kartu su prašymais pateikiami nuosavybės teisę į turtą, kurio netekta ar kuris sužalotas, patvirtinantys dokumentai, taip pat esant galimybei – žalos dydį ir (arba) turėtas išlaidas (tiesioginius nuostolius) pagrindžiantys dokumentai (kasos orderiai ar čekiai, sąskaitos faktūros).

Toliau vykdomos analogiškos organizacinės procedūros kaip ir kompensacijos už panaudotos išteklius atveju.

Finansų ministerija per mėnesį nustato paramos dydį kiekvienam fiziniam ar juridiniam asmeniui, proporcingai patirtos žalos dydžiui.

Skirtos valstybės paramos išdalijimą nukentėjusiems organizuoja savivaldybės administracija.

Šiaulių rajono savivaldybės gyventojams ir veiklą vykdančioms juridiniams asmenims (įmonės, įstaigos ar organizacijos), kurie patyrė nuostolius (žalą) dėl gaisro, stichinės nelaimės, ekstremalaus įvykio ar ekstremaliosios situacijos, gali būti teikiama finansinė parama iš savivaldybės administracijos direktoriaus rezervo fondo.

Šiaulių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus rezerve yra apie 8 000 eurų (suma kas metus gali keistis). Šio piniginių rezervo panaudojimas reglamentuotas Šiaulių rajono savivaldybės tarybos 2016 m. vasario 18 d. sprendimu Nr. T-5 (2020-03-31 sprendimu Nr. T-64 daliniu pakeitimu ir papildymu) patvirtintu Savivaldybės administracijos direktoriaus rezervo lėšų panaudojimo tvarkos aprašu.

VII SKYRIUS

VIEŠOSIOS TVARKOS PALAIKYMŲ ORGANIZAVIMAS

Viešosios tvarkos palaikymo tikslas – palaikyti viešąją tvarką, užtikrinti eismo reguliavimą ir saugumą, žmonių ir turto apsaugą ekstremaliųjų situacijų (įvykių) atvejais.

Veiklos apimtis:

- viešosios tvarkos palaikymas ir asmenų saugumo užtikrinimas gyventojų susitelkimo vietose, evakuacijos ir gelbėjimo bei ekstremaliosios situacijos ar įvykio padarinių likvidavimo metu;
- nelaimės vietos ar užterštos zonos apsauga ir žmonių patekimo į ją reguliavimas;
- eismo reguliavimas, su kelių eismo saugumu susijusių tarnybų veiklos koordinavimas;

- ūkio subjektų ir gyventojų turto apsaugos sustiprinimas nelaimės zonoje;
- skubaus žmonių iškeldinimo iš ekstremaliojo įvykio ar situacijos židinio organizavimas;
- evakuotų gyventojų registracija;
- žuvusiųjų paieška, atpažinimas ir apskaita;
- informacijos rinkimas ir perdavimas;
- ekstremaliojo įvykio tyrimas;
- papildomų pajėgų pasitelkimas.

Šiaulių rajono savivaldybės teritorijoje viešosios tvarkos ekstremaliųjų situacijų atvejais viešosios tvarkos palaikymą organizuoja Šiaulių apskrities vyriausiojo policijos komisariato Šiaulių miesto ir rajono policijos komisariato pajėgos.

Civilinės saugos sistemos pajėgų, atsakingų už viešosios tvarkos palaikymą, veiksmai, įvykus ekstremaliajam įvykiui, susidarius ekstremaliajai situacijai

Įvykus ekstremaliajam įvykiui ar susidarius ekstremaliajai situacijai, policijos komisariatas apie tai informuoja savivaldybės administracijos direktorių, savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų komisiją, apskrities priešgaisrinę gelbėjimo valdybą. Jeigu nelaimės pasekmės gali išplisti už rajono ribų, perspėja kaimyninius policijos komisariatus.

Policijos komisariatas dalyvauja informuojant gyventojus apie susidariusią ekstremaliąją situaciją. Tam tikslui naudojamas komisariato transportas su garsiakalbiais.

Policijos pajėgos ekstremaliųjų įvykių vietoje savo veiksmus derina su gelbėjimo darbų vadovu ar operacijų vadovu ir, vykdydamos jo nurodymus, saugo ekstremaliojo įvykio židinį, užtikrina viešąją tvarką ir asmenų saugumą gyventojų susitelkimo vietose, evakuacijos ir gelbėjimo bei padarinių likvidavimo metu, įrengia užtvartas, kontroliuoja civilinės saugos ir gelbėjimo sistemos pajėgų bei kitų tarnybų patekimą į židinio teritoriją.

Eismo reguliavimui ekstremaliosios situacijos židinyje, nelaimės teritorijoje ir jos priegose bei evakuacijos maršrutuose policijos pajėgos išstato laikinus kontrolės postus, duoda nurodymus kelių priežiūros tarnyboms dėl kelio ženklų pastatymo nurodytose vietose. Postų išstatymo vietas nustato savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų komisija, atsižvelgdama į NVSC Šiaulių departamento, valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos ar kitų tarnybų rekomendacijas. Reikalui esant, policijos pajėgos organizuoja technikos, vykstančios į nelaimės zoną dirbti ir evakuojamųjų palydą.

Policijos pajėgos ekstremaliųjų situacijų atvejais:

- teikia pagalbą asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigų darbuotojams, sudaro galimybę, esant būtinybei, patekti į asmens būstą be jo sutikimo;
- užtikrina valstybinio, visuomeninio ir privataus turto apsaugą nelaimės zonoje ir teritorijoje, iš kurių evakuoti gyventojai;
- tvarko evakuotų gyventojų apskaitą ir teikia duomenis apie laikinai įregistruotus gyventojus suinteresuotoms institucijoms;
- renka informaciją apie aukas, identifikuoja žuvusiuosius ir organizuoja jų išgabenimą iš įvykio vietos, prireikus pradeda ikiteisminį tyrimą;
- atlieka tyrimus, įvykus teroristiniam ar kriminalinio pobūdžio sproгимui, ar gavus pranešimą apie grasinimą susprogdinti, padeda kitoms valstybinės priežiūros institucijoms atlikti apklausą vykdant tyrimus;
- renka, registruoja ir analizuoja informaciją, reikalingą policijos pajėgų veiksams koordinuoti nelaimės zonoje;
- keičiasi informacija apie įvykius ir vykdomus veiksmus nelaimės vietoje su kitomis civilinės saugos sistemos pajėgomis, dalyvaujančiomis likviduojant ekstremaliosios situacijos padarinius;
- informuoja savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų komisiją apie viešosios tvarkos būklę nelaimės vietoje bei vykdomus veiksmus, papildomų pajėgų pasitelkimą ir jų paskirstymą;

– atsižvelgiant į ekstremaliosios situacijos mastą ir pavojų gyventojams, priima sprendimą ir organizuoja skubų žmonių išskeldinimą iš ekstremaliojo įvykio židinio.

Kilus pastatų susprogdinimo pavojui arba radus sprogmenis, gelbėjimo darbų vadovo pareigas vykdo policijos pajėgų pareigūnas. Jis priima sprendimą ir organizuoja skubų žmonių išskeldinimą iš įvykio zonos, koordinuoja atvykusių priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos ir greitosios medicinos pagalbos pajėgų veiksmus.

Materialiniai ir žmogiškieji ištekliai viešajai tvarkai palaikyti

Šiaulių apskrities vyriausiojo policijos komisariato Šiaulių miesto ir rajono policijos komisariatas turi pakankamą kiekį technikos, kitų priemonių viešajai tvarkai palaikyti ekstremaliųjų situacijų atvejais. Be to, Šiaulių miesto ir rajono policijos komisariatas priklauso Šiaulių apskrities vyriausiajam policijos komisariatui, tai papildoma technika ir priemonės būtų pasitelkiamos iš pastarojo.

Trūkstant civilinės saugos sistemos pajėgų viešajai tvarkai palaikyti, eismo saugumo, judėjimo kontrolės ir kitoms teisės aktuose nustatytoms funkcijoms užtikrinti, operacijos vadovo sprendimu į pagalbą gali būti pasitelkiami policijos rėmėjai, kariniai vienetai, gretimų savivaldybių policijos pareigūnai.

VIII SKYRIUS KARANTINO ORGANIZAVIMAS

8.1. Bendrųjų karantininių priemonių organizavimas

Karantinas – specialus užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės priemonių taikymo režimas, nustatomas atskiriems objektams ar apkrėstose teritorijose, kai registruojami nežinomos kilmės užkrečiamųjų ligų sukėlėjų paplitimai arba ypač pavojingų užkrečiamųjų ligų atvejai, taip pat pavojingų užkrečiamųjų ligų protrūkiai ar epidemijos.

Ribotas karantinas – karantinas, taikomas pavojingų užkrečiamųjų ligų protrūkių ar grupinių susirgimų atvejais, kai karantino objektai yra ribota teritorija, konkretus objektas, konkreti žaliava ir (ar) produktas arba konkreti paslauga.

Apie karantino valstybėje ar atskirose savivaldybėse skelbia LR Vyriausybė, nurodydama apribojimų mastą ir kitus specialius reikalavimus karantino laikotarpiui.

Savivaldybės administracija kviečia ESK posėdį, kuriame nusprendžia aktyvuoti ESOC.

Paskiriami atsakingi savivaldybės administracijos darbuotojai, atsakingi už gyventojų: konsultavimą ir informavimą, apgyvendinimą, maitinimą, pavėžėjimą, socialinių paslaugų teikimą, karantino sąlygų laikymosi kontrolę vykdančius ir juos pavaduojančius. Esant būtinybei skiriamas savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų vadovas. Karantinas atšaukiamas LR Vyriausybės nutarimu. Steigiamos karščiavimo klinikos, mėginių ėmimo punktai.

8.1.1. ūkinės, kitos veiklos reorganizavimas ir apribojimai

Valstybės ekstremaliųjų situacijų operacijų vadovas atsižvelgdamas į epidemiologinius duomenis riboja įprastas ūkines ir kitas veiklas:

- ugdymo sistemoje nuotolinio, mišraus ugdymo proceso organizavimas, neformalaus ugdymo stabdymas;
- prekybos organizavimo įvairūs suvaržymai, pirkėjų srautų reguliavimas;
- paslaugas teikiančių įmonių ir įstaigų veiklos apribojimai ar paslaugų teikimo stabdymas;

- asmens sveikatos priežiūros įstaigų veiklos ribojimas, planinių operacijų stabdymas, ligonių lankymo uždraudimas;
- socialines paslaugas teikiančių įstaigų veiklos ribojimas arba stabdymas;
- gyventojų pervežimo, apgyvendinimo veiklos ribojimas;
- kultūros įstaigų (renginių organizavimas, bibliotekų, muziejų veikla ir kt.) darbo organizavimo apribojimai arba stabdymas.
- turizmo veiklos, ekskursijų organizavimo apribojimas ar uždraudimas.

8.1.2. įprastų gyvenimo sąlygų apribojimai

Visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje ar keliose savivaldybėse dėl pavojingų ir ypač pavojingų užkrečiamųjų ligų paskelbto karantino metu Vyriausybė gali nustatyti šias teritorijų karantino režimo priemones, susijusias su asmens judėjimo laisvės ribojimu:

- riboti arba laikinai uždrausti renginius ir kitokius daugiau kaip dviejų žmonių susibūrimus institucijose, įmonėse, įstaigose, organizacijose, išskyrus atvejus, kai valstybės ir savivaldybių institucijose, įstaigose, valstybės ir savivaldybių valdomose įmonėse atitinkamas funkcijas (darbus) būtina atlikti darbo vietoje, ir viešose vietose;
- riboti arba laikinai uždrausti gyventojų išvykimą už jų gyvenamosios vietos savivaldybės ribų ir judėjimą joje bei ne Lietuvos Respublikos piliečių atvykimą į Lietuvos Respublikos teritoriją;
- taikyti laikiną gyventojų perkėlimą (evakuaciją) iš karantino teritorijos, išskyrus atvejus, kai karantinas paskelbtas visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje.
- apribojimų pobūdis gali keistis priklausomai nuo epidemiologinės situacijos savivaldybėje ir valstybėje.

8.1.3. asmeninių apsaugos priemonių ir būdų panaudojimas

Darbuotojus asmeninėmis apsaugos priemonėmis pagal SAM rekomendacijas privalo aprūpinti darbdavys.

Savivaldybės administracija, įmonės ir įstaigos privalo sukaupti asmeninių apsaugos priemonių rezervą mažiausiai vienam mėnesiui.

Trūkstant asmeninių apsaugos priemonių nedelsiant prašyti iš valstybės rezervo.

Nustatyti asmeninių apsaugos priemonių naudojimo darbo vietoje tvarką ir sąlygas.

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.

8.1.

8.2. Specialiųjų priešepideminių priemonių organizavimas

8.2.1. asmenų izoliavimas

Asmenų izoliavimo tvarką nustato VESOC priimtais sprendimais.

Savivaldybės administracija privalo turėti pasirengusi vietas, kur galėtų apgyvendinti asmenis, kurie neturi sąlygų izoliuotis gyvenamoje vietoje.

Sudaryti sutartis su apgyvendinimą teikiančiomis įstaigomis.

Paskirti atsakingą asmenį už gyventojų apgyvendinimą ir maitinimo organizavimą, jei asmuo neturi galimybės maitintis.

Asmenų priežiūrą ir kontrolę, kaip yra laikomasi izoliacijos, atlieka paskirti savivaldybės asmenys, policija ir NVSC.

8.2.2. epidemiologinė diagnostika ir priežiūra

Įtarus ir (ar) nustačius užkrečiamosios ligos protrūkį, NVSC atlieka užkrečiamosios ligos židinių ir protrūkį, NVSC atlieka užkrečiamosios ligos židinio ir protrūkio epidemiologinę diagnostiką.

Užkrečiamosios ligos protrūkis nustatomas įvertinus užkrečiamųjų ligų epidemiologinės priežiūros bei užkrečiamųjų ligų židinių (atvejų) epidemiologinės diagnostikos duomenis.

Pagrindiniai užkrečiamosios ligos protrūkio epidemiologinės diagnostikos etapai:

1. užkrečiamosios ligos protrūkio egzistavimo patvirtinimas;
2. užkrečiamosios ligos protrūkio atvejo apibrėžimo nustatymas;
3. užkrečiamosios ligos protrūkio atvejų išaiškinimas;
4. užkrečiamosios ligos protrūkio aprašomoji duomenų analizė pagal laiką, vietą ir asmenį;
5. užkrečiamosios ligos protrūkio atsiradimo aiškinamosios hipotezės (toliau – hipotezė) sukūrimas;
6. hipotezės patikrinimas (hipotezei patikrinti atliekami analitiniai epidemiologiniai tyrimai (kohortinis arba atvejis-kontrolė);
7. hipotezės palyginimas su kitais tyrimų duomenimis ir rezultatais (laboratoriniais aplinkos, maisto tyrimais, maisto tvarkymo subjekto įvertinimo duomenimis ir kt.);
8. užkrečiamosios ligos protrūkio lokalizavimo ir likvidavimo priemonių organizavimas ir įgyvendinimas;
9. informacijos teikimas suinteresuotiems asmenims;
10. užkrečiamosios ligos protrūkio aprašymo teikimas Valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai (jei protrūkis susijęs su maisto tvarkymo subjektu) ir Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centrai ne vėliau kaip per 10 darbo dienų po protrūkio pabaigos.

Užkrečiamosios ligos protrūkio epidemiologinė diagnostika atliekama bendradarbiaujant su Valstybine maisto ir veterinarijos tarnyba, savivaldybių administracijomis, asmens sveikatos priežiūros, švietimo ir kitomis įstaigomis. Ėminiai ar sukėlėjų kultūros sukėlėjams identifikuoti ir tipuoti siunčiami į Nacionalinę visuomenės sveikatos priežiūros laboratoriją, vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2009 m. gegužės 21 d. įsakymo Nr. V-385 „Dėl Patogeninių bakterijų, nustatytų asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigų laboratorijose, identifikavimo ir tipavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ nuostatomis.

Pagal surinktus užkrečiamosios ligos židinio ar protrūkio epidemiologinės diagnostikos metu duomenis įvertinęs užkrečiamosios ligos galimybę plisti, atsižvelgdamas į užkrečiamosios ligos epidemiologinius ypatumus ir užkrečiamosios ligos kontrolės principus, NVSC taiko šias užkrečiamosios ligos židinio ir (ar) protrūkio kontrolės priemones:

1. išaiškina asmenis, turėjusius sąlytį, ir sudaro jų sąrašą;
2. organizuoja asmenų, turėjusių sąlytį, stebėjimą, laboratorinį ištyrimą, chemoprofilaktiką, imunoprofilaktiką, išrašant Asmens, turėjusio sąlytį, siuntimą pas šeimos gydytoją. Jei taikomas asmenų, turėjusių sąlytį, sveikatos būklės stebėjimas, pasibaigus stebėjimo laikotarpiui NVSC Asmenų, turėjusių sąlytį su užkrečiamąja liga, registracijos lape pažymi stebėjimo baigtį. Jei teritorijoje, kurioje atliekama užkrečiamosios ligos židinio epidemiologinė diagnostika, yra laboratorija, kurioje atliekami asmenų, turėjusių sąlytį, laboratoriniai tyrimai, atsižvelgdamas į užkrečiamosios ligos epidemiologinės diagnostikos duomenis, NVSC pildo Siuntimo atlikti laboratorinį tyrimą dėl užkrečiamosios ligos ir tyrimo rezultatų lapą;
3. atliekant užkrečiamosios ligos protrūkio epidemiologinę diagnostiką, jei atliekami laboratoriniai tyrimai asmenims, turėjusiems sąlytį (išskyrus Tvarkos aprašo 18.2 papunktyje nurodytą atvejį), užpildo Sąlytį su užkrečiamąja liga turėjusių asmenų, kuriems atliekami laboratoriniai tyrimai, registracijos lapą ir pateikia Nacionalinei visuomenės sveikatos priežiūros laboratorijai, kuri atlieka tyrimus ir apie jų rezultatus ne vėliau kaip per 24 val. nuo tyrimo rezultatų paaiškėjimo raštu (elektroniniu paštu arba faksu) informuoja NVSC;
4. taiko kitas reikiamas teisės aktuose numatytas užkrečiamosios ligos židinio ir (ar) protrūkio kontrolės priemones (atliekant užkrečiamosios ligos židinio, protrūkio epidemiologinę diagnostiką švietimo, asmens sveikatos priežiūros įstaigose, kitose įstaigose, NVSC tokias priemones nurodo Užkrečiamosios ligos židinio epidemiologinės diagnostikos akte).

8.2.3. imunoprofilaktika

Imunoprofilaktika – biologinių preparatų ir medicinos priemonių naudojimas siekiant padidinti žmonių atsparumą užkrečiamosioms ligoms.

Siekiant užtikrinti tinkamą imunizacijos COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) vakcina organizavimą:

1. Savivaldybės administracijos direktorius:
 - 1.1. Paskiria savivaldybės vakcinacijos COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) vakcina koordinatorių (savivaldybės gydytoją ar kitą administracijos darbuotoją) ir jam paveda:
 - 1.1.1. koordinuoti vakcinacijos procesą savivaldybėje;
 - 1.1.2. koordinuoti vakcinacijos procesus vakcinaciją COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) vakcina organizuojančiose asmens sveikatos priežiūros įstaigose (toliau – vakcinaciją organizuojanti ASPĮ);
 - 1.1.3. užtikrinti sklandų prioritetinėms grupėms priklausančių asmenų skiepijimą COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) vakcina;
 - 1.1.4. bendradarbiauti su Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija įgyvendinant vakcinaciją COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) vakcina.
 - 1.2. Paskirti vieną (ar kelias) savivaldybės (ar kelių savivaldybių) teritorijoje vakcinaciją organizuojančią ASPĮ, kuri:
 - 1.2.1. užtikrintų sklandų prioritetinėms grupėms priklausančių asmenų paskiepijimą COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) vakcina;
 - 1.2.2. gebėtų per 120 val. nuo vakcinacijos pristatymo paskiepyti prioritetinėms grupėms priklausančius savivaldybės gyventojus pilnai sunaudojant bent 1 pakuotę, kurioje numatomos 975 dozės, COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) vakciną;

1.2.3. įgyvendinant vakcinaciją bendradarbiautų su kitomis savivaldybėje paskirtomis vakcinaciją organizuojančiomis ASPĮ ir su paslaugų teikimą organizuojančiomis ASPĮ, nurodytomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. lapkričio 4 d. nutarimo Nr. 1226 „Dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo“ priede.

IX SKYRIUS

PAGALBOS TEIKIMO NUKENTĖJUSIEMS DĖL EKSTREMALIAUS ĮVYKIO AR EKSTREMALIOSIOS SITUACIJOS GYVENTOJAMS ORGANIZAVIMAS

9.1. Medicinos pagalbos teikimas

9.1.1. Būtinoji pagalba

Pagalbos teikimo nukentėjusiems tikslas – sudaryti minimalias ir palankias gyvenimo sąlygas bei poreikius ekstremaliųjų situacijų atvejais.

Pagalbos teikimą nukentėjusiems gyventojams ekstremaliųjų situacijų metu organizuoja savivaldybės administracijos direktorius.

Pagrindinės pagalbos teikimo sritys yra šios:

- nukentėjusiųjų apgyvendinimas;
- aprūpinimas pirmos būtinybės priemonėmis ir maitinimo organizavimas;
- medicininės pagalbos organizavimas;
- socialinių paslaugų teikimas;
- psichologinės pagalbos organizavimas;
- švietimo paslaugų organizavimas.

9.1.2. Ambulatorinė pagalba

Medicininę pagalbą nukentėjusiems teikia Lietuvos nacionalinei sveikatos sistemai priklausančių asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigų pajėgos.

Asmens sveikatos priežiūros įstaigų tikslas – laiku suteikti medicinos pagalbą, diagnozuoti sveikatos sutrikimus bei padėti atgauti sveikatą ekstremaliose situacijose nukentėjusiems asmenims.

Asmens sveikatos priežiūros įstaigų veiklos kryptys:

– medicinos pagalbos teikimo tvarkos nustatymas ir teikimas nukentėjusiems ekstremaliosios situacijos židinyje;

- nukentėjusiųjų registravimas ir rūšiavimas;
- gabenimas į gydymo įstaigas;
- papildomų pajėgų pasitelkimas;
- stacionarios medicinos pagalbos teikimas;
- ligoninės lovų skaičiaus padidinimas;
- kitų gydymo įstaigų informavimas dėl nukentėjusiųjų srauto;
- vietinės valdžios institucijų informavimas apie iš avarijos išvežtus ir gydymo įstaigose priimtus nukentėjusius, jų skaičių, sveikatos būklę, priimtas priemones.

Sveikatos priežiūros įstaigų veiklą ekstremaliųjų situacijų atvejais koordinuoja savivaldybės gydytojas.

Sveikatos priežiūros įstaigos vadovaujasi parengtais ekstremaliųjų situacijų valdymo planais ir metodinėmis rekomendacijomis.

Pirmąją ir skubią medicinos pagalbą teikia greitosios medicinos pagalbos paslaugas teikiančios įstaigos, o prireikus ir ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros įstaigos.

9.1.3. Stacionarus gydymas

Nepakankant pajėgų užtikrinti sveikatos priežiūrą, galima pasitelkti ir Lietuvos Raudonojo Kryžiaus draugijos pajėgas. Pagrindinės jų funkcijos ekstremaliųjų situacijų atvejais:

- teikti pirmąją pagalbą;
- padėti suteikti pirmąją medicinos pagalbą, skubią medicinos pagalbą ir kitas asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiantiems sveikatos priežiūros specialistams;
- padėti asmens sveikatos priežiūros įstaigoms pasitelkti papildomus sveikatos priežiūros specialistus;
- padėti identifikuoti ir registruoti nukentėjusiuosius;
- padėti organizuoti ir užtikrinti asmens sveikatos priežiūros paslaugų laikinąjį teikimą švietimo ir kitose įstaigose;
- padėti organizuoti ir atlikti kraujo donorų paiešką;
- padėti organizuoti tarptautinės pagalbos teikimą;
- teikti stacionarias gydymo paslaugas, Šiaulių rajono ar Šiaulių miesto gydymo įstaigose.

9.2. Psichologinė pagalba

Psichologinę pagalbą Šiaulių rajono savivaldybės gyventojams ekstremaliųjų situacijų metu suteiktą sveikatos priežiūros įstaigų gydytojai – psichologai, rajono psichologinė pedagoginė tarnyba, mokymų įstaigų socialiniai pedagogai, Visuomenės sveikatos biuro darbuotojai, seniūnijų socialiniai darbuotojai.

Pasinaudojant nemokama pagalba telefonu: 8 800 28888

https://www.jaunimolinija.lt/lt/apie-savizudybes/kaip-padeti-sau/jeigu-kyla-minciu-apie-savizudybe/?gclid=EAIaIQobChMI8anKoPiQ7gIVmpSyCh0KoAS_EAAYASAAEgJsHfD_BwE

Vaikų linija – 116111;

Vilties linija – 116123;

Pagalbos linija moterims – 8 800 66366;

Linija Doverija (rusų kalba) – 8 800 77277.

9.3. Socialinė pagalba ir parama

Socialinė parama – socialinių išmokų mokėjimas ir socialinių paslaugų teikimas – vykdomas per valstybės ir Šiaulių rajono savivaldybės tarybos patvirtintas socialines programas. Socialinė parama fiziniams asmenims teikiama per Šiaulių rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyrių, seniūnijas. Socialinė parama gali būti suteikta pašalpos arba paslaugos forma. Socialinė parama gali būti vienkartinė arba ilgalaikė. Visi dokumentai, susiję su socialine parama, yra tvarkomi ir saugomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės nurodymais ir terminais.

Socialinės paslaugos teikiamos vadovaujantis Socialinių paslaugų įstatymu, poįstatyminiais teisės aktais bei kitais konkrečiai socialines paslaugas reglamentuojančiais Tarybos sprendimais.

Lietuvos Raudonojo Kryžiaus draugijos pajėgos taip pat teikia nukentėjusiesiems socialines paslaugas, labdarą ir paramą.

Finansinė pagalba. Likviduojant stichinių padarinių sukeltų ekstremaliųjų situacijų pasekmes, nukentėjusiesiems fiziniams asmenims turi būti suteikta finansinė pagalba iš savivaldybės administracijos direktoriaus rezervo arba Lietuvos valstybės rezervo specialiai šiam tikslui skirtų lėšų.

Savivaldybės taryba, administracijos direktoriaus teikimu, svarsto klausimą dėl finansinės pagalbos nukentėjusiesiems ekstremaliosios situacijos metu dydžio ir priima sprendimą.

9.4. Aprūpinimas pirmosios būtinybės priemonėmis ir maistu

Šiaulių rajono savivaldybės Gyventojų evakavimo ir priėmimo komisija organizuoja nukentėjusiųjų gyventojų aprūpinimą maistu ir pirmo būtinumo priemonėmis bei jų maitinimą.

9.5. Nutrauktų komunalinių paslaugų teikimo atnaujinimas ir kitų būtiniausių gyvenimo (veiklos) sąlygų atkūrimas

Komunalinių paslaugų teikimo tikslas – organizuoti būtiniausias komunalines paslaugas savivaldybės ekstremaliosios situacijos atveju (konkrečioje vietoje), siekiant užtikrinti elementarias gyvenimo sąlygas ir išvengti užkrečiamųjų ligų protrūkio.

Būtiniausias komunalinės paslaugos yra centralizuotas vandens tiekimas ir nuotekų valymas, šilumos, elektros energijos, dujų tiekimas, atliekų ir šiukšlių išvežimas.

Įvykus ekstremaliajam įvykiui ar susidarius ekstremaliajai situacijai savivaldybės teritorijoje esančiose įmonėse, teikiančiose gyventojams komunalines, energetines paslaugas, kuo skubiau imamasi sutrikimų ar gedimų šalinimo darbų ir priemonių, siekiant atnaujinti šias paslaugas, ir žiūrima, kad kuo mažesnius nuostolius patirtų gyventojai ir pati įmonė. Tam tikslui įmonės turi būti parengusios Ekstremaliųjų situacijų valdymo planus, kuriais vadovaujasi likviduojant avarijas.

Už ekstremaliųjų situacijų metu nutrauktų komunalinių, energetinių paslaugų teikimo atnaujinimą, kitų būtiniausių gyvenimo (veiklos) sąlygų atkūrimą atsakingi minėtas paslaugas teikiančių įstaigų vadovai.

Centralizuotą vandens tiekimą ir nuotekų šalinimą rajono savivaldybės teritorijoje organizuoja UAB „Kuršėnų vandenys“.

Ūkio subjekto pavadinimas	Adresas	Kontaktai	Budintis	Vadovas, kontaktai
UAB „Kuršėnų vandenys“	Gergždelių g. 44, Kuršėnai	Tel. (8 41) 582093; faks. (8 41) 508088	(8 41) 582093	

Ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų metu nutrūkus vandens tiekimui, gyventojai bei įstaigos vandeniu aprūpinami iš alternatyvių šaltinių – gyventojų šulinių, gamtinių geriamojo vandens šaltinių, atvežant geriamąjį vandenį į nurodytą vietą.

Šiaulių rajono savivaldybės teritorijoje esančių alternatyvių gyventojų aprūpinimo vandeniu, įvykus vandentiekio avarijai, šaltinių sąrašas pateiktas plano priede.

Centralizuotą šildymą Kuršėnuose mieste organizuoja AB „Šiaulių energija“ Kuršėnų šilumos tinklų filialas.

Ūkio subjekto pavadinimas	Adresas	Kontaktai	Vadovas, kontaktai
AB „Šiaulių energija“ Kuršėnų šilumos tinklų filialas	V. Dambrausko g. 15, Kuršėnai	Tel. (8-41) 582145; faks. (8-41) 585738; kursenai@siauliuenerg.lt	Rolandas Mockus (8-41) 582145

Ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų metu nutrūkus šilumos tiekimui, bendrovė imasi skubių veiksmų ir priemonių avarijos priežastiai pašalinti bei šilumos tiekimui atstatyti.

Elektros energiją savivaldybės teritorijoje teikiančių įstaigų nėra.

Ūkio subjekto pavadinimas	Adresas	Kontaktai	Vadovas, kontaktai
	Šiaulių rajone nėra		

	filialų		
--	---------	--	--

Ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų metu nutrūkus elektros energijos tiekimui, bendrovė skubiai organizuoja gedimų ar avarių likvidavimą, vykdo reikalingus darbus, kad kuo greičiau būtų atstatytas elektros energijos tiekimas.

Centralizuotą gamtinių dujų tiekimą savivaldybės teritorijoje organizuoja AB „Lietuvos dujos“.

Ūkio subjekto pavadinimas	Adresas	Kontaktai	Vadovas, kontaktai
	Šiaulių rajone nėra filialų		

Ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų metu skubiai organizuoja gedimo lokalizavimą bei likvidavimą.

Atliekų ir šiukšlių išvežimą rajono savivaldybės teritorijoje organizuoja UAB Kuršėnų komunalinis ūkis.

Ūkio subjekto pavadinimas	Adresas	Kontaktai	Vadovas, kontaktai
UAB Kuršėnų komunalinis ūkis	Sodo g. 18, Kuršėnai	Tel. (8 41) 58 11 95; faks. (8 41) 58 46 31	Vytautas Budrys 8 685 52 752

9.6. Žuvusiųjų ekstremalaus įvykio ar ekstremaliosios situacijos metu laidojimo tvarka

Žuvusiųjų laidojimo organizavimo tikslas – atlikti visas įstatymuose ir kituose teisės aktuose numatytas laidojimo procedūras ekstremaliųjų situacijų metu, esant dideliame aukų skaičiui.

Veiklos apimtis:

- nukentėjusiųjų mirties konstatavimas;
- žuvusių žmonių apskaita;
- žuvusiųjų asmens tapatybės nustatymas;
- žūties aplinkybių juridinis įvertinimas;
- žuvusiųjų pristatymas į morgą;
- laidojimo paslaugų suteikimas;
- neatpažintų aukų laidojimas.

Ekstremaliųjų situacijų metu nukentėjusiųjų žmonių mirtį konstatuoja greitosios pagalbos gydytojas arba med. felčeris. Mirties faktas fiksuojamas iškvietimo lape, o mirties priežastis nustatoma patologoanatominio tyrimo metu. Mirties liudijimas išduodamas morge.

Tvarkant ekstremaliųjų situacijų metu žuvusių žmonių apskaitą, juridiskai įvertinant žūties aplinkybes, nustatant neatpažintų asmenų asmens tapatybę, atliekami operatyviniai bei procesiniai veiksmai, vadovaujantis Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro, generalinio prokuroro ir sveikatos apsaugos ministro 1999 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. 714/153/562 „Dėl Neatpažinto lavono, nežinomo ligonio ar nežinomo vaiko asmens tapatybės nustatymo instrukcijos patvirtinimo“.

Asmens tapatybės nustatymo procese dalyvauja prokurorai, policijos pareigūnai, teismo medicinos ekspertai, kiti specialistai.

Žuvusiųjų pristatymą į morgą organizuoja rajono policijos komisariatas, suderinęs su rajono savivaldybe.

Atpažinti lavonai, atlikus nustatytus procedūrinius veiksmus, atiduodami artimiesiems. Jų laidojimas organizuojamas pagal artimųjų pageidavimus.

Neatpažintų lavonų, praėjus nustatytam terminui, laidojimo klausimą sprendžia savivaldybės administracijos direktorius, suderinęs jį su prokuroru, tardytoju ar policijos įstaigos vadovu. Laidoti neatpažintas aukas leidžia ikiteisminiam tyrimui vadovaujantis prokuroras raštišku sutikimu.

Į laidojimo vietas neatpažintus žuvusius pristato rajono savivaldybės teritorijoje laidojimo paslaugas atliekanti įmonė, su kuria yra sudaryta sutartis:

Ūkio subjekto pavadinimas	Adresas	Kontaktai	Vadovas, kontaktai
UAB „Gūžtvė“ („Anapolis“)	V. Kudirkos g. 47, Kuršėnai	Tel. (8 41) 58 63 63	Vidmantas Kavaliauskas (8 41) 58 6 363

Neatpažintus žuvusius numatyta palaidoti iš anksto numatytoje, specialiai tam skirtoje kapinių vietoje, gavus leidimą iš savivaldybės ir dalyvaujant kriminalinės policijos pareigūnams, tos seniūnijos atstovui bei kapinių prižiūrėtojui. Veikiančios kapinės yra visose rajono seniūnijose.

Laidojimas įforminamas nustatytos formos aktu. Neatpažintos aukos laidojamos savivaldybės lėšomis administracijos direktoriaus nustatyta tvarka.

Už palaidotų žuvusių gyventojų apskaitą atsakingi seniūnijų kapų priežiūrą vykdančios darbuotojai.

Laidojimo paslaugoms vykdyti (karsto nešimui, duobės kasimui) gali būti pasitelkiami gyventojai, kurių poreikį nustato savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų operacijų centro vadovas, kreipdamasis į administracijos direktorių.